

A

a ah! ó!

A /ABI/ABS (+ ABL.) -tól, -től, -ról, -ről, -ból, -ből

abbas, -atis m. apát

abditus 3 elrejtett, eldugott

abduco 3 -duxi, -ductum elvezet, lealacsonyít

ABEO 4 -II, -ITUM elmegy, eltávozik, áttér valamire

abhinc innen

abhorreo 2 -ui visszariad, borzad, iszonyodik

abicio 3 -ieci, -iectum elvet, eldob

abluo 3 -lui, -lutum lemos, megtisztít

abnuo 3 -nuī, -nuiturus tagad, ellenez, visszautasít

aboleo 2 -ēvi -etum eltöröl, kiirt, megszüntet

abomino 1 elátkoz, megátkoz

abscedo 3 -cessi, -cessum eltávozik

abscindo 3 -scidi, -scissum letép, elszakít, elválaszt

ABSENS (-ENTIS) távollévő

absolvo 3 -solvi, -solutum feloldoz, megold

abstinentia, -ae f önmegtartóztatás, mértékletesség

ABSTINEO 2 -TINUI, -TENTUM távol tart, visszatart, tartóztat

abstraho 3 -traxi, -tractum elvon, elhúz

ABSUM, -ESSE, FUI távol van, hiányzik

absumo 3, -sumpsi, -sumptum elemézt, elfogyaszt, elfecsérel, elveszteget, elpusztít

absurdus 3 hamis hangzású, helytelen

abunde bőven, bőségesen

abundo 1 kiárad, bővében van, dúskál

abutor 3 -usus sum visszaél vmivel (abl.)

abyssus, -i f barlang, mélység, örvény

ac és, mint, mintha

academia -ae f akadémia, iskola

ACCEDO 3 -CESSI, -CESSUM odalép, járul (dat.), megközelít, jut

accelero 1 siet(tet)

accendo 3 -cendi, -censum (meg)gyújt, lángra lobbant, feltűzel

acceptabilis, -e elfogadható

accepto 1 -avi -atum elfogad

ACCIDO 3 -CIDI megesis, előfordul, történik

accido 3 -cidi, -cisum levág, meggyengít, pass. megcsappan

accio 4 -ivi, -itum odahív, hívát

ACCIPIO 3, -CEPI, -CEPTUM kap, elfogad,(el)nyer, befogad, hall

accipiter -tris m sólyom

acclinis, -e hajló

acclino 1 -avi -atum meghajt

accommodo 1 (oda)illeszt, igazít, alkalmaz vmihez (dat)

ACCUSO 1 vádol

ACER, ACRIS, ACRE éles, kemény, heves, ádáz

ACERBUS 3 keserű, keserves, savanyú, korai

acervus -i m halom, rakás, termés

acetum, -i n ecet

ACIES EI F él, csatasor, hadirend, szem

acquirō 3 -quisivi, -quisitum gyűjt, megszerz, felkutat, megkeres

actio -onis f cselekvés, tárgyalás

actus, -us m tett, cselekedet

aculeus, -i m fullánk, valaminek a hegye

acumen, -inis n él, élesség

acus, -us f tű

acutus 3 éles, metsző, heveny

AD (+ ACC.) -hoz, -hez, -höz, -ra, -re, -ig

adaugeo 2 -auxi, -auctum növel, nagyobbít, fokoz

adbito 3 -bibi feliszik, magába szív

adaddo 3 -dixi, -dictum odaítél, neki íté

ADDO 3 -DIDI, -DITUM hozzáad, odasorol, rárak, megtold, kiegészít vmit (dat)

ADDUCCO 3 -DUXI, -DUCTUM odavezet

ADEO annyira

ADEO 4 -II, -ITUM odamegy, járul (acc.), vállal

adfecto 1 megfog(ni igyekszik), törekszik, áhítozik

adfectus -us m érzés, érzelem, szenvedély, hajlam

adfirmo 1 megerősít, állít

adfor 1 megszólít, szól vkihez

adhaereo 2 -haesi, -haesum hozzátapad, odatapad

ADHIBEO 2 -UI -ITUM odatart, odafordít, alkalmaz

ADHUC eddig, még

adiaceo 2 mellette fekszik v. van, közel fekszik

adicio 3 -ieci, -iectum odadob, hozzátesz

adigo 3 -egi, -actum odahajt, unszol, kényszerít, kötelez

ADIMO 3 -EMI -EMPTUM elvesz, elragad

adimpto 2 -plevi, -pletum beteljesít

ADIPISCOR 3 ADEPTUS SUM elnyer, elér, megszerz

ADITUS -US M bejárat, bemenet

adiudico 1 -avi -atum odaítél

ADIUNGO 3 -IUNXI -IUNCTUM befog, hozzátesz, hozzácsatol

adiutor, -oris m. segítő, támogató

adiutorium, -i n megsegítés, segítség

adiutrix, -icis kisegítő, segéd

ADIUVO 1 ADIUVI ADIUTUM segít

adolaboro 1 iparkodik, igyekszik

ADMINISTRO 1 hozzásegít, irányít, kormányoz, ellát

admirabilis, -e csodálatra méltó

admiratio -onis f csodálkozás, csodálat

ADMIROR 1 -ATUS SUM csodál, bámul, csodálkozik

admisceo 2 -ui, -mixtum hozzávegyít, belekever

ADMITTO 3 -MISI -MISSUM odaküld, odabocsát, enged

ADMODUM igen, igen nagyon, meglehetősen

ADMONEO 2 -NUI -NITUM int, figyelmeztet, ösztönöz

admovo 2 -movi -motum odamozdít, előreviz, indít

ADOLESCENS, -ENTIS fiatal, ifjú

adolescens, -entis m,f fiatal fiú v. lány

ADOLESCENTIA, -AE F serdülőkor

adolescensulius -i m ifjonc, fickó

adolesco 3 -olevi -ultum felnő, felsejerdül, megnő

adoptio, -onis f örökbefogadás

ADORIOR 4 -ORTUS SUM hozzákezd, megtámad

adorno 1 -avi -atum díszít, felékesít

adoro 1 -avi -atum imád, imádkozik

adpareo 2 = appareo 2

adpello 3 -puli -pulsum odahajt, odairányít, partra száll

adpingo 3 -pinxi -pictum hozzáfest, odafest (dat.)

adpono 3 = appono 3

adrideo 2 = arrideo 2

adrogans (antis)=arrogans (antis)

adrogo 1 = arrogo 1

ads- ass-

adscisco 3 -ivi -itum magának tulajdonít, igényel, birtokol

a(d)scribo 3 -scripsi, -scriptum hozzáír, ráír, vmit vkinek tulajdonít, felró

adsequor 3= assequor 3

adsevero 1 állhatatosan megmarad, kitar, ragaszkodik vmihez (in+abl)

adsideo 2 -sedi -sessum mellette ül, támogat, tartózkodik vhol (dat.)

adsono 1 együtt hangzik, zeng; visszhangzik

adsto 1 -stiti ott v. mellette áll

adst- ast-

ADSUM, -ESSE, AFFUI ott van, jelen van

adsumo 3 -sumpsi -sumptum felvesz, magára vesz

adurgo 3 -surrexi -surrectum felegyenesedik, felemelkedik, felkel, felkuszik

adulatio, -onis f hizelgés, hizelkedés

adulesc- =adulesc-

adulor 1 hizeleg

adulter -i m házasságtörő, udvarló

adultera -ae f házasságtörő nő

adurgeo 2 -si hozzányom, odaszorít, üldöz

adusque/usque ad + acc. egészen... -ig

adveho 3 -vexi, -vectum szállít

advena, -ae m. jövevény, bevándorló, jöttment

advenio 4 -veni, ventum odajön, eljön, megérkezik

ADVENTUS, -US M. megérkezés, eljövétel

adversitas, -atis f balsors, háborúság

adversor 1 ellenez, ellenszegül, ellenáll

ADVERSUS/ ADVERSUM + ACC. vmivel szemben, ellenében, felé

ADVERSUS 3 ellenkező, ellenséges, kedvezőtlen

adverto 3 -ti -sum odafordít, odairányít, figyel

avolo 1 elésiet, sebesen odasiet, ott terem

AEDES, -IS F ház, lakás, szentély, épület

aedificium, -i n. épület

AEDIFICIO 1 -AVI -ATUM épít(kezik)

aedilis, -is m. aedilis (tisztviselő)

aeger, aegra, aegrum beteg

AEGR kedvetlenül, bajjal, nehezen, alig

aemulatio, -onis f versengés

aemulus 3 vetélkedő, versenyző,

aemulus -i m versenytárs, vetélytárs

aeneus 3 érc-, fém-, vas-

aequalis, -e egyenlő, egyforma

aequalis, -is m. barát, bajtárs, egyvású társ

AEQUE egyenlően, egyformán, egyaránt, éppen úgy, méltányosan

aequitas, -atis f méltányosság, jogosság

aequo 1 egyenlővé tesz, kiegyenlít, ellensúlyoz, viszonz, felér

aequor, -oris n. síkság, tenger

aequoreus 3 tengeri

AEQUUS 3 egyenlő, egyforma, nyugodt, méltányos, méltó, igazságos, sik

AER AERIS M (ACC. AERA) levegő, lég(kör), ég

aerarium, -i n államkincstár

aeratus 3 ércveretű, ércorrú, fém-

aerius 3 légi, égi

AES, AERIS N. bronz, érc

aes alienum adósság

aesuletum -i n tölgyerdő, tölgyes

AESTAS -ATIS F nyár, hőség

aestimatio, -onis f (vagyon)becslés

AESTIMO 1 becslül, értékel valamire (gen; abl), vél, gondol

aestivalis, -e nyári

aestivus 3 nyári

aestuuosus 3 forró, izzó, forrongó, haborgó

aestus, -us m. hőség, forróság, nyár

AETAS, AETATIS F kor

aeternus 3 örök

aether -eris m levegő, lég(kör), ég

aetherius 3 égi, mennyei

aeuum -i n kor, időszej, élet

affectus, -us m. szenvedély, szeretet

AFFERO, AFFERRE, ATTULI, ALLATUM előhoz, odavisz, -hoz, ad

AFFICIO 3 -FECI, -FECTUM vmivel ellát, sújt (amivel: abl.)

affigere cruci keresztre feszíteni

affigo 3 -fixi, -fixum odaszegez, felszegez, felfeszít

AFFIRMO 1 -AVI, -ATUM megerősít, állít

afflictus 3 elcsüggedt, kétségbeesett

affligo 3 -flixi, -flictum lesújt, tönkretesz, lealáz

affluo 3 -fluxi odafolyik, árad

agel noszal, rajta!

agellus, -i m földcseke

AGER, AGRI M. szántóföld

agger -eris m töltés, sánc

aggero 1 feltölt, felhalmoz, halomba rak

AGGREDIOR 3 -GRESSUS SUM odafordul valakihez, közeledik, megy (acc.)

aggreo 1 egybegyűjt

agitatio -onis f mozgás, mozgalom

AGITO 1 hajszol, hajlít, foglalokzik, tárgyal

AGMEN -INIS N menet, csapat, raj, irány, folyam

agnus, -i m. bárány

AGO 3 EGI, ACTUM üz, hajít, tárgyal,

tesz, csinál, cselekszik, él, kormányoz

agrestis, -e mezei, földműves

agrestis -is m földműves, paraszt

agricola -ae m földműves

agricultura, -ae f földművelés, mezőgazdaság

AIT igent mond(ott), így szól(t) (aio igéből; hiányos ragozás)

ala -ae f (madár- v. sereg) szárny

albeo 2 fehérlík

albico 1 fehérlík

albus 3 fehér

alea, -ae f kocka

ales, -itis m., f szárnys, madár

algeo 2 alsí fázik, didereg

alias máskor, másként

ALIBI máshol, másutt

ALIENUS 3 idegen, másé

ALIQUANDO egyszer

ALIQUANTO valamivel, kevésse, (jóval, sokkal)

ALIQUANTUS 3 meglehetősen sok

ALIQUI -QUA -QUOD valamely, valamiféle

ALIQUIS, ALIQUID valaki, valami

aliquo valahová, bárhová

ALIQUOT néhány, egynehány,

ALITER másként, másképp, máskülönben

ALIVS, ALIA, ALIVD más(ik)

aliquo 1 főleml, könnyít, enyhít

allicio 3 -lexi, -lectum csalogat, édesget, megnyer

allicio 3 allisi, allisum odacsap, hozzáüt

allico 1 -avi -atum megköt(öz), odaköt

allico 3 -si -sum játszadozik, tréfálkozik

almus 3 tápláló, ételtő, kegyes

ALO 3 ALUI ALITUM táplál

altare, -is n. oltár

altaria -ium n (égő) áldozati oltár

ALTER, -ERA, -ERUM egyik, másik, második

alter ... alter egyik ... másik

ALITUDO, -INIS F magass

(fel)hevül
ardor, -oris m égés, tűz, heve vminek, fény, csillogás
arduus 3 meredek, veszélyes, elérhetetlen; fontos
area, -ae f szabad tér, park: szérű
arena, -ae f homok, küzdőtér
argenteus 3 ezüst-
ARGENTUM, -i N. ezüst
argumentatio, -onis f érvelés, bizonyítás
argumentum, -i érv, bizonyíték
ARGUO 3 -UI, -UTUM meggyőz, bebizonyít
aridus 3 száraz, sivár, sivatag(i), kiszikadt
aries, -etis m. kos
arista, -ae f kalász, gabona(szár)
ARMA, -ORUM N. fegyver(ek), fegyvertel: háború
armatus 3 felfegyverzett, fegyveres
armilla -ae f karperec, karkötő
armipotens, -entis harcias, hős
armo 1 felfegyverez, fegyverbe állít
aro 1 szánt
aroma, -atis n. illat, fűszer
arrideo 2, -si, -sum együtt nevet, rámosolyog (+dat.)
arripio 3, -ripui, -reptum megragad
arrogans, -antis dőlyfős, önhitt, elbizakodott
arrogantia, -ae f kihívás, elbizakodottság góg(össég)
arrogo 1 (magának) követel, igényel; megszerez
ARS, **ARTIS** F. mesterség, művészet, ügyesség, módszer, mesterkedés, cselegetés: hivatal, tulajdonság
artifex, -icis m. mester, művész
ARTIFICIUM -II N. mesterség, művészet, ügyesség, renszer
arto 1 beszűkít, megrövidít, kényszerít
artus, -us m. izület, plur. végtagok; tetem
artus 3 szűk, szoros; sűrű
arvum, -i n szántóföld, mező, vidék
ARX, **ARCIS** F. fellegvár
as; **assis** m as (római rézpénz)
ASCENDO 3, -DI, -CENSUM felmászik, felszáll, felmegy(+acc.)
ascensio, -onis f felmenetel, mennybemenetel
asina, -ae f nöstény számára
aspecto 1 (meg)néz, figyel, les
aspectus, -us m tekintet, kilátás, látvány
ASPER -ERA -ERUM érdes, rögös, durva, zord, kemény, mostoha, szigorú, maró, bős
aspergo 3 -spersi, -spersum meghint, beszór, ráhint, rászór, locsol
asperitas, -atps f érdesség, durvaság, darabosság
aspersio, -onis f ráhíntés
ASPICIO 3 **ASPEXI** **ASPECTUM** meglát, megpillant, rátekin, megnéz, szemügyre vesz
asporto 1 elvisz, elhord
assentior 4 -sensus sum (+dat) helyeslél vmit
assentor 1 hízeleg, udvarol
ASSEQUOR 3, -SECUTUS SUM utolér, elér
assiduitas, -atis folytonosság, folytonos jelenlét, kintartás
assiduus 3 állandó, szakadatlan, folytonosan tartó
assum, **adesse**, **affui**, **affuturus** itt v. ott van, jelen van, közeledik, megjelenik
assumptio, -onis f felemelés, felvitel
asto 1 astiti, - m mellette áll, ott áll (dat.), jelen van
astrum, -i n csillag
asylum, -i n menhely, menedék, oltalomkeresők számára
AT (ám)de, ellenben, pedig
atavus, -i m ő(s)apa), előd
ater, **atra**, **atrum** fekete, sötét, gyászos, szomorú
athleta, -ae m. bajnok
atomus, -i f atom
ATQUE / **AC** és
atqui(n) (már)pedig, pedig hát
atrium, -ii n. udvar
atrox, -ocis szörnyű, rettenetes, ádáz, vad

attendo 3 -tendi, -tentum figyel
ATTINGO 3 -TIGI, -TACTUM járnivalaki elé, valahová (acc.)
attonitus 3 meggödbbent, megrémült
attribuo 3 -tribui, -tributum ad, juttat, tulajdonít
AUCTOR, -ORIS M. alapító, szerző, alkotó; megbízó, felbujtó, példakép
AUCTORITAS, -ATIS F. tekintély, példamutató, felhatalmazás
AUDACIA, -AE F. bátorság, vakmerőség, merészség
AUDAX, -ACIS merész, vakmerő
AUDEO 2 **AUSIDI** **SUM** mer, merészel
AUDIO 4 -IVI -ITUM (meg)hall(gat)
auditor, -oris m. hallgató
auditus, -us m. hallás
AUFERO, **AUFERRE**, **ABSTULI**, **ABLATUM** elvesz, elvisz, elnyer, elragad, elrabol (+abl.)
aufugio 3 -fugi, -fugiturus elfut, elmenekül
AUGE 2 **AUXI**, **AUCTUM** növel, gyarapít, fokoz
augur, -is m madárjós
augurium, -i n. madárjósítás
aula, -ae f csarnok, udvar(tartás), (királyi) palota
aura, -ae f. levegő, szellő, lég, fuvallat; napvilág, felvilág
aureus 3 arany(ós)
auriga, -ae m kocsihajtó, -versenyző
AURIS, -IS F. fül
aurora, -ae f hajnal
AURUM, -I N. arany
auspicium, -ii n madárjósítás, jósjel, előjel
auster, -tri m déli szél
AUT vagy, akár
AUTEM pedig
autumnus, -i m ősz
AUXILIUM, -I N. segítség; plur. segédcsapatok
AVARITIA, -AE F. kapzsiság, fősvénység, mohóság
avarus 3 kapzsi, fősvény, mohó, telhetetlen
ave, **avete** üdvözlégy, Isten hozott
avena, -ae f zabszár: pásztorcip, furulya
AVERTO 3 -VERTI, -VERSUM elfordít, eltérít, elhárít, távol tart (+abl.)
AVIA -AE F nagyanya, öreganya
aviditas, -atis f mohóság, falánkság
avidus 3 mohó, vágyakozó, sóvárgó, kapzsi, fősvény, falánk;
avis, -is f. madár
avitus 3 nagyatyai, ősi, ősrégi, ó
AVUS, -I M. nagyapa; ő(s)apa)

B

baculus, -i m. bot, pásztorbot
baiulo 1 (terhet) visz
balbus 3 hebegő, dadogó
balneum, -i n. fürdő
balo 1 béget
baptismus, -i m. kereszttség
barba, -ae f szakáll
barbarus 3 külföldi, idegen, műveletlen, barbár
barbitos, -i m lant
basium, -i n csók
Beata Maria Virgo (B.M.V.) Boldogságos Szűz Mária
BEATUS 3 boldog, szent; virágzó, termékeny
bello 1 hadakozik, harcol
BELLUM, -I N. háború, harc, had
bellus 3 csinos, szép, kedves
belua, -ae f (vad)állat, szörny
BENE jól, kedvezően: jócskán
benedico 3 -dixi, -dictum áld (jót mond valakiről)
benedictio, -onis f áldás
benedictus 3 áldott
BENEFICIUM, -I N. jótett, adomány, jótétemény
benesonans, (-antis) jólhangzó
benignitas, -atis f jóakarát, kegyelem
benignus 3 kegyes, jóakarátú, jószágos, jószívű, jótékony
beo 1 boldogít, megörvendeztet, mulatatt
bestia, -ae f. vadállat
BIBO 3 **BIBI** iszik; felszí
bicornis 2 kétszarvú, kétágú

bidens, -entis, m. (kétágú) kapa
biennium, -ii n kétévi idő(szak)
bipes, -pedis kétlábú, kétpatájú
BIS kétszer, kétszeresen
blandimentum, -i n hízelgés, dédelgetés
blandior 4, -itus sum hízeleg, hízelkedik
blanditia, -ae f hízelgés, kedveskedés
blandus 3 hízelgő; nyájás, gyengéd
bombax! tiringetté!
bona, -orum n javak, kedvező körülmények
bonitas, -atis f jóság
BONUS 3 jó, derék, jótékony, kedvező; jókora
bos, **bovis** m. f. ökör, tehén, marha
bracchium, -i n. (alsó) kar, láb(szár)
BREVIS, -E rövid; rövid életű
bucca, -ae f orca, pofa
bustum, -i n. sír(domb)

C

cacumen, -inis n csúcs
cadaver, -is n. holttest
CADO 3 **CECIDI** **CASURUS** (el)esik, földre zuhan, le hull, elbukik, lenyugszik: jut
caduceus, -i m hírnöki pálca
caducifer -a -um pálcavívő
caducus 3 leeső, le hulló; esendő, mulandó
caecus 3 vak, sötét; elvakult
CAEDES, -IS F gyilkosság, megölés, öldöklés, mészárlás
CAEDO 3 **CECIDI**, **CAESUM** üt, vág, levág, kivág, leöl, lemészárol, üt, ver
caelebs, (-libis) nőtlen, házasulatlan
caelestis, -e égi, mennyei
CAELUM, -I N. (PLUR. **CAELI**, -ORUM M.) ég, égbolt, menny
caerul(e)us 3 (égszin)kék, kékes
caespes, -itis m gyeplégy, pászit
CALAMITAS -ATIS F kár, baj, szerencsétlenség, csapás, nyomorúság
calamus, -i m nádszál, írónád; pásztorcip
calceus, -i m. cipő
caleo 2, -ui meleg(e van), hevül, rajong
CALIDUS 3 meleg, forró
caligo, -iginis f homály, sötétség; füst, kód
calix, -icis m. serleg, kehely
callidus 3 okos, ügyes, furfangos, ravasz
calor, -oris m. melegség, nyári hőség
caminus, -i m. kemence
campana, -ae f harang
CAMPUS, -I M. mező, rét, síkság
cancer, -cri m. rák
candeo 2, -ui féhérlík, fénylik, ragyog
candescio 3, -dui féhérlík, felragyog, fénylik; deresedik
candidatus 3 fehérbe öltözött
candidus 3 ragyogó, hófehér, őszén csillogó; becsületes, nyílt(szívű), őszinte, nyájás
canis, -is m. kutya, eb; kopó
cainities, -ei f szürkeség, ősz haj v. szakáll; öregség
canna, -ae f nád
cano 3 **cecini** **can**(ta)um (meg)énekel, dalol, zeng
canorus 3 dallamos, zengő, csengő
canticum, -i n. ének, dal
cantilena, -ae f dal, ének
cantio, -onis f dal, ének
canto 1 -avi, -atum énekel(get), dalol(gat), zeng
cantor, -oris m. énekes, kántor
cantus, -us m ének(hang), éneklés, zene(szó), dal, szó(zat)
canus 3 ősz, szürke, deres
capella, -ae kiskecske, kecskegida, gödölye
capillatus 3 hajas, hajjal benőtt
capillus, -i m haj(szál), szőr; hajfűrt
CAPIO 3 **CEPI**, **CAPTUM** kap, fog, elfoglal, megfog, megragad, felfog, megért
capricornus, -i m Bak csillagkép
captivitas, -atis f fogság
captiva, -ae f női fogoly
captivus, -i m. (hadi)fogoly

capto 1 -avi -atum kaphos valami után, fogdos, vadászik valamire, megfogni igyekszik
CAPUT, -ITIS N. fej, fejezet, főrés, vezető, kultfő
carcer, -eris m börtön; sorompó
CARDO, -inis m. (ajtó)szarok, tengely
CAREO 2 -UI, -ITURUS hiájával van, nélkülöz, mentes vmitől (abl.)
carina, -ae f hajó(gerinc)
caritas, -atis f. szeretet, drágaság
CARMEN, -INIS N. dal, ének, költemény; rejtvény
caro, -nis f hús, test
carpe viam járd az utat
carpo 3 **carpsi**, **carptum** tép, leszakít; zaklat, korhol; iter carpit utat megtesz
CARUS 3 drága, kedves, szeretett
casa, -ae f. ház, kunyhó, házikó
causa, -ae f társaság, csoport, csapat, sereg, raj
cathedra, -ae f szék, katedra
caatholicus 3 egyetemes, katolikus
caulculus, -i m kölyökkutya, kopó, kölyök
cauda, -ae fark
caupo, -onis m kocsmáros, csapláros
CAUSA, -AE F ok, ügy; vad
causa (elotte: **genitivus**) okából, miatt, érdekében, kedvéért, végett
cautio, -onis f óvadék, biztosíték, adóslével
cautus 3 óvatos, elővigyázatos
cavea, -ae f kalitka
CAVEO 2 **CAVI**, **CAUTUM** óvakodik, őrizkedik vmitől, vigyáz vmire (acc.) , gondoskodik: kiköt
cavo 1 kiváj
CEDO 3 **CESSI**, **CESSUM** lép(ked), (el)megy, távozik, átszáll; enged
celeber, -bris, -bre látogatott: ünnepi
CELEBRO 1 ünnepel, megül, tisztel ismeretessé tesz, foglalkozik vmivel (acc.)
CELER, -IS, -E gyors, fürge, sebes, sietős
cella, -ae f. fülke, kamra; pince
celo 1 elrejt, eltakar
celsus 3 magas, kiemelkedő; fennhéjázó
cancer, -cri m. rák
cena, -ae f étkezés, ebéd, lakoma, Utolsó vacsora
ceno 1 ebédel, étkezik, eszik
CENSEO 2, -SUI, -SUM vél, gondol, számba vesz, javasol
ensor, -oris m bíró, vagyonebecslő
ensus, -us m vagyón(becslés), vagyoni helyzet
CENTUM száz
centurio, -onis m centurio, százados, kapitány
cera, -ae f viasz(tábla)
ceratus 3 viasz(ból való)
cerebrosus 3 forró fejű, hirtelen haragú
cerebrum, -i n agy, agyvelő
cereus, -i m gyertya
CERNO 3 **CREVI**, **CRETUM** lát, észrevesz, elválaszt, megkülönböztet, elődönt
CERTAMEN, -INIS N. küzdelem, verseny, harc, viadal, versengés, vita
certatim versengve, vetélkedve
CERTE biztosan, bizonyára
CERTIOREM FACERE valakit valamire nézve értesít, tudósít;
CERTO 1 -AVI -ATUM küzd, harcol, verseng, versenyez, vetekszik, megív kvivel (dat.)
CERTO bizonytal, bizonyosan, valóban
CERTUS 3 biztos, bizonyos, határozott
cervix, -icis f. nyak(szirt)
cerva, -ae f szarvas(ünő)
cervinus 3 szarvas-
cervus, -i m. (gím)szarvas

cesso 1 -avi, -atum pihen, elmarad, késlekedik
ceterum egyébként, különben
CETERI -ORUM M a többiek
ceterus 3 a többi, egyéb, más
cetus, -i m. (plur. **cete** n.) tonhal, cet
ceu valamint, akárcsak
cf. = confer vesd össze
charta, -ae f papiruszlap, papír(hártya), irat, írásmű, könyv, tan
chelidon, -onis f fecske
chorda, -ae f húr
chorea, -ae kar(tánc)
chorus, -i m. kar(tánc); csapat, kórus
Christianus 3 keresztény
Christiani, -orum m keresztények
cibaria, -orum n ételem, eledés, eledel
cibus, -i m. étel, táplálék; evés, étkezés
ciao 2, **civi**, **citum** (meg)indít, mozgat; hív(at)
CINGO 3 **CINXI**, **CINCTUM** (körül)övez, -fon, koszorúz
cinis, **cineris** m. hamu, (a halott) hamva
CIRCA +**ACC.** körül (idő, mérték)
circensis 2 cirkuszi
CIRCITER körül, közel, körülbelül, mintegy
CIRCUM +**ACC.** körül (hely) adv. körös-körül
circumcisio, -onis f körülmetélés
circumdo 1 -dedi, -datum körülrak, körülvesz, belefoglal
circumeo 4 -ii, -itum körülvesz, -kerít, körüljár, megkerül
circumfundo 3, -fudi, -fusum körülönt; körülvesz, körülfog
circummugio 4 körülbög
circumsilio 4 -silui ide-oda ugrál
circumsto 1 -steti -staturus körüláll, körülvesz
circumvenio 4 -veni, -ventum körülvesz, körülfog, körülvesz
circus, -i m cirkusz
cithara, -ae f (négyhúrú) lant, lantkíséret (énekhez)
citius gyorsabban
citra gyorsan, sebesen
citro / **cis** + **acc.** vmin innen, belül
citius 3 gyors, sebes; korai, rövid
CIVILIS 2 polgár(i)
CIVIS, -IS MF. polgár
CIVITAS, -ATIS F. polgárság, polgárgyű, városállam, nép
clades, -is f kár, vesztés, vész, vereség, csapás, dűlés, szerencsétlenség
CLAM titkon, alattomosan, rejtve
CLAMO 1 -AVI -ATUM kiált, kiabál; hangoztat, hajtogat, hív
CLAMOR, -ORIS M. kiált(oz)ás, láрма, kiabálás
clamorem tollere lármát csapni
clamosus 3 hangos, lármás
clarissimus 3 leghíresebb
claritas, -atis f világosság, ragyogás, tiszta fény
CLARUS 3 ragyogó, világos, tiszta; híres, kiváló
classicum, -i n trombita(szó), (hadosztály)kürt
CLASSIS, -IS F osztály, csapat: hajóhad
CLAUDO 3 **CLAUSI**, **CLAUSUM** bezár, körülzár, elzár, elrejt; zárt alkot
claudus 3 sánta
claustrum, -i n retesz, zár
clavis, -is f kulcs, retesz, zár
clavus, -i m. szeg: (bíbor)szegély
clemans, -entis szelíd, enyhe, nyugodt, nyagylekű, kíméletes
clementia, -ae f szelidség, kímélet
clericus, -i m. klerikus, kispap, egyházi személy
clerus, -i m. papság, klerus
CLIENS, -ENTIS M cliens, vendéc, pártfogolt
clipeus, -i m. pajzs (kerek, érc)
clitellae, -arum f (teherhordó) nyereg
coalesco 3, -ui, -itum együtt nő, összenő
coemo 3, -emi, -emptum összevásárol, összeharácsool
coepi, **coepisse** **coeptum** (el)kezd, megkezd, kezdődik, (meg)indul

COERCEO 2 -UI, -ITUM fékez, fenyít, korhol, megrendszerül, gátol, leköt
coetus, -us m összejövetel, gyűlés; tülekedés
cogitatio, -onis f gondolat gondolkodás, elmélkedés
COGITO 1 -AVI -ATUM gondolkodik, elmélkedik, meggondol, szándékozik, törekszik
cognitio, -onis f ismeret, megismerés
cognomen, -inis n melléknév
COGNOSCO 3 -NOVI, -NITUM észrevesz, lát, megismer, ráismer, megtud
COGO 3 COEGI, COACTUM erőltet, kényszerít, készletet, együtt hajít, egybeteret, gyötör
coheres, -edis m., f társörökös
cohibeo 2, -ui, -itum össze- v. visszatart: fékez, elnémit, megtagad
COHORS, -TIS F sereg, csapat
collaudo 1 -avi -atum együtt dicsér
COLLEGA -AE F (hivatal)társ, segéd
collido 3 -lisi, -lisum összeüt, egymáshoz vág
COLLIGO 3 -LEGI, -LECTUM összeszed, összegyűjt, leszűrel: következtet
COLLIS, -IS M. halom, domb
COLLOCO 1 -AVI -ATUM elhelyez, letelepít
colloquium, -ii n beszélgetés, megbeszélés
COLLOQUOR 3 -LOCUTUS SUM beszél, beszélget, értekezik
collum, -i n nyak
collustro 1 -avi, -atum megszemléli
collyrium, -ii n szemkenőcs
COLO 3 COLUI CULTUM művel, tisztel, ápol
colonia, -ae f telep(ülés), gyarmat
colonus, -i m telepes, paraszt
color, -oris m. szín
colossus, -i m. óriási szobor
columba, -ae f. galamb
columna, -ae f. oszlop, pillér
coma, -ae f haj, lomb: üstök
combibo 3, -ibi be -v. felszív, magába szív
comedo 3, -edi, -esum megeszik, felemészti
COMES, -TIS M.F. útítárs, kísérő; csatlós, cinkos
comitatus, -us m kíséret, társaság; vármegye
comitium, -ii n népgyűlés (helye)
comito 1 v. comitor 1 kísér, követ
COMMEMORATIO, -ONIS F megemlékezés
COMMENDO 1 -AVI -ATUM rábíz (akire: dat), átad, ajánl
commensal, -is m., f akivel egy asztalnál ül, asztaltárs
commentarius, -ii m. feljegyzés, megjegyzés, magyarázat
commensatio, -onis f dőzsölés
comminus kézi tusában, közelharcban, szemtől szembe
COMMITTO 3 -MISI, -MISSUM összeenged, elkövet, rábíz (dat.), belekezd, létesít
COMMODUS 3 megfelelő, alkalmas, célszerű, kényelmes
COMMOVOE 2 -MOVI, -MOTUM megmozdít, előmozdít - pass. megmozdul, megindul
communio, -onis f közösség, áldozás
COMMUNIS, -E közös, általános, közönséges
compar, -paris egyenlő, egyforma, hasonló, illő
COMPARO 1 -AVI -ATUM összehasonlít
comparo 1 el(ö)készt, összegyűjt
COMPERIO 4, -PERI, -PERTUM megtud, értesül
compesco 3, -ui megfékez, korlátoz, elfojt
compilo 1 kifoszt, összelop(kod)
compleceo 2 -placi, -placitum tetszik
complector 3 -plexus sum körülfog, -karol, -vesz; belefoglal, magában foglal
complenda, -ae f áldozás utáni imádság

COMPLEO 2 -EVI -ETUM megtölt, teljesít, betölt - pass. beteljesedik
complexus, -us m ölelés, átkarolás
comploratio, -onis f siratás
COMPLURES -PLURA sok, igen sok, több, többféle, némely, néhány
COMPONO 3 -POSUI, -POSITUM összerak, elrendez, elhatároz, összeilleszt, egybetesz, egyesít, megbeszél; begyűjt, alkot, tettet
compos, (-potis) részesülő valamiben (gen.)
COMPREHENDO 3 -HENDI, -HENSUM magába foglal, foglyul ejt, megfog, megfogad; összefoglal
comprimo 3, -pressi, -pressum összenyom, kapcsol, elnyom
comprobo 1 helyesel, elismer
compulsatio, -onis f harangozás
compulso 1 -avi -atum üt, kongat
computo 1 összeszámít, kiszámít, elszámol
CONCEDO 3 -CESSI, -CESSUM (meg)enged, átenged, teret ad, eltávozik, visszavonul
concelebro 1 -avi -atum benépesít, megünnepel
conceptio, -onis f 1. fogantatás, 2. fogalmazás
conceptum, -i n fogalmazás, terv
CONCIDO 3 -CIDI összeesik, leroskad, összerogy
concido 3 -cidi, -cisum összevagdál, szétdarabol
CONCILIUM, -II N gyűlés, egyesülés
concino 3 -cinui, -centum megénekel, dicsőít
concipio 3 -cepi, -ceptum összefog, elfog, fogalmaz, fogantat; szerez
concito 1 -avi -atum gyorsan mozdit, -hajít, felingerel, -izgat
conclamo 1 -avi -atum felkiált
CONCORDIA, -AE F. egyetértés
concordo 1 egyetért, összhangzik
concors, (-dis) egyetértő, összhangzó
concremo 1 (el)jéget
concrepo 1 -pui, -zörög, csattog, zeng
concreresco 3, -crevi, -cretum összenő, összetapad, megkeményedik, megfagy; keletkezik
concupisco 3, -ivi, -itum megkíván, törekszik vmire (acc., inf.)
CONCURRO 3 -(CU)CURRI, -CURSUM összefut: -csap, találkozik
CONCURSUS -US M összefutás, -csődülés, összecsapás, harc
condensus 3 sűrű
CONDICIO, -ONIS F feltétel, ajánlat; lehetőség, állapot
condisco 3, -didici megtanul
conditor, -oris m. alapító, Teremtő
CONDO 3 -DIDI, -DITUM megalapít, elrejt, alkot, dug, gyűjt, fejt
condoleo 2 -dolui, -e együtt érez, szenved
CONDUCO 3 -DUXI -DUCTUM összehord, -húz, gyűjt, (bérbe) vesz, vásárol
conecto 3, -xui, -xum összefűz, -kapcsol, fon, -fog (+dat)
CONFERO, -FERRE, -TULI, COLLATUM összehord, -halmoz, -csap, -mér, egybetvet, fordít nyújt
confessio, -onis f vallomás, gyónás, magasztalás
confessor, -oris m. hitvalló
confestim tüstént, azonnal
CONFICIO 3 -FECI -FECTUM elkészít, bevégez, létre hoz, okoz, szerez
CONFIDO 3 -FISUS SUM bízok, remél
configo 3 -fixi, -fixum átszűr, átdőf
CONFIRMO 1 megerősít
confiteor 2 -fessus sum megvall, gyón, magasztal
CONFILIGO 3 -FLIXI -FLICTUM összecsap, harcol
confodio 3 -fodi, -fossam felás, átdőf, átszűr
confringo 3 -fregi, -fractum eltör, szétzúz
confundo 3 -fudi, -fusum összezavar, megszegényit - pass. megszegényül
confusus 3 összekevert, zavaros
confuto 1 elhallgattat, elfojt
congaudeo 2 -gavisus sum együtt örül
congero 3, -gessi, -gestum összehord, felhalmoz, rárak

congratulatio, -onis f gratuláció
congrego 1 összegyűjt, egyesít, áll vmiből
congruus 3 megfelelő, megegyező, méltó
CONICIO 3, -IECI, -IJECTUM összevet, kikövetkeztet
conitor 3, -isus (-ixus) sum erőlködik, szűl, fiadzik
coniugalis 2 hitvesi, házassági
coniugium, -ii n házasság
coniunctum együtt, egyesülten, egyszerre, közösen
coniunctus 3 közelálló, rokon
CONIUNGO 3 -IUNXI -IUNCTUM összeköt, -fűz, egyesít
CONIUNX, -IUGIS M.F. házastárs, férj, feleség, hitves
CONIURATIO, -ONIS F összeesküvés
coniuro 1 összeesküszik, szövetezik; együtt tart v. hat
CONOR 1 -ATUS SUM megkísérel, próbál
conpello 3, -puli, -pulsum üz, hajít, kényszerít
conquasso 1 megráz, megrendít, összetör
conqueror 3, -questus sum panaszkodik, felpanaszol
CONQUIRO 3 -QUISIVI -QUISITUM összekeres, -szerez, -kerít, -hord, előteremt, felkutat
consanguineus 3 vérrokon
conscentia, -ae f lelkiismeret
conscius 3 tudó, tudatában levő (aminek: gen.); beavatott, bizalmas
consecro 1 felszentel, megszentel
consenesco 3 -senui együtt öregszik meg
consentio 4 -sensi, -sensus egyetért, megegyezik, összhangban van
CONSEQUOR, -SEQUI, -SECUTUS SUM követ, következik, osztályrészül
consero 3, -ui, -tum összefűz, összefon; megvív
consero 3, -sevi, -situm bevet, beültet
CONSERVO 1 megőríz, megtart, megment
conservus, -i m rabszolgatárs
CONSIDO 3 -SEDI, -SESSUM (le)ül, letelepszik, összeül, helyet foglal
CONSILIUM, -II N. tanács, terv, megfontolás, határozat
CONSISTO 3, -STITI megáll, beáll, áll vmiből
consocio 1 összeköt, összefűz, egyesít
consolatio, -onis f vigasztalás
consolator, -oris m. vigasztaló
consolo(r) 1 vigasztal, csillapít
consono 1 együtt zeng, összhangban van
consors, (-tis) valamiben részes, osztozó (gen., in+abl.)
CONSPICUUS, -US M. tekintet, látás, személyes jelenlét
CONSPICIO 3 -SPEXI, -SPECTUM odanéz, megpillant, meglát, észrevesz
CONSTANS, -ANTIS állandó, állhatatos
constantia, -ae f állandóság, állhatatosság
consterno 3, -strivi, -stritum beborít, bekever, takar, behint, teleshöz
CONSTITUO 3, -STITUI, -STITUTUM odaállít, felállít, alapít megállapít, szabályoz, elrendel
CONSTO 1 -STITI, -STATURUS megáll
construo 3, -struxi, -structum összerak, megépít, szerkeszt, felhalmoz
CONSUESCO 3 -SUEVI -SUETUM vkinek szokása vmit tenni
CONSUETO, -INIS F [(meg)szokás
CONSUL, -IS M. consul
CONSULARIS 2 consuli
CONSULATUS, -US M consulság, consuli tiszttség v. hivatal
CONSULO 3 -SULUI, -SULTUM megkérdez, tanácsot kér vkitől (acc.). gondoskodik vkiről, törődik vkivel (dat.), tanácskozik
consultor, -oris m tanácskérő, peres fél
consultum, -i n határozat, végzés
consultus, -i m jogtudós

CONSUMO 3 -SUMPISI, -SUMPTUM elfogyaszt, megeszik, elkölt
consuo 3, -ui, -utum összevarr
consurgo 3 -surrexi, -surrectum felkel
contaminatus 3 fertőzött, fajtalan
contego 3 -texi, -tectum fed, betakar, védelmez, elrejt, titkol
CONTENNO 3, -TEMPSI, -TEMPTUM megvet, lenéz, semmibe vesz
contemplo 1 v. contempior 1 szemléli, néz, megfigyel, megszemlél, megvizsgál
CONTENDO 3, -TENDI, -TENTUM megfeszít, igyekszik, küzd, verseng, vitat
CONTENTIO, -ONIS F civódás
CONTENTUS 3 (meg)elégedett vmivel (abl.)
contero 3 -trivi, -tritum megtör, szétmorzsol
continentia, -ae f. önmérséklet, tartózkodás
CONTINEO 2 -TINUI, -TENTUM összetart, -foglal, magába foglal, tartalmaz, összefoglal
CONTINGO 3, -TIGI, -TACTUM megérint, illet; osztályrészül jut, sikerül
continuo 1 összeköt, egyesít, valamihez kapcsol
CONTINUUS 3 összefüggő, szakadatlan, folytonos, állandó
CONTIO -ONIS F V. CONCIO -ONIS F beszéd (a népgyűlésen)
contionor 1 gyűlést tart, gyűlésen beszél
CONTRA (+ ACC.) ellen, szemben adv. szemköt; ellenben, viszont, ezzel szemben
contraho 3, -traxi, -tractum összevon, -gyűjt, -szed; elborít
contrarius 3 ellenkező, ellentétes, ellenséges (+dat.)
contribulo 1 gyötör, kínoz
contristo 1 elborít, megszorít
contubernalis, -is m (egy fedél alatti) bajtárs, pajtás
contundo 3, -tudi, -tu(n)sum összetör, összezúz
conturbo 1 megzavar, háborgat, összezavar
conubium, -i n. házasság
CONVENIO 4 VENI, VENTUM összejön, találkozik kivel (acc.), megérkezik, összegyűlik, egyetért, megfellel, illik (+ dat.)
CONVENTUS -US M összejövetel, gyűlés
converro 3 -verri, -versum összeseper, összegyűjt
converto 3 -verti, versum meg- v. odafordít, irányít, megváltoztat
convicium, -ii n láрма, zaj, zenebona
convincio 3, -vici, -victum meggyőz, rábizonyít vkire (acc.)
conviva, -ae m, f vendég, asztaltárs
convivium -i n. lakoma, mulatság
convocatio, -onis f összehívás
CONVOCO 1 összehív, egybehív
coorior 4, -ortus sum keletkezik, támad; kitör, kerekedik, kél
COPIA, -AE F. bőség, tömeg, lehetőség, készlet, alkalom; csapat
copiosus 3 bőséges, dúsz, gazdag
copulatrix, -icis f (összefűző) kapocs
copulo(r) 1 összekapcsol, egyesít; nüptias copulat(ur) nászra kel
coquo 3 coxi coctum elkészít, puhít, főz
COR, CORDIS N. szív
CORAM szemtől szembe
CORAM + ABL. jelenlétében, színe előtt, személyesen
corium, -ii n (állat-)bőr
CORNU -US N. szarv, szaru; kürt
corona, -ae f. (győzelmi) koszorú, korona
corono 1 -avi -atum megkoszorúz, körülvesz, bekerít, körülfog
CORPUS, -ORIS N. test, tetem, holttest; szerv, testület
corrector, -oris m javító
corrigo 3 -rexi, -rectum kijavít, helyrehoz; megmásk
corripio 3 -ui, reptum megragad, elfog, összeszed, sietőre fog, meggyorsít

CORRUMPO 3, -RUPI, -RUPTUM megront, elront
corruo 3 -rui, - összeomlik, összeesik, tönkrömeg
cortex, -icis m. faháncs, kéreg, parafa
corylus, -i f mogyorófa
corvus, -i m. holló
COTIDIANUS 3 mindennapi, mindennapos
COTIDIE naponként, mindennap
CRAS holnap
crassus 3 vastag, kövér, sűrű, durva
crastinus 3 holnap
Creator, -oris m. Teremtő
creatura, -ae f teremtmény
CREBER, -BRA, -BRUM sűrű, gyakori; gazdag
CREBRO gyakran ismételve, sűrűn egymás után, újból meg újból.
CREDO 3 -DIDI, -DITUM hisz(dat. vagy in+acc.), vél, gondol, rábíz (+ dat.)
credulus 3 hívó, bizó vmiben (dat.)
cremo 1 eléget, megéget, elhamvaszt
creo 1 -avi -atum választ, terem, nemz, szül, létrehoz, terem, alkot
CRESCO 3 CREVI CRETUM nő, növekszik, gyarapszik
creta, -ae f kréta, agyag(os föld)
CRIMEN, -INIS N. vád, bűn, vétek
criminatio, -onis f vádakodás, gyanúsítás, rágalmozás
crinis, -is m haj(zat); üstök
cruciatius, -us m kín(zás), kínlődás; kínhalál., kínzósokköz
crucifigo 3 -fixi, -fixum megyötör, keresztre feszít
crucifixus 3 keresztrefeszített
crucio 1 kínoz, gyötör - pass. gyötörődik
CRUDELIS, -E kegyetlen
crudus 3 véres, nyers, friss, erőteljes; nehéz, emésztésű
cruentus 3 véres, vérszomjas
crumena, -ae f pénzszacskó, erszény
cruur, -oris m. vér
crus, cruris n. lábszár
crustulum, -i n (édes) sütemény
crux, crucis f. kereszt(fa), bitófa, kín, gyötrelm
cubile, -is n. ágy, bujálkodás
cubo 1 cubui, cubitum fekszik
CUIUSMODI olyan mint, olyanféle, mint
culina, -icis m szűnyog
culex, -ae f konyha, kamra; étel
culmen, -inis n. tető, csúcs, orom
CULPA, -AE F bűn, vétek, hiba
cultor, -oris m. lakos, tisztelő vminek
CUM amikor, mivel, miután, midőn, minthogy; (ám)bar
CUM (+ABL.) -val, -vel, -stul, -stül
cumba -ae f csónak, sájka
cum primum mielőtt
cunae, -arum f bölcső (csak plur.)
cunctabundus 3 habozó, tétovázó
CUNCTUS 3 összes, egész, teljes, plur. valamennyi, minden
cuneus, -i m ék, alakú csatasor
CUPIDITAS, -ATIS F vágy, kívánság, szerelem
cupido, -inis m. vágy, kívánság
CUPIDUS 3 vágyódó, vágyakozó, sivatárgó (amire: gen.), kapzsi
CUPIO 3 -IVI, -ITUM vágyódik, óhajt, kíván, áhít
cupressus, -i f ciprus(fa)
CUR ? miért?
CURA, -AE F. gond, ápolás, gondoskodás, aggodalom, felelősség
curator, -oris m felügyelő, gondnok
CURIA, -AE F. curia, tanácsház, a senatus tanácskozóhelye
curiositas, -atis f érdeklődés, kíváncsiság
curio 1 -avi -atum gondoz, ápol, gondoskodik, rendel, -tat, -tet,
curriculum, -i n (kís) versenykocsi
CURRO 3 CUCURRI, CURSUM fut, szalad, rohan, siet; folyik
currus, -us m (diadal- v. verseny)kocsi, (hadi) szekér; fogat
curso 1 (ide-oda) szaladgál, futkos, futkározik
CURSUS, -US M. futás, gyors mozgás, pálya
curulis, -e székér-
curvus 3 görbe, kampós, hajlítható
curvo 1 meghajlít
custodia, -ae f őrség, őrhely, őrzet

custodio 4 -ivi v. -ii, -itum őriz, oltalmaz
CUSTOS, -ODIS M. F. őr, őrző, felügyelő
cutis, -is f bőr
cygnus, -i f hattyú
cymbalum, -i n. kis ütős hangszer
cylindrus, -i m henger
cytissus, -i m,f zanót (sárga, pillangós virágú cserje)

D

daedalus 3 művészi(leg alkotó), művészmód teremtő; remek(mívű)
daemon, -onis m. ördög
daemonium, -ii n. gonosz lélek, hamis isten
daemonius, -ii m. ördög, gonosz szellem
damnabilis 2 káros, kárhozatos
DAMNO 1 -AVI, -ATUM elítél, kárhozhat vmire (gen.)
damnosus 3 káros, kártékony, ártalmas, romlást hozó
dammum, -i n. kár, veszteség, romlás
daps, dapis f (áldozati) lakoma; éték, étel
dator, -oris m. adakozó, adományozó
DE (+ ABL.) -ról, -ről, -ből, -ből
DEA, -AE F. istennő
dealbo 1 fehérit
deambulo 1 sétál, jár
debello 1 (háborúban) leküzd, lever
DEBEO 2 DEBUI DEBITUM tartozik vmivei (acc.), köteles, kénytelen, kell
debilis 2 erőtlén, gyenge
debilito 1 meggyengít, megtör
debitor, -oris m. adós
debitum, -i n. tartozás
decedo 3, -cessi -cessum eltávozik; elmúlik, megszűnik
DECEM tíz
decemviralis 2 Decemvirii, tíz főből álló férférfestülethez tartozó
decens, -entis illő, kecses, bájos
deceo 2, -ui illik (+acc.)
DECEDO 3 –CESSI -CESSUM elmegy, eltávozik, meghal, elmúlik, megszűnik
DECERNO 3, -CREVI, -CRETUM elhatároz, eldönt, választ
decerpo 3, -cerpsi, -cerptum letép, leszakít
decerto 1 küzd, harcol. vív, viaskodik, vetélkedik vkivel (dat.)
decido 3, -cidi leesik, lehull, leomlik; meghal
decie(n)s tízszer
DECIMUS 3 tizedik
decipio 3, -cepi, -ceptum rászed, becsap
DECLARO 1 kinyilvánít, kijelent, kihirdet, megmutat
declivis, -e lejtős
decor, -oris m. ékesség, szépség
decoro 1 díszít, ékesít
decorus 3 ékes(itett), díszes, szép, ékes, nemes
decrepitus 3 megvényt, elaggott
deresco 3, -crevi, -eretur kisebbedik, fogy, apad
decretum, -i n határozat, rendelet
decursus, -us m. lefolyás
decus, -oris m dísz, ékesség: kitüntetés, érdem
dedeceo 2, -ui nem illik, szegényére válik (acc.)
dedecoro 1 szégyent hoz rá (acc.)
dedecus, -oris m szégyen, gyalázat
dedicatio, -onis f felszentelés
dedico 1 –avi -atum felajánl, szentel
DEDO 3 -DIDI, -DITUM átenged, pass. valamire átadja magát
DEDUCO 3 -DUXI, -DUCTUM levezet, elvezet, elvon, átüllet, alkalmaz, juttat
defectus, -us m hiány, hiba
DEFENDO 3 -FENDI –FENSUM véd(elmeg), megóv, oltalmaz, távol tart; mentesgüli kijelent
defensor, -oris m. védelmező
DEFERO –FERRE –TULI –LATUM lehoz, -vezet, -visz, -hord, -szállít, tudósít, értesít
defessus 3 fáradt, kimerült
DEFICIO 3, -FECI, -FECTUM el- v.

cserbenhagy, elfogy; hiányzik, kialszik, kiürül
deflecto 3, -xi, -xum elhajlít, eltérít: elhajlik, el- v. kitér
defleo 2 -evi, -etum megsirat
defluo 3 -fluxi, - lefolyik, elfolyik
defoedio 3 –fodi, -fossam elás, leás
deformis 2 alakatlan. (el)csúf(ított)
deformitas, -atis f féktelenség, szégyen, becsületlenség
deformo 1 alakatlanná tesz, elcsúfít
defungor 3, -functus sum végrehajt, teljesít vmit (abl.), leél, meghal
defunctus 3 halott
degenero 1 meggyaláz, elfajzik
dehinc innen (kezdve), ezután, ezentúl
dehisco 3 szétnyílik, kettéválik, meghasad
deicio 3 –ieci, -iectum levet, ledob, földhöz vág
DEINDE azután, ezután, azonkívül
deitas, -atis f istenség
delasso 1 (teljesen) kifáraszt, kimerít, elcsigáz
DELECTO 1 –AVI, -ATUM gyönyörködhet, megörvendeztet, szórakoztat, pass. gyönyörködik
DELEO 2 –EVI –ETUM letöröl, eltöröl, elpusztít, lerombol
delibero 1 -avi, -atum mérlegel, fontolgat, dönt, megfontol, elhatároz, dönt. elszán
delicatus 3 gyengéd, kedves, bájos
deliciae, -arum f gyönyörűség, öröm (csak plur.)
delictum, -i n hiba, vétek, bűn
DELIGO 3 –LEGI –LECTUM megválaszt, kiválaszt, kiválogat, elkülönít
deliro 1 eszelősködik, bolondoskodik
delphin, -inis v. delphinus, -i m delfin
delubrum, -i n szentély, templom
demens, -entis esztelen, eszeveszett
demitto 3 -misi, -missum elbocsát, leküld, leereszt, lebocsát
demo 3 dempsi, demptum elvesz, levesz
DEMONSTRO 1 -AVI, -ATUM megjelöl, megmutat, bemutat
demoveo 2, -movi, -motum elmozdít, kimozdít, visszatart
demulceo 2 –mulsi, -mulsum megsimogat
demum végre, csupán, csak akkor, végül
denarius, -ii m. dénár
denego 1 megtagad, eltagad
deni –ae –a tíz-tíz
DENIQUE végül is, végre
dens, dentis m. fog, agyar
densus 3 sűrű
dentio 4 fogzik
depello 3, -puli, -pulum elűz, elhajt, eltérít, elhárít, távolírt
depereo 4, -ii, -itum elpusztul, elhal
DEPONO 3 -POSUI, -POSITUM letesz
DEPORTO 1 –AVI, -ATUM elvisz, -hord, -szállít
deposco 3 -poposci, - kíván, megkövetel
deprecatio, -onis f könyörgés
deprecor 1, -itus sum elhárítását, elengedését kéri vminek (acc.), lekönyörög
deproelio 1 küzd, harcol, viaskodik
depromo 3, -prompsi, -promptum elővesz, előhoz
deputo 1 levág
deripio 3, -ripui, -reptum elragad, elrabol
derivo 1 származtat, eredeztet
derogo 1 meggyaláz, megsért (dat.)
DESCENDO 3 -SCENDI, -SCENSUM lemegy, leszáll, leereszkedik
DESERO 3 -SERUI, -SERTUM elhagy, elhanyagol
desertum, -i n. puszta, sivatag
desertus 3 elhagyott, puszta, kietlen
desiderium, -ii n. vágy, kívánság, gyönyörűség: szükséglet
DESIDERO 1 –AVI –ATUM kíván, óhajt, vágyódik, sóvárog (amire: acc.)
designo 1 jelöl, jelent
desilio 4 -silui -sultum leugrik
DESINO 3, -SII, -SITUM felhagy, abbahagy, megszüntet
desisto 3 -stiti -stitum abbahagy,

felhagy (abl. inf.)
desolatus 3 elhagyott
DESPERO 1 -AVI, -ATUM kétségbeesik, lemond, elveszti reményét. nem remél, csügged. kétségbeesik
despicio 3 -spexi, -spectum lenéz, megvet
despondeo 2 –sponsi, -sponsum forma szerint megígér, odaígér, vkit vmiről biztosít
destino 1 meghatároz, kijelöl
destringo 3 –strinxí, -strinctum kiránt, kivon
destruo 3 -struxi, -structum elpusztít, megsemmisít, lerombol
desuetus 3 elszokott vmitől (abl.)
desultor, -oris m műlovas
DESUM, -ESSE, -FUI hiányzik, nincs, nincsen (jelen), elfogy
desuper felülről
detego 3 -texi, -tectum fölfed, leleplez
detergeo 2 v. detergo 3 -rsi –rsum letöröl, eltöröl
deterior, -ius (ffok deterrimus 3) rosszabb, hitványabb
detero 3 (deprivi, detritum) detersi, detersum ledörzsöl, letöröl
deterreo 2, -ui, -itum elriaszt, visszariaszt
detector 1 elátkozó, megátkozó
deterquoque 2, -torsí, -tortum elcsavar, elferdit; félremagyaráz
detracho, v. detracto 1 visszautasít, kisebbít, lebecsül, becsmérel, ócsárol
detraho 3, -traxi, -tractum elvon
detritum, -i n. fogyatkozás, kár, veszteség
DEUS, -I M. isten (Deus, -i m az Isten)
devinco 3 –vici –victum legyőz
devinctus 3 lekötözött
devio 1 elkerül
devius 3 eltévedt, a helyes útról letért, deviáns
devero 1 –avi -atum felfal, elnyel
devotio, -onis f áhítat
devotus 3 áhítatos
devoceo 2, -vovi, -votum felajánl, felszentel, elátköz
DEXTER, DEXTRA, DEXTRUM jobb (oldali)
dextera, -ae f jobb kéz, kezadás, ígéret
dialogus, -i m beszélgetés, párbeszéd
dico 3 dixi dictum mond, szól, nevez, elbeszél: pass. hírlík, hírneve van
dico 1 felajánl, odaad
dictator, -oris m. diktátor
dictatura, -ae f diktátori tisztség, diktatúra
dictito 1 mondogat, híresztel
dicto 1 mondogat, diktál, szerkeszt
dictum, -i n. kijelentés, szavak, monadás
diduco 3, -duxi, -ductum szétválaszt, elszakít (egymástól)
DIES NATALIS születésnap
dies, -ei m. f. nap, nappal in dies napról napra
differentia, -ae f. különbség, eltérés
DIFFERO, DIFFERRE, DISTULI, DILATUM szétkül, elhalaszt: különbözőzik
differtus 3 tömött, zsúfolt
DIFFICILIS, -E nehéz, súlyos, nem könnyű
difficultas, -atis f nehézség
diffugio 3, -fugi, -fugiturus szétfut, szétrebben; elolvad
diffundo 3, -fudi, -fusum szétönt, kiönt, szétáraszt, kiáraszt, kiterjeszt
digitus, -i m. ujj
dignatio, -onis f méltatás, becsülés, kedvezés
DIGNITAS, -ATIS F méltóság, tekintély, rang
dignor 1 méltóztat, kegyeskedik
DIGNUS 3 méltó: rászolgált (+abl.)
dilectio, -onis f (megkülönböztetett) szeretet
DILIGENS -ENTIS figyelő, gondos, szorgalmas
DILIGENTIA, -AE F. szorgalom, gondosság, figyelmesség
DILIGO 3 –LEXI –LECTUM szeret, becsül
dilucesco 3, -luxi kivilágosodik, virrad
diluo 3 -lui, -lutum szétmos, eltöröl, szétoszlat

diluvium, -ii n özönvíz
dimetior 4, -mensus sum kimér, felmér
dimico 1 küzd, harcol, megvív
dimidium, -ii n fél, fele vminek
IMITTO 3 -MISI, -MISSUM elküld, szétkül, elbocsát abbahagy, elenged
diota, -ae f kétfüül korsó v. kancsó
diploma, -atis n okirat, oklevél
dirigo 3 -rexi, -rectum irányít
diripio 3, -ripui, -reptum kifoszt, elrabol
diruo 3, -ruí, -rutum szétrombol
dirus 3 szörnyű, iszonyú, vészes, kegyetlen, gonosz, zord, kietlen
dis, ditis gazdag: szemn. az alvilág istene
DISCEDO 3 -CESSI, -CESSUM elmegy, eltávozik, eltér, elválik: szétoszlik
discidium, -ii n szétszakadás, szétválás, elválás
DISCIPLINA, -AE F tanítás, nevelés, irányítás, fegyelem
discipulus, -i m. tanítvány
DISCO 3 DIDICI tanul, megtud, megismer, (meg)tanul
discordia, -ae f széthúzás, viszály
discrepo 1 különbözik, elüt, eltér vmitől (abl.)
discumbo 3 -cubui, -cubitum asztalhoz fekszik, étkezik
discutio 3 -cussi, -cussum széttör, szétkerget, megvizsgál
disicio 3, -ieci, -iectum szétdob, szétszór
disiungo 3, -iunxi, -iunctum széttöb, elválaszt
dispar, (-paris) egyenlőtlen, különböző, más fajtájú
dispergo 3 -spersi, -spersum szétszór
dispertio 4 -ivi (-ii), -itum szétoszt(ogat)
displceo 2, -ui nem tetszik
dispono 3 -posui, -positum elrendez
DISPUTO 1 megvitát, vitázik
dissero 3, -ui, -itum tárgyal, megbeszél
dissilio 4, -ui szét- v. elugrik, szét- v. elpattan
DISSIMILIS 2 elütő, eltérő, különböző (nem hasonló)
dissimulatio, -onis f színlelés, tettetés
DISSIMULO 1 színlel, tettet
dissipo 1 szétszór, elűz
dissociabilis 2 összeférhetetlen, barátságatlan
dissolvo 3, -solvi, -solutum felold, felolvaszt; elosztat, megbont
DISSUADEO 2 –SUASI -SUASUM lebeszél, ellenez, valami ellen szól
distentus 3 telt, duzzadt
distinctio, -onis f megkülönböztetés, rész
distribuo 3 -tribui, -tributum szétoszt, feloszt, osztogat
dito 1 gazdagít
DIU sokáig, régóta
diudico 1 eldönt, megkülönböztet
diurnus 3 nappali
díus 3 isteni, égi
diutius tovább
diuturnus 3 hosszan tartó, hosszú életű, tartós, maradandó
diva, -ae f istennő
DIVERSUS 3 különböző, ellentétes
DIVES, (-VITIS) gazdag
DIVIDO 3 -VISI, -VISUM szétoszt, kioszt, megoszt, szétválaszt, eloszt, feldarabol
DIVINUS 3 isteni
DIVITIAE, -ARUM F. kincsek, gazdagság
divum, -i n szabad ég
DIVUS 3 isteni
divus, -i m isten
DO 1 DEDI, DATUM ad, nyújt, oszt; okoz brachchia dat karját fonja vmi köté, átöllel
DOCEO 2 -UI, -TUM tanít, oktat (akit, amire: kettős acc.) , tudat; kifejt, előad
docilis 2 tanulékony
doctor, -oris m tanító(mester)
doctrina, -ae f tan, tudomány
doctus 3 tanult, művelt, tudós, műértő; tudatos
documentum, -i n bizonyosság, bizonyíték
dogma, -ae f (-atis n.) dogma, (tan)tétel
DOLEO 2 DOLUI, DOLITURUS fájlal,

bánkódik, szomorkodik
dolo 1 kifargar; megver, elpüföl, elpáhol, eldöngöt
DOLOR, -ORIS M. fájdalom, szenvedés
dolorosus 3 fájdalmas
dolus, -i m. (had)ícsel, csalás, ravaszság, csapda, kelepce, csalárdtság
domi otthon, a házában
domi militiaeque békében és háborúban
DOMINA, -AE F. úrnő
dominatio, -onis f uralom, uralkodás
dominica, -ae f vasárnap
Dominus –i m az Úr
DOMINUS, -I M. úr; gazda; uralkodó
domo 1, -ui, -itum leigáz, meghódít, fékezt; sajtol
domum haza(felé)
DOMUS, -US F ház, lakóhely, otthon, család
dones míg(nem), amíg
DONO 1 -AVI, -ATUM ad, adományoz, (meg)ajándékoz
DONUM, -I N. ajándék, adomány
DORMIO 4 –IVI –ITUM alszik
dormito 1 szundikál, szunyókál
dorsum, -i n. hát
dos, dotis f hozomány, nászajándék
drachma, -ae f görög ezüstpénz
draco, -onis m. sárkány
dubitatio, -onis f kétség, kételkedés, habozás, tévovázás
DUBITO 1 kételkedik, habozik, tévovázik
dubium, -ii n kétség, kétely
DUBIUS 3 kétes, kétséges, vitás; habozó, ingatag
DUCENTI –AE -A kétszáz
DUCO 3 DUXI, DUCTUM vezet, visz valahová, előhoz, felvon; vél, tart; vonul
dulcedo, -inis f édesség, kellem, vonzóerő
DULCIS, -E, édes, kellemes, kedves, gyönyörködtető
dulcor, -oris m. édesség
DUM mialatt, míg, miközben; csakhogy
DUMMODO amennyiben, csakhogy
DUNUSO 3 bozótos, bozótáll benőtt
dumtaxat csak(is), legalább(is), voltaképpen, már amennyiben
DUO, DUAE, DUO kettő, két
DUODECIM tizenkettő
duodecimus 3 tizenkettedik
duro 1 kitart, kiáll, tovább tart
DURUS 3 kemény, kegyetlen, nehéz; kitartó, edzett
DUX, DUCIS M. vezető, vezér
dux gregis pásztor

E

E, EX (+ABL.) –ből, ből; –tól, –től; közül, elől; alapján, szerint
ebrietas, -atis f részegség, részegeskedés
ebrius 3 részeg, mámoros
ebur, -oris n. elefántcsont (tárgy)
ecce íme!, lám!
ecclesia, -ae f egyház, templom
ecclesiasticus 3 egyházi
ecquis, ecquid vajon ki? vajon mi?
ecquid talán, bizonyára
edax, -acis falánk, emésztő, mohó
edictum, -i n. rendelet
edisco 3, -didici kitanul, megtanul
editio, -onis f kiadás, közlés
editus 3 kiemlékedő, magas
EDO 3, EDI, ESUM eszik, emészt, rág
EDO 3, -DIDI, -DITUM kiad, kimond, szül; hallat, folytat
edoeo 2 -docui, -doctum megtanít, kitanít
educator, -oris m nevelő
educio 1 –avi -atum (fel)nevel
EDUCO 3 -DUXI, -DUCTUM kihúz, kibocsát, odaad, készít kivezet, kivisz, kivon; indít
effemino 1 –avi, -atum elpuhit, elkényeztet, gyengít, elnőiesít
EFFERO, -FERRE, EXTULI, ELATUM kivisz, kiragad, kihoz, kiemel, felelel, kidug
efferus 3 elvadult, vad
EFFICIO 3 –FECI -FECTUM alkot,

létrehoz, készít, kivítelez, eredményez, véghezvisz, teljesít, elér, tesz vmivé (acc.)
effloresco 3 -florui, - kivirágzik
effluo 3 -fluxi kifolyik
effrenatus 3 féktelen, zaboláltan
effringo 3, -fregi, -fractum kitör, feltör, széttör
EFFUGIO 3 -FUGI, -FUGITURUS elfut kifut, kisiklik; kikerül, elmenekül vhonnan (acc.)
effundo 3 -fudi, -fusum kiönt, -ont, -áraszt, érzéseinek szabad folyását enged
egenus 3 szűkölködő, nélkülöző
EGEO 2 EGUI, - rászorul, szűkölködik, híján van
vminek (abl.), óhajt (abl.)
egero 3, -gessi, -gestum kihord, kihány
EGO én
EGREDIOR 3 –GRESSUS SUM kimegy, felmegy, áthág
EGREGIUS 3 kiváló, kitűnő, kiemelkedő
egressus, -us m kilépés; kimenet, eltávozás
ehem! aha!
eheu ó jaj
eia ejnye, nosza, rajta, nos hát
EIUSMODI afféle, olyan
elabor 3, -lapsus sum kicsúszik, kisiklik, kimenekül
elatio, -onis f feneköltség, dicsőítés
electus 3 kiválasztott, válogatott
elegans, -antis izléses
eligi, -orum m elégia
elementum, -i n elem(i ismeret), alap(ismeret)
elevo 1 feleml, könnyít, kisebbít
eligo 3 -legi, -lectum kiválaszt, kiszemel
elimino 1 megszüntet
eloquentia, -ae f ékesszólás
eloquium, -i n ékesszólás, beszéd
eloquor 3 elocutus sum előad, beszél
eluceo 2, -luxi kiviláglik, kitűnik
eludo 3, -si, -sum kijátszik, kigúnyol
emergo 3, -si, -sum ki-v. fel merít, felszínre hoz, előkerít; felmerül, kiemelkedik
emineo 2, -ui kitűnik, kiválik
emitto 3 -misi, -missum elküld, elbocsát, kibocsát, elenged
EMO 3 EMI, EMPTUM vesz, vásárol
emorior 3 –mortuus sum kihal, meghal
empior, -oris m vevő, vásárló
emundo 1 megtisztít
en íme, lám
ENIM mert, ugyanis, mindenesetre
enitor, 3 -nisus v. nixus sum erőlködik, ellik, szül
enoto 1 (ki)jegyezz, jegyzetel
ensis, -is m kard, szablya
EO oda, ez ideig, azért
EO 4, I(V), ITUM megy, jár, halad, távozik; múlik
eodem ugyanoda
epigramma, -atis n felirat, epigramma
epilogus, -i m végszó, befejezés, tanulság
EPISTOLA, -AE F (költői) levél
epodus, -i m epódosz (költői műfaj)
epulae, -arum f lakoma; ételek
epulor 1 lakomázik
equa, -ae f kanca
EQUES, -ITIS M lovas, lovag
equidem (én) bizony, ugyan, mindenesetre
equinus 3 ló-
EQUITATUS, -US M lovaglás, lovasság
equito 1 -avi, -atum lovagol, nyargal
EQUUS, -I M. ló
erat volt
erectio, -onis f kiegyenesedés
erectus 3 egyenes, egyenesen álló
ERGA + ACC. iránt
ERGO tehát
ERIGO 3, -REXI, -RECTUM felegyenesít, felállít, feleml, épít
ERIPIO 3 -UI, REPTUM elvesz, elragad, elrabol (dat.) kiragad, eltakar, megment
erit lesz
ERRO 1 –AVI -ATUM eltéved, bolyong, téved, tévelyeg, kószál, kóborol; kanyarog
erro, -onis m. kóborló, csavargó
error, -oris m. bolyongás, tévedés,

tévelyegés, hiba; megtévesztés
erubesco 3 -rubui, -elpirul, megszégyenül
eruditio, -onis f képzettség, műveltség, csiszoltság
erudio 4, -ivi –itum oktat, tanít
erumpo 3 erupi eruptum kitör, feltör, fakad
erus, -i m úr, gazda
est van
esurio 4 -ivi, -e hézik
ET és, is; vagyis, tudniillik, hiszen
et-et mind-mind, egyrészt-másrészt, egyfelől-másfelől, is-is
et quidem éspedig, mégpedig
ETENIM mert, ugyanis, hiszen
ETIAM (még) .... is, ugyancsak, úgyszintén
ETIAMSI még ha, habár
ETSI ha mindjárt; habár; mindamellett, hogy
eveho 3, -vexi, -vectum kiszállít, kivisz; feleml, meghal
EVENIO 4 EVENI EVENTUM kijön; sikerül
EVENTUS, -US M. siker, kimenetel, kifejelet, esemény
everto 3 -verti, -versum felforgat, feldönt - pass. meginog, felbukik
evito 1 kikerül, elkerül
EX (+ ABL.) -ből, -ből, -ről, -ről, -től, -től, közül, elől; alapján, szerint
ex(s)isto 3 -stiti, - keletkezik, van
exaequo 1 egyenlővé tesz, kiegyenlít (+dat.)
exalto 1 feleml
examen, -inis n vizsga, vizsgálat
exanimis 2 élettelen, félholt, ájult
exardesco 3 -arsi, -arsurum meggyullad, fellobban, kialszik
exaudio 4 -ivi, -itum meghallgat
EXCEDO 3 -CESSI, -CESSUM kimegy, eltávozik; meghal
excello 3 kiemelkedik, kitűnik
excelsus 3 magas
excessus, -us m kimenet. távozás; halál
EXCIPIO 3, -CEPI, -CEPTUM felfog, magára vállal, kivesz. kivételez; befogad
EXCITO 1 -AVI, -ATUM felszólít, felriaszt, felébreszt, -kelt, -frissít; -szít
indít, fokoz
exclamo 1 -avi, -atum felkiált
excludo 3, -si, -sum kizár. kirekeszt
excrementum, -i n váladék
excrucio 1 -avi, -atum (meg)kínoz, gyötör
excubiae, -arum f őrség
excuso 1 menteget
excutio 3 -cussi, -cussum kiver, kiüt, elűz, eltávolít leráz (nyakáró). ki-v. levél (nyeregéből); pass. felriad
exemplar, -aris n példakép. minta. eszmény
exemplare, -is n másolat. minta
EXEMPLUM, -I N példa(adás v. -kép)
EXEO 4 -IVI (-II), -ITUM eltávozik, kimegy, kijut, kiesik, kiemelkedik
EXERCEO 2 -CUI, -CITUM ápol, művel, gyakorol, edz, vezet. hajt; kínoz. gyötör
exercitatio, -onis f buzdítás. biztatás
exigo 3, -egi, -actum befejez. bevégez. betölt. eltölt; behajt. követel, meghatároz
exiguus 3 csekély, kevés, szűk. rövid
exilium, -ii n=exsilium, -ii n
eximius 3 kiváló, kitűnő, rendkívüli
exinanio 4 -ivi, itum kiürít, kifoszt
EXISTIMO 1 vél, gondol, megítél, értékkel, dönt, sorol
existo 3=existo 3
exitium, -ii n pusztulás, romlás
EXITUS, -US M. kimenetel, megoldás; halál
exorior 4, -ortus sum előtör, felkel, támad, keletkezik, származik, ered
exortus, -us m. felkelés
expavesco 3, -pavi megretten, megrémül vmitől (acc.)
expecto 1 =expecto 1
expedio 4, -ivi, -itum kiold, kieszközöl,

szabadá tesz, előteremt
EXPELLO 3, -PULI, -PULSUM kiűz
expendo 3, -pendi, -pensum megmér; kifizet. kikölcsönöz
EXPERIOR 4, -PERTUS SUM kipróbál, megkísérel, (ki)tapasztal, megkísért
expleo 2, -evi, -etum kitölt, betölt
explico 1 kibont, kifejt; elmagyaráz
EXPLORO 1 kikutat, kivizsgál, kikémlel
EXPONO 3 -POSUI, POSITUM kitesz, kirak, kihelyez, kifejt; előad
exprimo 3 -pressi, -pressum kinyom(tat), kiszorít, kiejt, kifejez, elrendel, kicsikar, utánoz
exprobro 1 szemrehányást tesz
EXPUGNO 1 meghódít, legyőz, ostrommal bevesz, ostromol
exsanguis, -e vértelen, sápadt, halovány
exsequiae, -arum f kísérés, temetés, gyászmenet
exsilio 4, -lui v. -livi főlattan, felszökik
EXSILIUM, -II N száműzetés, számkivetés
exsisto 3, -stiti kilép, előlép, megjelenik; létezik. van
EXSPECTO 1 -AVI, -ATUM vár, kivár, bevár, elvár
exspiro 1 -avi, -atum kifúj, kilehel, (lelkét) kilehel(i), meghal
exspolio 1 kifoszt, megfoszt
EXSTINGUO 3, -TINXI, -TINCTUM kiolt, kiirt, megöl; pass. kialszik, elhuny, meghal
exto 1 exstiti extatum kiáll, fennáll, megmarad, létezik
extruo 3, -uxi, -uctum épít, emel, halmoz, megrak
exturbo 1 kikerget, kiűz
exsul, -ulis száműzött, számkivetett
exsulatus, -us m számkivetés
exsultatio, -onis f ujjongás
exsulato 1 örvendezik, ujjong, elbizakodottsággal/önhittséggel teli
exsurgo 3 -surrexi, -surrecturus felkel, feltámad
exuro 3 –ussi, -ustum kiéget, kiszárit
exta, -orum n állapotok belső részei
EXTEMPLO egyszerűen, mindjárt, tüstént, helyben, legott, haladéknélkül:
extendo 3, -tendi, -tentum v. -tensum kinyújt; kifejleszt, kiterjeszt; fokoz
EXTERIOR –IUS (-IORIS) külső, -n, -on, -en, -ön kívül megtalálható
extermium, -i n száműzetés, számkivetés
exter(n)us 3 külső, külföldi, idegen
extollo 3, - kiemel, feleml, magasra emel, magasztal
EXTRA (+ ACC.) vmin kívül; adv. kinn, kívül
extraho 3 -traxi, -tractum kihúz, kivon(szol), kiráncigál
EXTREMUS 3 legvégső, -szélső, -utolsó, -távolabbi; halotti
extruo 3=extruo 3
exuo 3 -ui, -utum letesz, levét, megfoszt valamitől (abl.)
exuviae, -arum f (ellenségtől elvett) fegyverzet, fegyverzárkmány

F
fabella, -ae f. kis mese, apró történet
faber, fabri m mestermester, kézműves
fabrilia, -ium n szerszámok
FABULA, -AE F mese
fabulosus 3 mesés, híres, mesebeli
facetae, -arum f elmésség, tréfálkozás, kötekedés
facetus 3 finom, tréfás, élcés (beszéd)
facies, -ei f arc, (kül)alak, külső, megjelenés, kép, ábrázat
FACILIS, -E könnyű; készséges
FACINUS, -ORIS N tett. gaztett
FACIO 3 FECI FACTUM tesz, csinál. alkot. szül, kelt; intéz
factio 1 gyakran tesz. üz, folytat; költ, írdogál (verset)
factor, -oris m. alkotó
FACTUM, -I N. tett, cselekedet
FACULTAS, -ATIS F lehetőség, alkalom, tehetség
facundia, -ae f szónoki tehetség, ékesszólás

facunditas, -itatis f készség, tehetség
faenum, -i n. szalma
faginus 3 bükkfa
fallax, -acis csalfa, csalárd, ravasz, csalóka
FALLO 3 FEFELLI , FALSUM rászed, becsap, kijátszik valakit, megtéveszt. -csal. -hamisít, -rövidít; félrevezet; pass. csalódik
FALSUS 3 hamis, hazug, téves, csalfa, csalárd, képmutató; élettelen
falx, -cis f kertészkesz; sarló
FAMA, -AE F. hír, hírnév, szóbeszéd. mendemonda; közvélemény
fames, -is f. éhség, éhínség
FAMILIA, -AE F. család, háznép
FAMILIARIS 2 családi(as)
famula, -ae f szolgálólány
famulus, -i m. szolga
fantasticus 3 képzelet szülte
fas (n) szabad, jogos, törvényszerű (dolgo)
FAS EST illik, lehet, szabad
fascia, -ae f szalag, pólya
fascis, -is m nyaláb, plur: vesszőnyalábok
fasti, -orum n naptár
fastidium, -ii n. undor, megvetés. lenézés, utálat teher, egyhangúság
fatalis 2 végzetes, végzetserű, vészthozó
FATEOR 2 FASSUS SUM elismer, igaznak vall
fatigo 1 kifáraszt, elcsigáz
FATUM, -I N. (bal)sors, végzet
fatuus 3 együgyű, ostoba, bolond
faustus 3 kedvező, üdvös
faux, faucis f torok, gége, gyakrabban plur.: fauces
faveo 2 favi, fautum kedvez, elősegít, pártol, javát akarja, oltalmába vesz
favete linguis legyeket csendben
favilla, -ae f parázs, hamu
favor, -oris m jóindulat. kedvezés, kegy, népszerűség
fax, facis f fátyla. tűzcsóva. láng
febris, -is f láz
fecunditas, -atis f termékenység
fecundo 1 termékenyít tesz, (meg)termékenyít
fecundus 3 termékeny; gazdag vmben (gen.)
fel, fellis n. epe
feles, -is f. macska
felix, -icis szerencsés, boldog. kedvező,
femina, -ae f. nő, asszony
femur, -oris n comb
fenerator, -oris m uszorás
fenestra, -ae f. ablak
fenus, -oris n uszora(kamat); pénzügylet
fera –ae f vad(állat)
FERE majdnem, csaknem, többnyire
feria, -ae f hétköznap
feriatus 3 ünneplő, pihenő
ferinus 3 vad(állati)
ferio 4 üt, vág, ver, megöl, sújt. ér, eltalál
ferior 1 ünnepl
FERME majdnem, csaknem, körülbelül
FERO, FERRE, TULLI, LATUM hoz, visz, elvisel, terem. szül, elvisel; híresztel. vél; pass. jár, siet se fert viselkedik
ferocia, -ae f. vadság, bátorság
FEROX, -OCIS vad, vakmerő
ferreus 3 vas(ból való); kemény. kegyetlen, köszívű, érzéketlen
FERRUM, -I N. vas, fegyver
fertilis, -e termékeny vmben (gen.)
ferula, -ae f nádpálca, vessző, bot
ferus 3 vad, vadállati, szilaj, kegyetlen. vérengző
ferus, -i m vad(állat). szörny
fervidus 3 izzó, forró, tűzes; heves, háborgó
fessus 3 fáradt, kimerült, elcsigázott
festino 1 -avi, -atum siet, sürget, siettet. törtet
festivus 3 ünnepi
festum, -i n. ünnep
festus 3 ünnepi
fetus, -us m termés, ivadék

fictus 3 költött, koholt
ficulneus 3 fűge
FIDELIS, -E hűség, becsületes, megbízható, biztos
fidelis, -is m.f. hívó (ember)
FIDES, -EI F. hit(él), hűség, bizalom, becsület(esség), adott szó, szavahihetőség
fidio 3, fisis sum bizik, hisz (akiben: dato. amiben: abl.)
fidus 3 hű, hűség, megbízható, bizalmas
figo 3 fixi, fixum részegez, kifüggeszt, kiszegez, odatűz, beleszúr
figura, -ae f alak(zat), előkép, képzés
figuro 1 alakít, formál
FILIA, -AE F. leánya vkinek
FILIUS, -I M. fia vkinek
filum, -i n fonal, szál
findo 3, fidi, fissum hasít, szel
FINGO 3, FINXI, FICTUM alkot, alakít, készít, idomít, kiképez, irányít; kohol, kitalál, tettet
finio 4 -ivi, -itum befejez, bevégez, lezár, határáz szab
FINIS, -IS M. (F) határ, vég, cél; terület, ország, határ
FINITIMUS 3 határos, szomszédos
FIO, FIERI, FACTUS SUM lesz, válik (amivé: nom.), támad, létesül, történik, van, történik
firmamentum, -i n. támaszték, boltozat, erősség, biztonság
firmitudo, -inis f szilárdság, kitartás
FIRMO 1 megerősít, biztosít
FIRMUS 3 erős, biztosított
fiscus, -us m pénzeskőszár
flagello 1 megostoroz
flagellum, -i n. korbács, ostor, verés; inda, kacs ostorozás
FLAGITIUM, -II N gaztelt, gyalázat
flagito 1 sürgetőn kér, követel, ostromol
flago 1 ég, lángol, izzik
FLAMMA, -AE F. láng, tűz(csóva), fénysugar
flammo 1 lángra gyújt, meggyújt; lángol
flavus 3 aranyárga, szőke
FLECTO 3 FLEXI, FLEXUM (meg)hajlít, -görbít, -változtat; elhárít, -fordít; indít, irányít
FLEO 2 FLEVI, FLETUM sír, zokog, rí
flatus, -us m. sírás, könnyhullatás
FLOREO 2, -UI virágzik
florus 3 virágos
florulentus 3 virágos, virágzó
flos, floris m. virág
FLUCTUS, -US M. hullámlás, ár
FLOMEN, -INIS N. folyó, folyam
FLUO 3 FLUXI, FLUXUM folyik, özönlik, ömlik, árad, omol, mozgásban van
fluvius, -i m. folyó(víz)
fluxus 3 folyékony, mulandó, ingatag
fluxus, -us m folyam
fulcus, -i m áldozati tűzhely
focus, -i m (házi v. áldozati) tűzhely
FOEDUS 3 rút, csúnya, csúf; szégyenletes, utálatos
foedus, -eris n szerződés; szövetség
foeteo 2 büzlök
folium, -ii n. levél
fons, fontis m. forrás, kútfő
for, fari, fatus sum szól, (el)beszél, mond
foris, -is f ajtó(szárny)
foris kint, kívül(ről), külföldön
FORMA, -AE F. alak; szépség
formica, -ae f hangya
formidatus 3 félelmetes
formido, -inis f félelem, rettegés
formido 1 fél
formo 1 alakít, formál, alkot
FORMOSUS 3 szép (alakú), csinos
foroax, -acis f kemence
fortis, fortis f sors, véletlen
fors(it)an talán; remélhetőleg
FORTASSE talán; remélhetőleg
FORTE véletlenül, éppen
FORTIS, -E bátor, erős, vitéz
fortitudo, -inis f erő, bátorság
fortuitus 3 véletlen, esetleges
FORTUNA, -AE F. szerencse, sors, véletlen, végzet, plur. vagyon
fortunatus 3 szerencsés, boldog; vagyonos
FORUM, -I N fórum, (piac)tér
fossa, -ae f árok

foveo 2 fovi, **fortum** ápol, gondoz, támogat, pártol, melegít, melengel **fractio**, **-onis f** megtörés **fractura**, **-ae f** törés **fragilis** 2 törékeny **fragmen**, **-inis n** töredék, letördelt darab; roncs **FRANGO** 3 **FREGI**, **FRACIUM** (meg- v. le)tör, eltör, széttr **FRATER**, **FRATRIS M.** fivér, fiútestvér **fraternus** 3 fivéri, testvéri **fraudo** 1 megcsal, becsap, megfoszt **FRAUS**, **FRAUDIS F.** csalás, (hadi)csel, becsapás, csalárdság, álnokság, ármány **frenum**, **-i n** fék,izabola, kantár **FREQUENS**, **-ENTIS** nagyszámú, gyakori, sűrű, látogatott; ünnepe **fretum**, **-i n** tenger(szoros), háborgás **fretus** 3 bizakodó valamben, támaszkodó valamire **FRIGIDUS** 3 hideg, hűvös; hűsítő **FRIGUS**, **-ORIS N.** hideg(ség), fagy; borzadás **frondeo** 2 lombosodik **frondifer** **-era** **-erum** lombos **frons**, **-ndis f.** lomb(ozat) **frons**, **frontis f** homlok(zat),arcvonal **FRUCTUS**, **-US M.** gyümölcs, termés; haszon **frugiferens**, **-entis** gyümölcsöző, termékeny **FRUMENTUM**, **-I N** gabona

FRUOR 3, **FRUCTUS SUM** élvez vmit (abl.) **FRUSTRA** hiába, sikertelenül, haszatlan **frutex**,**-icis m** bokor, cserje, lomb **frux**, **frugis f.** gyümölcs, termés, termés, plur. jó hatás **FUGA**, **-AE F** futás, menekülés, elkerülés; futam **fugax**, **-acis fut**, menekülő, megfutamodó, eliramló, sebes **FUGIO** 3 **FUGI**, **FUGITURUS** fut, kitér, menekül, (ami elől acc.), elkerül **fugo** 1 **-avi**, **-atum** megfutamít, elkerget, megszalaszt, elűz **fuit** volt **fulcio** 4 **-si**, **-tum** (meg)támaszt, támogat **fulgeo** 2 **fulsi**, **-** csillog, ragyog, fénylik, tündöklök **fulgidus** 3 ragyogó, tündöklő **fulgor**, **-oris m.** villámlás, fény, csillogás **fulgur**, **-uris n.** villám(csapás), villámlás **fulmen**, **-inis n.** villám(csapás), villámlás **fulmineus** 3 villámló, villámszerű, villámgyors **fulmino** 1 villámokat szór **fumo** 1 füstölög **fumus**, **-i m** füst, korom, gőz, pára **fundamentum**, **-i n.** alap **fundo** 1 megalapoz, megerősít **FUNDO** 3 **FUDI**, **FUSUM** kiönt, kiáraszt, kiönt, szétszór, elűz; pass. kiömlök, özönlik, szétterül **fungor** 3, **functus sum** ellát, betölt, működik (+abl.) **funis**, **-is m** kötel **FUNUS**, **-ERIS N** gyász, temetés, halál: gyászter **fur**, **-is m.** tolvaj **furiosus** 3 dühöngő, őrgyöng, örült, vad **furo** 3 rohan; őrgyöng **FUROR**, **-ORIS M** düh, tombolás, örület, örültség; vihar **furor** 1 ellop **furtim** lopva, titokban, észrevétlenül **FURTUM**, **-I N** lopás **futumum**, **-i n.** jövő **fustis**, **-is m** (hasáb)fa, dorong, husáng, fustély **futurus** 3 leendő, jövő, jövőendő

G

galea, **-ae f.** sisak **gallina**, **-ae f** tyúk **gallus**, **-i m.** kakas **GAUDEO** 2 **GAVISUS SUM** örül, szívből örül, örvend vminek (abl.) **gaudium**, **-i n.** öröm, gyönyörűség **gaza**, **-ae f** (királyi) kincs

gelidus 3 (jég)hideg, fagyos, hűs **gelu**, **-us n.** fagy, hidegség **gemellus** 3 kettős, iker **geminus** 3 iker, kettős, mindkét **gemitus**, **-us m.** sóhajlás, nyögés, jajszó javjeszékélés **gemma**, **-ae f.** rügy, szem, (faragott) ékkő féldrágakő, gyöngy, **gemmatus** 3 drágakövel ékesített **gemo** 3 **-ui**, **-itum** nyög, sóhajt, jajong; csikorog sóhajtozik, fohászkodik, sópánkodik **gena**, **-ae f** szem(üreg), arc **gener**, **-eri m.** vő **generalis**, **-e** általános **generatim** fajonként, nemenként **generatio**, **-onis f** nemzetség, nemzedék

genero 1 nemz, szül, terem(t) **generosus** 3 nemes **genetrix**, **-icis f** szülő, anya, őszanya **genista**, **-ae f** rekettye **genitabilis** 2 megtermékenyítő **genitor**, **-oris m** (nemző)apa **genitus** 3 szülött **GENS**, **GENTIS F.** nép, nemzetség, plur. pogányok **genu**, **-us n** térd **GENUS**, **GENERIS N.** születés, származás, nép, nem(zet)(ség), faj(ta), sarj; alkat **germen**, **-inis n.** bimbó, termés **germino** 1 sarjad, csírázik **GERO** 3 **GESSI GESTUM** visel, hord, véghezvisz, megmutat **gestio** 4 **-ivi** **(-ii)**, **-itum** örevendezik, ujjong

gestus, **-us m** taglejtés **gigno** 3 **genui**, **genitum** nemz, szül, létrehoz **glacies**, **-ei f** jég **GLADIUS**, **-I M.** kard(rövid, kétélű) **glaeba**, **-ae f** rög, göröngy **glicso** 3 elharapodzik, terjed **globus**, **-i m** gömb, golyó **GLORIA**, **-AE F.** dicsőség(vágy) **glorifico** 1 dicsőt **gloriosus** 3 dicsőséges, dicsekvő **gnarus** 3 ismerős, ismeretes **gnatus** 3= **natus** 3 **GRADUS**, **-US M.** lépés, lépcső, fok, menet, járás, jövetel **gramen**,**-inis n** fű, pászit **grammatica**, **-ae f** nyelvtan v. irodalomtudomány **grammaticus**, **-i m** nyelv- v. irodalom tudós **GRANDIS** 2 nagy(szerű), nagyszabású; súlyos **grando**, **-inis f** jégeső **granum** **-i n** szem, mag **grates**, **-ium f** hála, köszönet (csak plur.)

GRATIA, **-AE F** köszönet, hála, kegy, malaszt, kegyelem **gratia** (előtte: **gen.**) **-ért**, miatt, valakinek vagy valaminek a kedvéért, végett **gratiam referre** köszönetet mondani **gratias agere** köszönetet mondani, hálat adni **gratis** ingyen **grato** 1 v. **grator** 1 szerencsét kíván, köszönt, örvendezik **gratulor** 1 **(-ari)**, **-atus sum** szerencsét kíván, gratulál **GRATUS** 3 kedves, kellemes, drága, hálás, szeretetre méltó **gravatus** 3 megterhelt, megrakott **gravesco** 3 súlyosbodik **gravidus** 3 súlyos, nehéz, terhes **GRAVIS**, **-E** súlyos, nehéz, elnehezült, fáradt, fárasztó, beteg: tekintélyes, fajsúlyos **GRAVITAS**, **-ATIS F** nehézség, súly, nagyság, jelentőség, tekintély **gremium**, **-ii n** öle vkinek **gressus**, **-us m** lépés, járás, menetel **grex**, **gregis m.** nyáj, csapat, csorda, falka, konda **grus**, **gruis f** daru(madár) **gubernator**, **-oris m** kormányos **guberno** 1 kormányoz, igazgat **gurgus**, **-itis m.** örvény, mély víz **gusto** 1 megízlel, falatozik **gustus**, **-us m** ízlelés, izlés **gutta**, **-ae f** csepp

H

HABEO 2 **-UI**, **-ITUM** birtokol (amit acc.), van neki, tart vminek (acc.); tartalmaz; kijelöl **habilis** 2 alkalmas, rátermett **habituaculum**, **-i n** lak, lakhely, lakás **HABITO** 1 **–AVI** **–ATUM** lakik, tartózkodik **habitus**, **-us m** magatartás, alkat, helyzet, viselet, öltözké **habrotonum**, **-i n** gyógyfű, orvosság **hactenus** eddig **haedus**, **-i m.** kecskebak; (kecske)gida, gödölye **haereo** 2 **-si**, **-surus** (hozzá)tapad, csügg, megakad, szilárdan (fenn)áll, rögződik, van: húzódik, fűrődik **haereticus**, **-i m.** eretnek **harundo**, **-inis f** nád **haruspex**, **-icis m** béljós **hasta**, **-ae f.** dárda, lándzsa **HAUD** nem **haurio** 4 **-si**, **-stum** mer(it), kiürít, elnyel, beszív, feliszik **haustus**, **-us m** merítés, ivás, korty **hebdomada**, **-ae f** hét **hebdomadarius**, **-ii m** hetes, aki a hét dolgait végzi **hedera**, **-ae f** borostyán, repkény **herba**, **-ae f.** fű, pászit, növény **hercle!** Herkulesre! **hereditas**, **-atis f** örökség **heres**, **-edis m,f** örökös **HERI** tegnap **heu** **(male)** Ó, jaj **hibernus** 3 téli, viharos **HIC** itt **HIC**, **HAEC**, **HOC** ez, ő, az **hic** . . . **hic** ez . . . emez **HIEMS**, **HIEMIS F** tél(i hideg v. vihar) **Hierosolyma**, **-orum n.** Jeruzsálem **hilaris**, **-e** jókedvű **HINC** innen, ettől, ezután, ezért **hinc** . . . **hinc** innen. . . onnan **(ad)hinnio** 4 (rá)nyerít **hinnitus**, **-us m** nyerítés **hisco** 3 száját nyit **historia**, **-ae f.** történet, történelem **historicus**, **-i m** történetíró **histro**, **-onis m** színész **HODIE** ma **hodiernus** 3 mai **holocaustum**, **-i n.** égő áldozat **homilia**, **-ae f** beszéd, homília **HOMO**, **-INIS M.** ember **HONESTUS** 3 tisztelőtre méltó, tisztességes, becsültes **HONOR** v. **HONOS**, **-ORIS M.** tisztelet, tisztség, megtiszteltetés, megbecsülés, kitüntetés **honoro** 1 **-avi**, **-atum** tisztel, megbecsül **HORA**, **-AE F** óra, kánoni óra **horrendus** 3 borzalmas, rettenetes, iszonyú **HORREO** 2 **-UI**, **-** megborzad, megriad, irtózik, (fel)borzad, mered, retteg vmitől (acc.) **horresco** 3, **horru**i megborzad, iszonyodik vmitől (acc.) **horreum**, **-i n** csűr **horribilis**, **-e** szörnyű, rettenetes, borzasztó **horror**, **-oris m** borzalom **hordeum**, **-i n** árpa **horti pensiles** függőkertek **HORTOR** 1 **–ATUS SUM** buzdít, biztat, ösztönöz **hortus**, **-i m.** kert **Hosanna** űdvs legyen, jó legyen (héber) **HOSPEDES**, **-ITIS M.** vendég(barát), házigazda, jövevény, idegen **hospitalis** 2 vendégszerető **hospitium** **–i n.** vendégbarátság, vendégszeretet **hostia**, **ae f** áldozat(i ajándék) **HOSTIS**, **-IS M.** ellenség **HUC** ide **HUIUSMODI** ilyféle, ilyenemű, ilyen **HUMANITAS**, **-ATIS F** emberi természet, emberség, műveltség, izlés **HUMANUS** 3 emberi(es) **humeo** 2 ázik, vizes, nedves

humi földön **humiliatus** 3 megalázott **HUMILIS**, **-E** alázatos alacsony(rendű), földhözragadt, megalázkodó, leereszkedő, közönséges **humor**, **-oris m** nedv(esség) **HUMUS**, **-I F.** (anya)föld, /(termő)talaj **Hungarus**, **-i m.** magyar (ember) **hydria**, **-ae f** vizesedény, vizeskorsó **hymenaeus**, **-i m** nászdal **hymnus**, **-i m.** himnusz, dicsőítő ének, dicséret **hysopum**, **-i n.** izsóp

I

IACEO 2 **-UI** fekszik, hever, nyugszik, van, fetreng **IACIO** 3 **IECI IACTUM** dob, vet, hajít **iactantia**, **-ae f** hanyavetiség, kérkedés **iactat se** hetvenkedik, kérkedik **IACTO** 1 dobál, rá- v. odavet, hány-vet: felhánytorgat, szóba hoz **iaculor** 1 (dárdát) vet, ráhajít, eldob: hajhász **iaculum**, **-i n** hajítódárda **IAM** már(is), immár, csakhamar **iambeus** 3 jambusi **iambus**, **-i m** jambus **ianua**, **-ae f.** kapu, ajtó **IBI** ott, akkor **ibidem** ugyanott **ico** 3, **ici**, **ictum** (meg)üt, vág, köt **ictus**, **-us m** ütés, ütőerő, ütem, csapás, találat, inger **id est** azaz, vagyis **IDCIRCO** azért; annak okáért **IDEM**, **EADEM**, **IDEM** ugyanő, ugyanaz **IDEO** azért, ezért **IDONEUS** 3 alkalmas, hasznavehető **idus** **–us f** a hónap 15. v. 13. napja **ieiunus** 3 étlen, éhes **ieiuono** 1 börtöl **iersalem** f Jeruzsálem **IGITUR** tehát **IGNARUS** 3 tudatlan, nem ismerő v. sejtő, ismeretlen **ignavus** 3 gyáva **igneus** 3 tüzes **IGNIS**, **-IS M.** tűz(csóva), fáklya; villám, csillagfény **IGNORO** 1 nem tud, nem ismer **IGNOSCO** 3 **–GNOVI** **–GNOTUM** nem ismer, nem akar valamiről tudni, elnéz, megbocsát **IGNOTUS** 3 ismeretlen, idegen **ilex**, **-icis f** tölgy(fa) **ILLE**, **ILLA**, **ILLUD** ő, az, amaz **illic** ott, amott, odaát **illuc** oda **illicesco** 3 **illuxi**, **-** megvilágít **illumino**, **-onis f** megvilágosítás **illumino** 1 (meg)világít, ékesít **illustratio** **-onis f** megvilágosítás **ILLUSTRIS** 2 fényes, ragyogó, híres: világos, szemléletes, előkelő **illustro** 1 **-avi** megvilágít, kiderít, napfényre hoz: megmagyaráz, ábrázol **IMAGO**, **-INIS F.** kép, képmás, arckép, hasonmás, példakép: visszhang **imbecillus** 3 gyenge, zsenge **imbellis** 2 harciatlan, elpuhult, gyáva **imber**, **-bris m.** eső, zivatar záporosó **imbuo** 3, **-ui**, **-utum** megnedvesít, áztat, átítat, eltölt mvivel (abl.), beavat, bemocskol **imitor** 1 **–atus sum** utánoz **immaculatus** 3 szeplőtelen, bűn nélkül való **immanis** 2 roppant nagy, szörnyű. vad **immanitas**, **-atis f** roppant nagyság, vadság, embertelenség **immemor**, **-oris** nem emlékező v. törődő, megfeledkező, felejtő (gen) **immensus** 3 mérhetetlen, rengeteg, végtelen, hatalmas **immemens**, **-entis** ártatlan **immeritus** 3 meg nem érdemelt, nem érdemlő, érdemtelen; ártatlan **IMMINEO** 2 fölötte van, emelkedik, lebeg, fenyeget (akit: dat.) **imminuo** 3, **-ui**, **-utum** kicsesbit, csökkent; megront, tönkretesz **IMMO** sőt, helyesebben; illetve

immolo 1 feláldoz **IMMORTALIS**, **-E** halhatatlan **immortalitas**, **-atis f** halhatatlanság **immundus** 3 koszos, piszkos **impar**, **-paris** nem egyenlő, egyenlőtlen **impatiens**, **-entis** nem tűrő (+gen.) **impavidus** 3 félelem nélküli, retenthetetlen **IMPEDIO** 4 **-IVI**, **-ITUM** belebonyolít, befon, akadályoz **IMPEDIMENTUM**, **-I N** akadály, plur: poggtyász, málna **impello** 3, **-puli**, **-pulsum** megüt, meglök **impensa**, **-ae f** vmire fordított pénz, költség **IMPERATOR**, **-ORIS M.** fővezér; hadvezér császár **imperfectus** 3 befejezetlen, tökéletlen, folyamatos **imperiosus** 3 hatalmas(kodó); viharos **IMPERIUM**, **-I N.** (fő)hatalom, uralom, birodalom, császárság, parancs **impermisus** 3 meg nem engedett, engedély nélküli **IMPERO** 1 **–AVI**, **–ATUM** parancsol, elrendel; uralkodik **impertio** 4 **-ivi**, **-itum** részesít, juttat; szentel vmire (dat.) **IMPETRO** 1 végrehajt. elér, kieszközöl, elnyer **IMPETUS**, **-US M.** roham, támadás **impinguo** 1 zsirossá tesz, megken (olajjal) **impius** 3 istentelen, gonosz, kegyetlen **impleo** 2 **-evi**, **-etum** megtölt, betölt, beteljesít, eláraszt **implicatus** 3 összekuszált, zavaros **implico** 1 befon, bebonyolít **implo** 1 könyörögve kér (acc.) **IMPONO** 3 **–POSUI** **–POSITUM** rátesz, ráhelyez (amire: dat.), beléhelyez; alkalmaz, szab (+dat.) **impotens**, **-entis** lehetetlen, nem ura magának; féktelen, zsnarok **imprecor** 1 könyörög, kíván, esedezik **imprimis** elsősorban, mindenekelőtt **improbitas**, **-atis f** gonozzság, a gonosz **IMPROBUS** 3 nem jó, rossz, gonosz, elvetemült **impudicitia**, **-ae f** kicsapongás, fajtalanság **impugnatio**, **-onis f** támadás **impugno** 1 megtámad, ostromol **imus** 3 legalsó, legmélyebb, legvégső **IN** (+ **ABL.**) **-ban**, **-ben**, **-on**, **-en**, **-ön**, **-nál**, **-nél** **IN** (+ **ACC.**) **-ba**, **-be**, **-ra**, **-re**-ig, **felé**, **ellen** **in dies** napról napra **inaequalis**, **-e** egyenlőtlen **inaestimabilis**, **-e** felbecsülhetetlen **inane**, **-is n** (lég)ür, üres tér **INANIS**, **-E** üres, puszta, könnyű **inauspicious** 3 jóslat nélküli **incautus** 3 óvatlan, gondatlan, előre nem látó **INCEDO** 3 **-CESSI**, **-CESSUM** belép, bevonul, megszáll, ellep, terjed, jár(kál) **INCENDIUM**, **-I N.** gyújtogatás, tűzvész **incendo** 3 **-cendi**, **-censum** meggyújt, feltüzel megvilágít, felgyújt **incensus** 3 égő, tüzes, feltüzelt **INCERTUS** 3 bizonytalan, határozatlan, felismerhetetlen; halvány **inaccessabilis**, **-e** meg nem szűnő, állandó **incessus**, **-us m** járás, lépékedés **inchoo** 1 elkezd, belefog, megvalósít **incido** 3, **-cidi** beleesik, ráesik, elesik, rátámad; megesis, kőzbejön **INCIPIO** 3 **-CEPI**, **-CEPTUM** belefog, elkezd, kezdeményez; kezdődik **incidentum**, **-i n** ingerlés, ösztönzés, izgatás **INCITO** 1 siettel, feliaszt, felébreszt ingerel, izgat, ösztönöz **inclino** 1 hajlít; hajlik vmire (ad+acc.) **inclitus** 3 v. **inclutus** 3 híres, dicső, nevezetes **INCLUDO** 3 **–CLUSI**, **–CLUSUM** bezár, belefoglal, visszatart **incogito** 1 kigondol **incola**, **-ae m.** lakos **INCOLO** 3, **-COLUI**, **-CULTUM** lakik

INCOLUMIS 2 sértetlen, ép; elő
INCREDIBILIS, -**E** hihetetlen
increpo 1 -**pavi**, -**pitum** zúg, megráz, biztat
incruentus 3 vértelen
incumbo 3, -**cubui**, -**cubitum** bele v. nekifekszik, ránehezedik, rádől, ráveti magát (+dat.)
incuria, -**ae** f gondatlanság, hanyagság, közömbösség
incuso 1 vádol, okol
incutio 3, -**cussi**, -**cussum** beleüt, beleolt, gerjeszt (+dat.)
indago 1 –**avi**, -**atum** kifürkész, kikutat, kinyomoz
INDE innen, ettől, ezután, ezentúl, ennélfogva, azóta, ezért
indefessus 3 fáradhatatlan
indeficiens, (-**entis**) el nem fogyó
INDICIUM, -**i** N. fejelentés, vallomás, bejelentés, vallomás, (ismertető)jel, bizonyíték
indico 1 –**avi** -**atum** megjelöl, jelez
indico 3, -**dixi**, -**dictum** bejelent, megúzen
indigeo 2, -**ui** szükségét v. hiányt szenved vmiben (gen. abl.)
indignatio, -**onis** f méltatlankodás
indignor 1 méltatlankodik
INDIGNUS 3 méltatlan
indiligens, -**entis** hiányos
indo 3 –**didi**, -**ditum** rátesz, ráhelyez
indocilis, 2 nem tanult, megtaníthatatlan, tudatlan, nem tudó
indoctus 3 tanulatlan, tudatlan
indomitus 3 leküzdhetetlen, fékezhetetlen
INDUCO 3 -**DUXI**, -**DUCTUM** be- v. elvezet, csábít, vonz; felölt, bevisz
indulgens, -**entis** engedékeny, kényeztető
induo 3 -**ui**, -**dutum** felvesz, felölt, beleöltözik
indutus, -**us** m öltözlet
industria, -**ae** f ipar(kodás), szorgalom
inebrio 1 lerészégit - pass. megittasul
ineo 4 **inivi** **initum** bemegy, rámeleg, felmegy (+acc.), kezdődik
ineptus 3 alkalmatlan, haszontalan, illetlen, fonák
inermis 2 fegyvertelen
inerro 1 bolyong, bujdosik
iners, -**ertis** ügyetlen, tehetetlen, télen, tunya, renyhe
inertia, -**ae** f téllenség, tunyaság, restség
inexpletus 3 kielégíthetetlen, telhetetlen
infamia, -**ae** f rossz hír, gyalázat
infamis 2 hírhedt; rossz hírű
infandus 3 kimondhatatlan, átkozott
infans, -**antis** m, f. kisgyermek, csecsemő (aki még nem beszél)
infantia, -**ae** f csecsemőkor
infectus 3 befejezetlen, eredménytelen, meg nem történt
infelix, -**icis** szerencsétlen
infensus 3 haragos, elkecseregett; ellenséges
inferi, -**orum** m. pokol, halottak, akik a pokolban vannak, az alvilágiak, az alvilág (csak plur.)
inferiae, -**arum** f halotti áldozat
INFERIOR, -**IUS** (-**IORIS**) lejjebb eső, alsóbb(rendű)
infernus 3 alsó, alvilági
INFERO, -**FERRE**, -**TULI**, **ILLATUM** behoz, okoz, beterjeszt, bemutat; keres, indít
infestus 3 támadó, ellenséges
inficio 3, -**feci**, -**fectum** belep, ellep, befest, átitat, megfertőz
INFIMUS 3 legalsó, legalacsonyabb (rendű)
infinitus 3 határtalan, végtelen, korlátlan
infirmatio, -**onis** f gyógyítás, (meg)erősítés
infirmus 3 gyenge, beteg, erőtlen, békés
info 1 -**avi**, -**atum** belefű, felfűj
informis 2 alakatlan, csúnya, csúf, sivár
infortunium, -**ii** n szerencsétlenség
INFRA + **ACC.** alul, alatt; adv. odalent
infrascriptus 3 alulírt
infringo 3, -**fregi**, -**fractum** betör, megtör, széttör, gyengít
infundo 3 -**fudi**, -**fusum** beleönt,

eláraszt
infusio, -**onis** f rááradás
ingem(esc)o 3 **ingemui**, - felnyög, felsóhajt; sanyarog, törődik, fohászodik
ingeniosus 3 leleményes
INGENIUM, -**ii** N. (vele született) tehetség, képesség, jellem, hajlam, szellem
INGENS, -**ENTIS** hatalmas, igen nagy, óriási
ingero 3, -**gessi**, -**gestum** ráhord, szór; bekebelez, odakiált
ingratus 3 hálátlan
INGREDIOR 3 -**GRESSUS** **SUM** bemegy valahova (acc.), belép, rálép, behatol (acc.), fellép, jár vmin (dat.)
inhabito 1 lakik valahol
inhio 1 száját tát, tátog, ásít, áhitozik, sóvárog
inhorresco 3, -**horru**i fel- v. megborzad vmitől (acc.)
inhospitalis 2 nem vendégszerető, barátságtalan
inhumanus 3 embertelen, kegyetlen
inicio 3 -**ieci**, -**iectum** beledob, beletesz
INIMICUS 3 barátságtalan, ellenséges, ártalmas
inimicus, -**i** m. ellenség
iniquitas, -**atis** f egyenlőtlenség, igazságtalanság jogsértés, méltánytalanság, gonoszság
INIUUS 3 egyetlen, jogsértő, hamis, egyenlőtlen, méltánytalan, igazságtalan; nyugtalan, zátonyos
INITIUM, -**ii** N. kezdet, bevezetés, megindítás
initus, -**us** m bejövétel, megérkezés
INIURIA, -**AE** F. jogsértés, sértés, jogsértés
iniustus 3 igazságtalan, gonosz, jogsértő
inlaesus 3 sértetlen
inlecebrosus 3 csábító, csalogató
inlino 3, -**levi**, -**litum** beken, ráken. megken (+dat.)
inludo 3, -**si**, -**sum** (ki)játsszik, kigúnyol, csúfolt úz
inmeritus 3 -**immeritus** 3
inmitto 3 –**mi**si –**missum** beenged, beküld
inmītor 3, -**nixus** v. -**nisus** **sum** (rá)támaszkodik, nyugszik vmin (abl.)
innocens, -**entis** ártatlan
innocentia, -**ae** f ártatlanság
innocuus 3 ártatlan
innovo 1 megújít
innoxius 3 ártatlan, ártalmatlan
innumerabilis 2 megszámlálhatatlan, számtalan, végtelen
innuo 3 -**nui**, -**bō**lnt, beleért
innupta, -**ae** f hajadon
INOPIA, -**AE** F hiány, nélkülözés, szükség
inops, -**opis** erőtlen, gyenge, tehetetlen
inprospēr –**era** -**erum** kedvezőtlen, sikertelen
inquam mondom, úgy mond, így szól (hiányos ige)
inquietatio, -**onis** f zaklatás
inquietus 3 nyugtalan, nyughatatlan
inquino 1 beszenyez, bemocskol
INQUIT így szól(t)
inrepo 3, -**repsi**, -**reptum** becsúszik, belopózik, befurakodik
inrideo 2, -**si**, -**sum** kinevet, kigúnyol; gúnyolódik
inrumpo 3, -**rupi**, -**ruptum** betör, beront, behatol
insania, -**ae** f örültség; féktelenség
insanus 3 (elme)beteg, örült, bolondos
inscriptio, -**onis** f felirat, emlékirat
insepultus 3 temetetlen
insequor 3 –**secutus** **sum** nyomom követ, kísér
insero 3 -**serui**, -**sertum** beilleszt (abl.) , bedug, besorol, beiktat, beolt (+dat.); pass. beférkőzik, beszűremlik
INSIDIAE, -**ARUM** F les(hely), csel(vetés), kelepce
insidiar 1 cselvet ve
insignio 4 -**ivi**, -**itum** megjelöl, megkülönböztet
INSIGNIS, -**E** jeles, kitűnő, kiváló, híres
insisto 3, -**stiti** rááll vmire, nyomában van (dat.); megáll, időzik

insitivus 3 beöltött, nemesített
insolens, -**entis** szokatlan, öntelt, hetyke, gógós
insolitus 3 szokatlan
insono 1 -**ui**, - megszólal, zeng
instaura 1 felállít, rendez, intéz
instinctus, -**us** m ösztönzés, ihlet
institor, -**oris** m házaló kereskedő
INSTITUO 3, -**UI** -**UTUM** felállít, alapít, elrendel
institutio, -**onis** f megalapítás, elrendezés, szokás, tanítás
INSTITUTUM, -**i** N. tanítás, előírás
INSTO 1, -**STITI**, -**STATURUS** nyomában van, üldöz, sürget, fenyeget, utolér; folytat, nekifekszik (+dat.)
instructio, -**onis** f nevelés
INSTRUO 3, -**UXI**, -**UCTUM** felszerel, ellát, elrendez; nevel, oktat
INSULA, -**AE** F. sziget
insulto 1 ugrándozik vhol, gúnyolódik vkivel (dat.)
insum, -**esse**, -**fui** benne van, rajta van
insuper fölötté, azonfelül, ráadásul
insurgo 3, -**surrexi**, -**surrectum** felkapaszkodik, -emelkedik, - egyenesedik, -kel; magasabba tör, hatalomban növekszik
intactus 3 érintetlen, szűz, le nem győzött
INTEGER, -**GRA**, -**GRUM** tiszta, romlatlan, teljes, ép, sértetlen; feddhetetlen
intellectus, -**us** m. megértés, felfogás
INTELLEGO 3 -**LEXI**, -**LECTUM** megért, felfog, észrevesz, észlel, belát
intempestus 3 kedvezőtlen, késő
INTENDO 3 -**TENDI**, -**TENTUM** figyel, törekszik valamire (dat.), megfeszít, odafordít, irányít
intensus 3 feszült, megfeszített; szigorú
INTER (+ **ACC.**) között, közé
intercedo 3 -**cessi**, -**cessum** közbejöv, közbenjár
interdico 3 -**dixi** -**dictum** megilt
INTERDUM néha, közben
interaestuans, -**antis** fulladozó, köhögő, asztmás
intercicus 3 közbevigott, félig ünnep
intercludo 3, -**si**, -**sum** elzár, elakaszt
interdiu napközben
interdum közben; olykor, néha
INTEREA eközben, ezalatt
INTEREO 4, -**ii**, -**ITUM** elvész, elpusztul, elmúlik, megsemmisül
INTERFICIO 3 -**FECI** –**FACTUM** megöl; kivégez
interfusio 3 közbeömlő, közte áramló
INTERIM közben, ezalatt; egyelőre
INTERIOR, -**IUS** (-**IORIS**) belső, beljebb eső, belsőbb
interitus, -**us** m. elpusztulás, pusztulás, halál, romlás
interpello 1 félbeszakít, közbeszól
interpretor 1 tolmácsol, magyaráz
interregnum, -**i** n. időközi királyság
interritus 3 rettenthetetlen
interrogo 1 -**avi**, -**atum** megkérdez
INTERSUM, -**ESSE**, -**FUI** közte van, részt vesz; különbség van
intervenio 4 -**veni**, -**ventum** közbelép
INTIMUS 3 legbensőbb, legmélyebb, rejtett, meghitt
intono 1 -**ui**, -**itum** megdörög, (menny)dörög
INTRA (+ **ACC.**) vmin belül, közé
intrepidus 3 nem félt, rettenthetetlen
INTRO be, befelé
intro 1 -**avi**, -**atum** belép, behatol, bemegy (acc.)
intreo 4 -**ii**, -**itum** bemegy, belép
introitus, -**us** m. bemenés, kezdet, a mise kezdőnéke
introspectio 3, -**specti**, -**spectum** bepillant, kifürkész
intueor 2, -**uitus** **sum** megnéz, meglekint, megfigyel; szemlél, vizsgál
INTUS belül, benn
inultus 3 (meg)bosszualatlan
inusitatus 3 szokatlan
inutilis 2 hasz(on)talan, hiábavaló; nem termő
invado 3, -**si**, -**sum** behatol, benyomul vhová (acc.); megtámad
invalius 3 erőtlen, gyenge

INVENIO 4 –**VENI** -**VENTUM** rá-, ki- v. megtalál, felfedez, találkozik rájön, talál
inventor, -**oris** m feltaláló, felfedező
invicem felváltva, váltakozva, kölcsönösen, viszont, sor(já)ban
invictus 3 legyőzhetetlen
INVIDEO 2 -**VIDI**, -**VISUM** irigyel, gyűlöl, rossz szemmel néz vkit (akit dat.)
INVIDIA, -**AE** F irigység, gyűlölkedés, gyűlölet
invidus 3 irigy, gyűlölkedő
invisible, -**e** láthatatlan
invisus 3 gyűlölt, gyűlöletes
INVITO 1 –**avi** -**atum** meghív
INVITUS 3 akarata ellen
invoco 1 segítségül hív
involve 3 -**volvi**, -**volutum** elfed, betakar, becsavar, begöngyöl
io! jai!
iocosus 3 tréfás, csintalan, játszi
iocularis 2 v. **iocularius** 3 tréfás, játszi
iocus, -**i** m (plur. **ioca**) tréfa, játék
IPSE, **IPSA**, **IPSUM** ő maga
IRA, -**AE** F. harag
iracundus 3 haragos
iratus 3 haragos, haragra lobbant, dühös
irradio 1 beragyog
irrepro 3, -**repsi**, -**reptum** becsúszik, belopózik, befurakodik
irrideo 2 -**risi**, -**risum** kinevet
irritatio, -**onis** f bosszantás, ingerlés
irrito 1 -**avi**, -**atum** feleringer, ingerel, ösztönöz, feléleszt
irruo 3 -**ru**i, -**rator**, **rator** **is**, **EA**, **ID** ő, az
ISTE, **ISTA**, **ISTUD** az (ott)
ISTIC ott(an)
ISTINC onnan, hol vagy
ITA így, úgy
ITAEQUE így hát, és így, tehát, ezért
ITEM éppen úgy, szintén, szintűgy, hasonlóképp
iter **carpere** utat tenni
ITER, **ITINERIS** N. út, menetelés
ITERUM ismét, újra, még egyszer; viszont
IUBEO 2 **IUSSI**, **IUSSUM** (meg)parancsol, rendel, biztat, kíván: -**at**, -**et**
iubilatio, -**onis** f ujjongás
iubilo 1 örvendezik, ujjong
iuconditas, -**atis** f szörakozás, gyönyörűség, kellemesség, kedvesség, jókedv
IUCUNDUS 3 kedves, vidám, gyönyörűséges, kellemes, kedves, jóleső
Iudaeus, -**i** m. zsidó
IUDEX, -**ICIS** M. (ítélő)bíró; (mü)bíráló
IUDICIUM, -**ii** N. jel, ítélet, ítélőképesség, döntés, megállapodás; bírói eljárás(mód), bírság
IUDICO 1 –**AVI** -**ATUM** (meg)ítél, (el)dönt
iugerum, -**i** n egy hold föld
iugiter folyton
iugio 1 összeköt, összeházasít
IUGUM -**i** N. iga, járom, hegygerinc
IUNGO 3 **IUNXI**, **IUNCTUM** összeköt, megköt, összekapcsol, összeilleszt
iunior, -**oris** fiatalabb, ifjabb
iuniperus, -**i** f boróka
iuppiter, **lovis** m. Jupiter sub love ég alatt
iurator, -**oris** m esküdt, hites becselő
iurgiosus 3 veszekedő, civakodó, kötekedő
iurgium, -**i** n. veszekedés, vita, viszály
IURO 1 (fel)esküszik
IUS, **IURIS** N. jog(szabály), törvény
IUS IURANDUM, **IURIS** -**i** N eskü
iussum, -**i** n. parancs
IUSSUS, -**IUS** M. parancs
iustitia, -**ae** f igazság(osság)
IUSTUS 3 igaz(ságos), jogos, törvényszerű, szabályos, helyénvaló
iuvenis, -**is** m. ifjú, fiatalember
IUVENIS, -**E** fiatal, ifjú
IUVENTA, -**AE** V. **IUVENTUS**, -**UTIS** F ifjúság, ifjúkor
IUVO 1, **IUVI**, **IUTUM** segít, gyönyörködte; jólesik, tetszik (akinek acc.)

iuxta + **acc.** mellett, -nál, -nél adv. mellette, éppen úgy
K
Kalendae, -**arum** f a hónap első napja (csak plur.)
L
LABOR, -**ORIS** M. munka, fáradság, fáradozás, feladat
labor, **labi**, **lapsus** **sum** csúszik, elbotlik, elesik, lecsúszik, lehull, leesik, lefolyik; ingadozik, eltűnedezik, elmúlik
LABORO 1 –**AVI**, -**ATUM** dolgozik, fáradozik, iparkodik, igyekszik; küszködik, görnyedezik
labrum, -**i** n ajak
labyrinthus, -**i** m. labirintus
lac, **lactis** n. tej
lac pressum sajt
lacer –**era** -**erum** széttépett, szétmarcangolt
lacero 1 elszakít, eltép, összemarcangol
laceratus, -**f** m (felső)kar
laccio 3, -**ivi**, -**itum** ingerel, zaklat
LACRIMA, -**AE** F könny
lacrimosus 3 könnyes, szomorú
lactens, (-**tis**) szopó, csecsemő
lacunar, -**aris** n kockás (kazettás) mennyezet
lacus, -**us** m. tó; (víz)tartály, kád, hordó
LAEDO 3 **LAESI** **LAESUM** (meg)sért, bánt, lecsap, sújt, árt, együttérzéssel eltölt
laetitia, -**ae** f öröm, jókedv, boldogság
LAETOR 1 örül, örvendezik
LAETUS 3 boldog(ító), víg, derűs, örvendező; viruló, kövér, dús
laevus 3 bal, balga; bajós
laguncula, -**ae** f kis palack, szűk nyakú cserépedény
lambo 3, **lambi** nyal(ogat), nyaldos
lampas, -**adis** f lámpás, szövétnek
lana, -**ae** f gyapjú
lancea, -**ae** f lándzsa, dárda
lancaeus 3 lándzsától átdőfve
languidus 3 bágyadt, lankadt, lankasztó, lomha, lassú
laniger, -**geri** m gypjas (állat), bárány
lanx, **lancis** f tál
lapidosus 3 köves, kövecses
LAPIS, -**IDIS** M. kő
laqueatus 3 kockás (kazettás) mennyezetű
laqueus, -**i** m hurok
largior 4, -**itus** **sum** bőkezűen ad, adományoz
largus 3 bőséges, gazdag
lasso 1 (el)fáraszt - pass. fárad
lassus 3 fáradt, lankadt, bágyadt, kókad
lateo 2 **latui**, -**rejtőzködik**, lappang, bújk; ismeretlen
latitudo, -**inis** f szélesség, kitérjedés
latro, -**onis** m. lator, zsviány, rabló, gonosztevő, gazember
latro 1 (meg)ugat
LATUS 3 széles, terjedelmes
latus, -**eris** n. oldal
laudabilis, -**e** dicséretre méltó, dicséretes
laudatio, -**onis** f dicséret, magasztalás
laudator, -**oris** m. dicsérő
LAUDO 1 -**AVI**, -**ATUM** dicsér, magasztal
laurus, -**i** f babér(fa)
LAUS, **LAUDIS** F dicséret, dicsőség, hírnév, érdem
lavacrum, -**i** n. fürdő
LAVO 1 V. **LAVO** 3 **LAVI** **LAUTUM** mos, áztat; pass. mosakodik, fürdik
lectio, -**onis** f (szent)lecke, olvasmány
lector, -**oris** m. (fel)olvasó, lektor
lectus, -**i** m ágy, fekvőhely
legata, -**orum** n. hagyaték, örökség
LEGATIO, -**ONIS** F követség
LEGATUS, -**i** M. követ, alvezér; helytartó
LEGIO, -**ONIS** F. római katonai egység, légió, hadosztály

legionarius 3 légióbeli
legitimus 3 törvényes
LEGO 3 **LEGI**, **LECTUM** kiválaszt, kiszemel, szed, gyűjt, olvas
lenio 4, -**ivi**, -**itum** enyhít, csillapít, kiengesztel
LENIS, -**E** enyhe, szelíd, nyugodt, lágy, halk
lentesco 3 -, -**csillapodik**
lentus 3 hajlékony, könnyed, nyugodt, szívós, lassú
leo, -**onis** m. oroszlán
lepor, -**oris** m nyűpség, bűbáj
lepus, -**oris** m szél
letum, -i n (erőszakos) halál, megsemmisülés
levigo 1 simít
LEVIS, -**E** könnyű, lenge, vékony, gyengéd, csekély; jelentéktelen
levis 2 sima, csiszolt, gördülékeny
levita, -**ae** m. pap, segédpap, levita
LEVO 1 -**AVI**, -**ATUM** megkönnyít, megszabadít, csökkent, felelem; támogat, enyhít
LEX, **LEGIS** F. törvény; szerződés, feltétel
libellus, -i m. könyv(ecske)
libens, (-**tis**) szives, készséges
LIBENTER szívesen
LIBER, -**A**, -**UM** szabad, mentes
LIBER, **LIBRI** M. könyv
liberalis, -**ae** szabad
liberatio, -**onis** f megszabadtítás
LIBERI, -**ORUM** M. (szabad születésű) gyermekek
LIBERO 1 -**AVI** -**ATUM** megszabadít, megvált (amitől: abl.)
LIBERTAS, -**ATIS** F. szabadság
libertinus, -i m felszabadult rabszolga
libertus, -i m szabadon bocsátott rabszolga
libet 2, **libuit** v. **libitum est** tetszik, jólesik
LIBIDO, -**INIS** F vágy; szenvedély
libra, -**ae** f. mérleg
libum, -i n aldozati kalács
licentia, -**ae** f engedély
LICET 2 **LICUIT** szabad, lehet, meg van engedve - személytelen ige; jóllehet, hadd
licitor, -**oris** m licitor, hatósági altisztviselő
lignus 3 fa-, fából való
LIGNUM, -**I** N. fa, faanyag, fahasáb
ligo 1 -**avi** -**atum** (meg)köt, (el)kötöz
ligo, -**onis** m kapa
limen, -**inis** n. küszöb, ház, szemöldökfa, gerenda
limes, -**itis** m. határjelző, határvonal, határmezsgye
limus, -i m iszap
LINGUA, -**AE** F. nyelv
linquo 3, **liqui** elhagy, elenged
linter, -**tris** f csónak, sajka, teknő
linteum, -i n (vászon)vitorla
linum, -i n len(szál v. -vászon)
lippus 3 csipás (szemű)
liquesco 3, **liqui** folyékonyvá válik, olvad
liquidus 3 folyékony, híg, tiszta
liquo 1 olvaszt, tisztít, megszűri, felderít
liquor, -**oris** m. folyadék. (folyó)víz, ital, nedv
lis, **litis** f per(lekedés), viszály, vita, szócsata
litigiosus 3 peres, vitás
litigo 1 veszekedni, pereskedni
LITTERA, -**AE** F betű; (plur. lsd. következő)
LITTERAE, -**ARUM** F irodalom, levél, hadparancs, írás, levél
LITUS, -**ORIS** N. tengerpart, folyópart
lituus, -i m (görbe) kürt
loca, -**orum** n. (hely), terület, vidék
LOCO 1 elhelyez; pénzit kihelyez, megbízást ad
locuples, -**etis** gazdag; földbirtokos, elégedett (ember)
LOCUS, **LOCI** M. (PLUR. **LOCA**) hely, tér, vidék, születési állás, helyzet
longitudo, -**inis** f hosszúság, valaminek a hossza
LONGE hosszan, messze, messzire, messziről
LONGUS 3 hosszú, hosszan tartó
loquax, -**acis** fecsegő
loquella, -**ae** f (szó)beszéd, szó

LOQUOR, **LOQUI**, **LOCUTUS** **SUM** beszél, beszélget, elmond; csacsog
lubricum, -i n. veszelő, bizonytalanság
lubricus 3 veszelős, csúszós
luceo 2 **luxi**, - világit, fénylik, ragyog
lucerna, -**ae** f mécses
lucidus 3 fényes, fénylő, ragyogó
Lucifer, -**eri** m. esthajnalcsillag, a fényhozó, a nap
lucrum, -i n nyereség, haszon(lesés), nyereszkedés
luctor 1 birkózik, viaskodik, küszködik vmivel (dat)
luctuosus 3 gyászos
luctus, -**us** m. gyász, siralom
lucus, -i m liget, berek
ludibrium, -**ii** n játékszer, gúny
ludicrum, -i n játék, szórakozás
ludicrus 3 játékos, mulattató; színi, színházi
LUDO 3, -**SI**, -**SUM** játszik
LUDUS, -**I** M. iskola, játék; tréfa
lugeo 2 **luxi**, - gyászol, szomorkodik
lumen, -**inis**, n. fény, világosság, ragyogás, világítás, lámpa; szem
luminare, -**is** n. világitó test, lámpa
LUNA, -**AE** F hold(változás); hónap
luo 3, **lui**, **luitarus** megfizet, lakol, megbűnhődik
lupa, -**ae** f. nőstényfarkas
lupus, -i m. farkas
lusor, -**oris** m játékos, költő
lustralis 2 ötvenkénti, ötévi
lustro 1 -**avi**, -**atum** megvilágít, megtisztít, megszemlél, körüljár, bejár; csapatszemlét tart
lustrum, -i n. lustrum, 5 éves időszak
LUX, **LUCIS** F fény, fényesség, világ(osság) , hajnal; nap, nappal
LUXURIA, -**AE** F, **LUXURIES**, -**EI** F fényűzés, dözölés
luxuriosus 3 fényűző, pazarló
lympa, -**ae** f (tisza) víz, forrásvíz (nímfája)
lymphatus 3 tébolyult, eszeveszett
lyra, -**ae** f. lant, líra
lyricus 3 lírai

M

machina, -**ae** f (hadi)gép, gépezet
macies, -**ei** f soványság, sorvadás
macresco 3 lesoványodik, sorvadozik
mactio 1 -**avi** -**atum** levág, lemészárol, süjt; feláldoz, áldoz
macula, -**ae** f bűn, hiba, szennyfolt
maculo 1 -**avi**, -**atum** foltossá tesz, tarkít, bepiszkol, bemocskol
madoe 2, -**ui** nedves, ázik
maereo 2 **maerui**, - szomorkodik, búsul, gyászol
maestus 3 szomorú, gyászos
MAGIS (mind)jinkább, nagyobb mértékben, jobban
magister, -**tri** m. (tanító)mester; kapitány
magistra, -**ae** f. tanító(nő)
MAGISTRATUS, -**US** M hivatal, hivatalnok, tisztviselő, hatóság
magnalia, -**ium** n. nagy dolgok
magnificentia, -**ae** f nagyszerűség, fény, pompa
magnifico 1 magasztal
magnificus 3 nagyszerű, pompás
MAGNITUDO, -**INIS** F. nagyság
MAGNOPERE igen nagy mértékben, igen nagyon, rendkívül
MAGNUS 3 nagy
magus, -i m. mágus, bölcs
maiestas, -**atis** f nagyság, méltóság, fenség
maior, -**ius** (maiores) nagyobb, idősebb
maiores, -**um** f idősebbek, ősök
MALE rosszul, gonoszul: színleg, hiába
maledico 3 -**dixi**, -**dictum** megtrágalmaz, gyaláz, megszól
maledictus 3 átkozott
malignus 3 rosszindulatú, fukar, gyér
malitia, -**ae** f rosszság, gonoszság
MALO, **MALLE**, **MALUI**, - inkább akar, jobban szeret
malum, -i n. alma
malum, -i n. baj, rossz, bűn, gaztett, gonosz, kár
MALUS 3 rossz, gonosz, kedvezőtlen
malus, -i f almafa

malus, -i m árboc(fa), rúd
mamma, -**ae** f emlő
mandatum, -i n. megbízatás, parancs
MANDO 1 átad, megbíz, rábíz, úzen, adományoz (dat.)
manduco 1 eszik, megeszik
MANE reggel, korán
MANEO 2 **MANSI**, **MANSUM** (meg)marad (valahol), tartózkodik, megmarad, kitart, vár, fennáll
manifesto 1 kinyilvánít, megmutat
manifestus 3 nyilvánvaló, tudott
mano 1 folyik, ered, árad, csörgedezik
mansio, -**onis** f maradás, tartózkodás, lakás, lakhely
mansuetus 3 szelíd
MANUS, -**US** F. kéz, (munkája), tett, csapat
MARE, **MARIS** N. tenger
Maria, -**ae** f Mária
marinus 3 tengeri, tengerből született
marito 1 összeházasít, felhútat
maritus 3 házass, házassági
maritus -i m. férj
marmor, -**oris** n. márvány(szobor)
martyr, -**is** m. f mártír, vétanú
masculus 3 férfias
MATER, -**TRIS** F anya
MATERIA, -**AE** F anyag
maternus 3 anyai
matrimonium, -**ii** n házasság
matrona, -**ae** f (tisztas korú) asszony, nő
MATURUS 3 érett
matutinus 3 hajnali, reggeli
MAXIME leginkább, főleg, legnagyobb mértékben
maximus 3 legnagyobb, igen nagy
me engem
meum velem, magammal
medela, -**ae** f gyógyszer, segítség
medeor 2 -, - orvosol, gyógyít
medicamen, -**inis** n. orvosság
medicina, -**ae** f. orvosság, gyógyszer
medicus, -i m. orvos
MEDIOCRIS, -**E** közepes, közepserű
mediocritas, -**atis** f középesség, középút, mértéktartás
meditor 1 gondolkodik, elmélkedik, átgondol, forral, komponál
MEDIUM, -**II** N. közép, valaminek a közepe, derék
MEDIUS 3 közepe minnek, középső
mehercules Herculesre!
mel, **mellis** n. méz
melior, -**ius** (ioris) jobb
mellitus 3 mézes, mézzel édesített
membrana, -**ae** f bőr, pergamen
membrum, -i n. tag, testrész
MEMINI, **MEMINISSE** emlékszik vmire (gen.); nem felejt (csak perf)
MEMOR, (-**ORIS**) emlékező, valakire gondoló, nem felejt (gen.)
memorable 2 emlékezetes, említésre méltó
MEMORIA, -**AE** F emlékezet, memória: emlékirat
MEMORO 1 említ, emlékeztet
mendax, -**acis** hazug, hamis, ámitó, csalárd
MENS, **MENTIS** F. ész, elme, lélek, lelkiület; meggondolás, gondolat; indulat, szenvedély, értelem, gondolkodás
mensa, -**ae** f asztal, ebéd
MENSIS, -**IS** M. hónap
mentior 4, -**itus** sum hazudik, költ, kohol
mercator, -**oris** m. (nagy)kereskedő
merces, -**edis** f (munka)bér, zsold, hadisarc, ár, díj, jutalom
mercor 1 vesz, vásárol
MERO 2 -**UI** V. **MERO** 2 -**ITUS** **SUM** (meg)érdemel, rászólgál, szolgált(atot teljesít); vét
mergo 3, -**si**, -**sum** (el)merít; pass. merül
meridianus 3 déli (idő)
meridie délben
meridies, -**ei** f dél
MERITUM, -**I** N. érdem, jutalom, jótett
MERITO méltán
meritus 3 megérdemelt, méltó
merum, -i n színbor
messor, -**oris** m. arató
meta, -**ae** f pályaoszlop, fordulópont
meticulosus 3 félnék, szorongó

meto 3 **messui** **messum** kaszál, learat
metrum, -i n versmérték, versforma
METUO 3, -**UI** fél (amitől: acc.)
METUS, -**US** M. félelem
MEUS 3 enyém, az én ...-m
mico 1 üt, ver; reszket, remeg, dobog, villog
mih nekem
MILES, -**ITIS** M. katonaság)
MILITARIS 2 katonái, hadi; katonás, harcias
MILITIA, -**AE** F katonaság, katonáskodás, hadi szolgálat v. egység
miilito 1 katonáskodik, (hadi)szolgált(atot teljesít)
MILLE (PLUR. **MILIA**) ezer
minae, -**arum** f fenyegetés(ek), fenytítés(ek)
minax, -**acis** fenyegető
MINIME, **MINIMUM** legkevésbé
minimus 3 legkisebb, igen kicsi
minister, -**tri** m. szolga, segítő
MINISTRO 1 vkinek segít, szolgált
MINITOR 1, **MINOR** 1 fenyeget vkit (dat.)
minor, **minus** kisebb, fiatalabb, kevesebb
MINUO 3 -**UI**, -**UTUM** kisebbít, csökkent; felaprít
MINUS kevésbé
minutus 3 kicsiny, parányi
mirabilis, -**e** csodás, csodálatos, csodálatra méltó
miraculum, -i n. csoda, csodás jelenség
mirrificus 3 csodálatos, különös
MIROR 1 -**ATUS** **SUM** csodál(kozik), elcsodálkozik valamin
MIRUS 3 csodás, különös, rendkívüli, különös, csodálatos, elképesztő
MISCEO 2 **MISCU**I, **MIXTUM** kever, egyesít, vegyít, elegyít vmivel (dat.),pass. keveredik, elegyedik
misellus 3 szerencsétlenke, szomorúcska
MISER, -**A**, -**UM** szerencsétlen, szomorú, nyomorult
miseratio, -**onis** f szánalom, részvét, könyörületesség
miserere, **misereri**, **misertus** **sum** könyörül valakin, irgalmaz (gen. vagy dat.)
miseria, -**ae** f nyomorúság, baj, szerencsétlenség
MISERICORDIA, -**AE** F irgalmasság, könyörületesség, irgalom
miseror 1 megszán, sajnál, könyörül, sirat
missa, -**ae** f mise
missilis 2 hajtható, gyors röptű
mitesco 3 -, - megszeliőd, lecsillapodik, megbékél
mitigo 1 -**avi** -**atum** szelidít, megengesztel, csillapít, lágygá tesz
mitis, -**e** szelíd, enyhe, békés; érett
MITTO 3 **MISI** **MISSUM** küld, bocsát, enged; fel- v. abahagy
mobilis 2 mozgékony, nyüzsgő; ingatag
moderatio, -**onis** f mérséklet, mértékletesség, szerénység, szerénykedés
moderor 1 mérsékel, korlátoz, fékező vmit (dat.)
modestia, -**ae** f mértékletesség, szerénység
MODICUS 3 csekély, kisebbfajta, kicsi, megfelelő, szerény
MODO az imént, csak; majd
modo... modo... majd... majd... , hol... hol...
modulo 1 modulál
MODUS, -**I** M. mód, mérték; versmérték
MOENIA, -**IUM** N. (város)falak
MOLES, -**IS** F tömeg, súly, teher; nehézség, fáradság
MOLESTIA, -**AE** F kellemetlenség
MOLESTUS 3 terhes, kellemetlen
molior 4, -**itus** sum előmozdít, tervez, törekszik vmire (acc.)
MOLLIS 2 lágy, puha, finom, szelíd, békés
momentum, -i n mozzanat, tényező, jelentőség: tartam
MONEO 2 **MONUI**, **MONITUM** int, figyelmeztet, emlékeztet
monachus, -i m. szerzetes

monitus, -**us** m figyelmeztetés, intelme
MONS, **Montis** M. hegy(ség)
MONSTRO 1 -**AVI**, -**ATUM** (meg)mutat, feltűntet
monstrum, -i n. ijesztő jelenség, természetfeletti jel, szörny, szörnyeteg
MONUMENTUM, -**I** N emlékjel, emlékmű, síremlék; életmű
MORA, -**AE** F halogatás, késedelem, időköz, haladék
moralis 2 erkölcsi, erkölcsös
MORBUS, -**I** M. betegség, nyavalya
moribundus 3 haladókló, halálos, halált okozó
MORIOR, **MORI**, **MORTUUS** **SUM** meghal
MOROR 1 időzik, tartózkodik, késlekedik, terem, él; feltartóztat, tördök
mosorus 3 mogorva, zsémbes, morcos, komor
MORS, **MORTIS** F halál
mortalis, -**is** m. a halandó, az ember
MORTALIS, -**E** halandó, halálos
MORTUUS, -**i** m (halandó) ember
mortuus 3 halott, holt
MOS, **MORIS** M. szokás; szeszély; plur: erkölcs, jellem
MOTUS, -**US** M mozgás, mozgalom, tevékenység; tánc
MOVEO 2 **MOVI**, **MOTUM** mozgat, indít, hajt - pass. mozog
mox majd
muco, -**onis** m. tör, kard, él, hegy
muigio 4, -**ivi**, -**itum** bóg
mula, -**ae** f öszvér (kanca)
muliebris 2 asszonyi, női
muliebriter asszonyimód, nőiesen
MULIER, -**ERIS** F nő, asszony
multiformis, -**e** sok alakú
MULTITUDO, -**INIS** F. sokaság, nagy szám, tömeg
MULTO sokkal
MULTUM igen nagyon
MULTUS 3 sok, sokféle; sűrű
mus, -**i** m öszvér
munio 1 megtisztít
mundus, -i m. világ
mundus 3 tiszta, csinos: tisztességes
muneror 1 megajándékoz
munia n kötelességek, teendők, tisztisgek
MUNIO 4 -**IVI** V. -**II**, -**ITUM** megerősít, körülbástyáz, biztosít
MUNITIO, -**INIS** F (fel)építés, erősítés
MUNUS, -**ERIS** N. kötelesség, feladat, ajándék, hivatal; áldozat, ünnepi játék
murex, -**icis** m bibircsiga, -szin
murmur, -**uris** n morgás, mormogás, moraj, zümmögés
MURUS, -**I** M. (város)fal
mus, **muris** m egér
musca, -**ae** f mûzsa; dal, költemény
musca, -**ae** f légy
muscus 3 mûzsa; művészi
musica, -**ae** f zene
musicus 3 mûzsa; zenei, művészi
mutabilis 2 változékony
MUTO 1 megváltoztat, felcserél
mutuo 1 kölcsön vesz
mutus 3 néma
mutuus 3 kölcsönös, viszont való
myrrha, -**ae** f mirha
myrteus 3 mirtusz-
myrtus, -i f mirtusz(fa)
mysterium, -**ii** n. misztérium, titok

N

NAM ugyanis, mert
nares, -**ium** f orr(lyukak)
NANCISCOR 3 **NACTUS** V. **NANCTUS** **SUM** kap, megkap, elér, nyer, elnyer, szert tesz
narratio, -**onis** f elbeszélés, tárgyalás
NARRO 1 -**AVI** -**ATUM** mesél, elbeszél
NASCOR, **NASCI**, **NATUS** **SUM** születik, származik, ered
natalicius 3 születésnap
NATIO, -**ONIS** F nép, nemzet
nativitas, -**atis** f születés
nato 1 (át)úszik
NATURA, -**AE** F természet
naturalis 2 természeti, természetes
natus 3 születt

natus, -i m. fiú (szülött v. gyermek) :
fóka, poronty
natus, -us m születés, származás
nauta v. navita, -ae m. hajós,
tengerész
naufragus 3 hajótörött
nauticus 3 hajózási
naviger –era –rum hajókat hordozó,
hajós
navigo 1 –avi –tum hajózik
NAVIS, -IS F hajó
NE -e?, vajon?
NE hogy ne, nehogy
ne...an vajon... vagy
NE...QUIDEM még... sem
nebula, -ae f köd, pára, (eső)felhő
nec sem, és nem, nem sem
necdum s még nem, mégsem
NECESSARIO szükségképpen,
szükségnél fogva
NECESSARIUS 3 szükséges,
szükségszerű
NECESSE EST kell, szükséges
NECESSITAS, -ATIS F
szükség(esség), szükségszerűség,
szükséglet, kényszer(erő)
NECNE vagy nem
neco 1 -avi, -atum megöl, meggyilkol
nectar, -aris n. nektár, nedű; méz
necto 3, **nex(u)j**, **nexum** (össze)fon,
megköt
necum még kevésbé, hát akkor
nefandus 3 elvetemült, istentelen,
gonosz
NEFARIUS 3 törvénytelen, istentelen,
gonosz, gaz
nefas n jogtalanság, gazság, bűn, (isten
elleni) véték
NEFAS EST tilos, bűn, nem szabad
NEGLEGO 3 -LEXI, **LECTUM**
elhanyagol, nem törődik (amivel:
acc.) , figyelmen kívül hagy
NEGO 1 –AVI –ATUM nemet mond,
(meg)tagad (akitől: dat.)
NEGOTIUM, -II N foglalatosság,
foglalkozás, tevékenység, ügy(let)
NEMO, -INIS M. senki
memorosus 3 erdős
nemus, -oris n berek, liget, park
nepos, -otis m. unoka
nequam (k)ok **nequior**, **ffok**
nequissimus 3 hitvány,
semmirekellő, haszontalan,
mihaszna, sehonnai
NEQUAQUAM semmi módon, semmi
úton, éppen nem
NEQUE / NEC és nem, sem, nem is
nequeo 4 -ivi, -itum nem képes, nem
tud
nequiquam hiába, haszttalanul
nequitia, -ae f tétlenség, tunyaság,
léhaság
nervus, -i m. ideg, ín; (élet)erő.
feszültség
NESCIO 4 -II (-IVI), -ITUM nem tud,
nem ismer
nescius 3 nem tudó, nem ismerő, nem
sejtő
neu ... neve vagy ne, és ne, se ne
NEVE / NEU vagon, hát, talán
nex, -necis f gyilkosság, öl(dökl)és,
erőszakos halál, a meggyilkolt (vére)
Nicolaus, -ai m. Miklós
ní (ha) nem, ne
nidus, -i m fészek
niger, **nigra**, **nigrum** fekete, sötét
NIHL V. NIL semmi
NIHILO semmivel
NIHILOMINUS nem kevésbé
nil=nihil
nimbus, -i m felhő, köd; zápor
NIMIS V. NIMIUM nagyon,
nagy mértékben, szerfelett,
túlságosan
NIMIUS 3 igen nagy, túlságos
NISI / NI ha(csak)nem, csak ha, kivéve,
csak(is)
nisus, -us m erőfeszítés, erőlködés
niteo 2 **nitui** fénylik, csillog, ragyog,
pompázik
niteo 3, **nitui** fényesedik, csillog,
ragyog
nitidus 3 fényes, ragyogó, pompás
(szinben levő)
NITOR 3, **NISUS** V. **NIXUS** SUM
támaszkodik, törekszik vmire (abl.)
nitor, -oris m fény, fényesség

nivalis 2 havas, hóborított
nivatus 3 hóval hűtött
nix, **nivis** f hó, fehérség (plur. gen.:
nivium) plur. hómezők, havasok
NOBILIS, -E I ismert, híres; hírnevet
adó, nemes, előkelő, fenséges
NOBILITAS, -ATIS F hírnév, nemesség,
híresség, rang, kiváltság(os helyzet)
NOCEO 2 **NOCUI**, **NOCTIUM** árt,
kárára van, kárt okoz
NOCTU éjlel
noctua, -ae f. bagoly
nocturnus 3 éjszakai
nodus, -i m csomó, bog, göb
NOLO, **NOLLE**, **NOLUI** nem akar
NOMEN, -INIS N. név, szó; cím
NOMINO 1 -AVI, -ATUM nevez,
kinevez (amit, aminek: kettős acc.)
NON nem
NON IAM már nem
NON MODO csaknem
NON SOLUM nemcsak
nondum még nem, mégsem
NONNE nemde? vajon nem? hát nem?
NONNULLI, -ORUM M néhányan
nonnullus 3 néhány, egynémely,
egynéhány
NONNUNQUAM néha
nosco 3 kilencedik
norma, -ae f zsinórmérték, szabály
NOS mi(nket)
NOSCO 3 **NOVI**, **NOTUM** (meg)ismer,
megtud
NOSTER -TRA, -TRUM miénk, a mi ...
nk
nota, -ae f (ismertető)jegy, jel(zet),
írásjel, címke; szégyenfolt, bélyeg
notesco 3, **notui** ismeretessé válik
notitia, -ae f megismerés, ismeret
noto 1 megjegyez, feljegyez, ír
NOTUS 3 ismeretes, ismerős, híres
novale, -is n ugar, szántóföld
NOVEM kilenc
novissime legutóbb, utóljára
novitas, -atis f újság, új dolog
NOVUS 3 új, utolsó, újszerű
NOX, **NOCTIS** F. éj(szaka)
noxialis, -e ártalmas
nubes, -is f. felhő, ború
nubilum, -i n felhő(zet)
nubilus 3 felhős, borús, sötét
nubo 3, **nupsi**, **nuptum** férjhez megy
(+dat.); násztúl
nudo 1 lemeztelenít, megfoszt valamitől
NUDUS 3 meztelen, csupasz, pusztá
nullo pacto semmiképpen sem
NULLUS 3 egy sem, semmiféle; senki
NUM vagon, csaknem
NUMEN, -INIS N. isteni hatalom, isteni
bólintás, akarat, erő, segítség,
istenség
numero 1 -avi –atum számol,
(meg)számlál, sorol valahova
NUMERUS, -I M. (lét)szám, ütem,
dallam; számlítás, számrendszer
nummus, -i m pénz(érme); sestertius
NUMQUAM sohasem
NUNC most, jelőltére
nunc...nunc majd... majd
nunquam soha, sohasem
NUNTIO 1 -AVI, -ATUM hírül ad, jelent
NUNTIUS, -I M. hír, hírnök, követ
NUPTER minap, nemrég
nuptiae, -arum f házasság, nász
NUSQUAM sehöl(sem)
nutricula, -ae f dajka
nutrio 4 -ivi, -itum táplál, nevel
nutrix, -icis f dajka; tápláló hon
nympha, -ae f. nimfa (forrás, tenger, fa,
hegy istennője)

O

O ó, jaj!
OB (+ ACC.) –ért, miatt
obdoro 1 megkeményít, kitar
obeo 4 -ii, -itum eléje v. odamegy,
elvállal, részt vesz (+acc.) mortem
obit meghal
OBICIO 3, -IECI, -IECTUM elődob,
odavet; felemlít
obiter mellette elmenve, mellesleg,
közben
oblatio, -onis f felajánlott áldozati
adomány
oblatus 3 felajánlott

oblectamentum, -i n szórakozás,
mulatság
obliquus 3 ferde, görbe, kanyargó
oblivio, -onis f feledés
OBLIVISCOR 3 **OBLITUS** SUM elfelejt,
megfeledkezik valamiről (gen.)
obnoxius 3 kiszolgáltatott, alárendelt
(dat.) vétkes vmiben (gen.)
oborior 4 –ortus sum keletkezik,
támad
obscaenus 3 trágár, ocsmány
OBSCURUS 3 homályos, bizonytalan,
sötét, titokzatos
obsequium, -ii n engedelmesség,
engedékenység, alkalmazkodás
observo 1 megfigyel, figyelembe vesz,
tisztelőtlen tart
OBSES, -IDIS M,F tús, kezés
OBSEDO 2 -SEDI, -SESSUM
megszáll, hatalmában tart
obsidio, -onis f. ostrom, megszállás
obsisto 3, -stiti ellenáll, ellenszégül
obsoletus 3 rozant, rozoga
obstipesco 3 –ui elámul, elbámul
obsto 1, -stiti, -staturus útjában áll,
ellenáll, szemben áll, szembeszáll,
tilt, akadályoz (+dat.)
obstrepo 3, -ui, -itum (előtte v.
szembe)zúg, versenyt susog (+dat.)
obstringo 3, -strinxí, -strictum beköt,
leköt, bezár, lekötölel
obstruo 3, -struxi, -structum elfalaz,
elzár, eltakar
obtempero 1 engedelmeskedik,
alkalmazkodik
obtero 3, -trivi, -tritum letipor, eltapos,
megsemmisít
OBTINEO 2 -UI, -TENTUM birtokol,
birtokában tart
OBVIAM szembe
OCCASIO, -ONIS F alkalom,
alkalmatosság, alkalmas és kedvező
időpont
occasus, -us m. lenyugvás, nyugat
occidens, -entis m nyugat
occido 3, -cidi, -casum lenyugszik,
elesik, meghal
OCCIDO 3 -CIDI, -CISUM levág, megöl
occisio, -onis f (meg)ölés
OCCULLTO 1= **OCCULO** 3 –**COLUI** -
CULTUM leplezve elrejt, eltakar
OCCULTUS 3 rejtett, titkos, láthatatlan
OCCUPO 1 elfoglal, megszáll, meglep,
hatalmába kerít
OCCURRO 3 -(CU)CURRI, -CURSUM
szembe v. elébe fut, találkozik
(+dat.), elé(be)siet, odafut odamegy
(akíhez: dat.)
ocior, **ocius** (ocioris) gyorsabb,
sebebb, hamarabb(i)
octavus 3 nyolcadik
OCTO nyolc
OCULUS, -I M. szem
ODI, **ODISSE** gyűlöl, megvet; kikerül
odiosus 3 gyűlöletes, kellemetlen
ODIUM, -II N. gyűlölet
odor, -oris m. szag, illat, zamat
odoratus 3 illatos
OFFENDO 3, -FENDI, -FENSUM
megtámad, megsért
offa, -ae f falat
offensa, -ae f támadás, sértés, sérelem,
bosszúság
offensio-, -onis f támadás, sértés,
sértődés; kegyvesztettség
offensus 3 megsértett, bosszús
OFFERO, -FERRE, **OBTULI**,
OBLATUM eléje vet, felajánl, kínál
(+dat.)
OFFICIUM, -I N. feladat, kötelesség,
szolgálat, tiszttség, zsolozsma
ohe ohó
OLIM egykor, hajdan, régen, majdan,
majd egyszer
oliva, -ae f. olajbogyó, olajfa
olivetum, -i n. olajfakert
omen, -inis n. előjel, jósjel
OMITTO 3, -MISI, -MISSUM fel- v.
abbahagy, mellőz, nem említ, elveszt
OMNINO egyáltalán, egészen, tagadás
után: egyáltalán nem, mindenestül,
általában
omnipotens, (-entis) mindenható
OMNIS, -E összes, minden, egész,
teljes
onero 1 megterhel
ONUS, -ERIS N teher, súly

onustus 3 megterhelt, megrakott
opacus 3 árnyas, homályos
OPERA, -AE F. fáradozás, dolog,
fáradtság
operarius, -ii m. munkás, napszámos
operio 4, -ui, -tum beföd, betakar,
beburkol
operor 1 működik, munkálkodik
OPES, -UM F vagyion, gazdagság
opifex, -icis m, f kézműves
opimus 3 kővér, zsíros, gazdag
OPINIO, -ONIS F vélemény, hiedelem,
vélekedés, nézet
OPINOR 1 –ATUS SUM vél, gyanít
OPORTET 2, -UIT kell, szükséges, illik,
szükséges
opperior 4, -pertus sum bevár, megvár
oppidulum, -i n városka
OPPIDIUM, -I N. város
oppo 3 -posui, -positum ellenvet,
elébe helyez, szembeszegez; pass.
elé- v. felmered
OPPORTUNUS 3 alkalmas
OPPRIMO 3, -PRESSI, -PRESSUM
elnyom, elfojt, megöl
OPPUGNO 1 ostromol, megtámad
OPS, **OPIS** F hatalom, segítség, erő;
plur. kincs(ek),vagyion
optatus 3 kívánt, óhajtott
optimus 3 legjobb, igen jó
OPTO 1 kíván, óhajt
OPUS, -ERIS N. mű, munka, dolog
OPUS EST szükség van vmire (abl.)
opus habere szükség van valamire
(amire abl.)
opusculum, -i n kis mű, művecske
ORA, -AE F part, szegély
oraculum, -i n. jóslat, jósa
ORATIO, -ONIS F (szónoki) beszéd,
szónoklat, imádság
ORATOR, -ORIS M szónok, szószóló;
követ
ORBIS, -IS M. (föld)kerekség, kör,
forgás; (föld)gömb, bolygó világ(rend)
orbis terrarum földkerekség,
mindenség
orbo 1 megfoszt valamitől (abl.)
ordino 1 elrendel
ordo 4, **orsus** sum kez; kezdődik
ORDO, -INIS M. sor, rend; rendtartás,
szerkezet
organum, -i n. eszköz, hangszer
oriens, -entis m kelet
originalis, -e eredeti
ORIGO -INIS F. eredet, kezdet, az
eredeti természet, származás
ORIOR 4, **ORTUS** SUM felkel, ered,
keletkezik, támad, születik, származik
ORNAMENTUM, -I N. ékesség, dísz,
ékszer
ornatus 3 ékes, díszes
ORNO 1 (fel)díszít, (fel)ékesít
ornus, -i f kőris(fa)
ORO 1 -AVI, -ATUM előad, szónokol;
kér, könyörög, esedezik, rimánkodik,
imádkozik (kettős acc.)
ortus, -us m. felekezés, feljövétel, kelet
OS, **ORIS** N. szája, arc, tekintet; koponya
os, **ossis** n. csont
osculum, -i n. csók
OSTENDO 3 -TENDI, -TENTUM V. -
TENSUM megmutat, kinyilvánít,
bemutat, kilátásba helyez
ostento 1 mutogat, (meg)mutat
ostiarus, -i m kapus, portás
ostium, -ii n ajtó, kapu, bejárat, torkolat
OTIUM -II N szabad idő, nyugalom,
pihenés, béke(sség)
ovile, -is n juhakol
ovis, -is f juh, birka, bárány
ovo 1 -avi, -atum ujjong, örvendezik
ovum, -i n. tojás

P

pabulum, -i n takarmány, eleség,
táplálék; legelő
paco 1 békés állapotba juttat,
megféké, elnyom
pactum, -i n megegyezés, egyezés;
mód
PAENE csaknem, majdnem, szinte
paeninsula, -ae f. félsziget
paenitentia, -ae f bűnbánat, vezeklés
paenitentialis, -e bűnbánati
paenitent 2 -tuít, - meglán, sajnál,

szégyell (aki acc., amit gen.)
PALAM nyíltan, nyilvánvalóan
palla, -ae f palást, földig érő redős
köpeny, női tóga
pallidus 3 sápadt, halovány
pallor, -oris m sápadtság, halványaság
palma, -ae f tenyér, kéz, kar; palma,
pálmaág
palor 1 kőborol, elszéled
palus, -udis f mocsár, ingovány,
posvány; tó
paluster, -tris, -tre mocsári, mocsaras
panarium, -ii n kenyeres zsák v. kosár
pandus 3 hajlított, homorú, görbe
pango 3 panxi, **panctum** beüt,
szerkeszt, költ, megénekel; elhatároz,
megbeszél
panis, -is m. kenyér
pannus, -i m. posztó, rongy
papa, -ae m. pápa
papilla, -ae f (virág)bimbó
PAR, (PARIS) hasonló, egyenlő,
egyszerű; illő, méltányos
Paraclitus, -i m. Vigasztaló (gór.)
paradisus, -i n. paradicsom, kert
paratus 3 kész(séges)
PARCO 3 **PEPERCI**, **PARSUM**
megszán, megkegyelmez
(akinek:dat) kímél vkit (dat.), nem
tesz vmit (inf.)
PARENS, -TIS M./F. szülő (apa vagy
anya)
PAREO 2 **PARUI**, **PARITURUS**
megjelenik, mutatkozik,
engedelmeskedik
paries, -etis m (ház)fal
parilis, -e egyforma
PARIO 3 **PEPERI** **PARTUM** szül,
létrehoz, alkot, terem, előidéz;
szerez
PARITER egyformán, egyaránt,
egyszerre, egyszerismind
PARO 1 -AVI, -ATUM készít, rendel,
rendez, megszerez
parochus, -i m gazda, vendégfogadó
paronychium, -ii n zseccs, köröm
PARS, **PARTIS** F. rész; párt, szerep
particeps, -ipis részes, résztvevő, társ
(amiben: gen.)
particula, -ae f kis rész, darabka
PARTIM részint
parturio 4, -ivi vajúdik
partus, -us m szülés, születés; magzat
PARUM kevésbé, kis(sé)
parvulus 3 igen kicsiny, igen fiatal,
zsenge
PARVUS 3 kicsi, kicsiny
Pascha, -ae f (-atis n.) húsvét, húsvéti
bárány
paschalis, -e húsvéti
pasco 3 pavi, **pastum** legeltet, táplál,
nevel, jól tart
pasqua, -ae f legelő
passer –aris m veréb
passim szerte, szanaszét
passio, -nis f. szenvedés, szenvedély
PASSUS, -US M lépés, öl (kb. 1,5 m)
pastor, -oris m. pásztor
pastus, -us m legelő
patefacio 3, -feci, -factum (pass.
patefio) kinyit, kinyilvánít
PATEO 2 -UI nyitva áll, világos: kiderül,
kiterjed
PATER, **PATRIS** M. apa, atya,
senátor
patermus 3 atyai, ősi
patibulum, -i n. akasztófa, villáskereszt,
nyak-kaloda,
patiens, -entis (el)tűrő, engedelkeny
amit/amiben:gen
patientia, -ae f tűrés, türelem,
szenvedés
PATIOR, **PATI**, **PASSUS** SUM tűr,
szenved, elvisel, enged: eléll, megér
PATRIA, -AE F. haza, szülőföld
patricius, -ii m patricius, főnemes
PATRIUS 3 atyai, hazai, ősi
patronus, -i n. védő, pártfogó, gyám
patulus 3 nyitott, nyílt, terebélyes
PAUCI, -ORUM M kevesen, kevesek
paucus 3 kevés, csekély, néhány
PAULATIM lassacskán, lassanként
PAULO kevéssel, kissé
PAULUM kissé, kevéssé
PAUPER, -ERIS szegény
pauperies, -ei f szegénység
paupertas, -atis f szegénység,

nyomorúság
pausa, -ae f szünet, megszűnés
pausam dat megszüntet, abbahagy
paveo 2 v. paveo 3, pavi remeg, fél; megjed, megretten
pavidus 3 félnék, remegő
pavo, -onis m. páva
pavor, -oris m. remegés, félelem, aggodalom
PAX, PACIS F. béke
peccator, -oris m. bűnös
peccatum, -i n. bűn, vétek
pecco 1 vétkezik
PECTUS, -ORIS N. mell, szív, lélek, kebel, érzület
PECUNIA, -AE F. pénz, pénzüsszeg, vagyon
PECUS, -ORIS N. csorda, aprómarha, jószág, háziállat, nyáj
pecus, -udis f háziállat, (apró)jószág
PEDES, -ITIS M gyalogos (katona)
peior, peius (peioris) rosszabb
pelagus, -i n tenger
pellicio 3, -lexi, -lectum csalogat, csábít, megnyer
pellis, -is f (állat)bőr
PELLO 3 PEPULI, PULSUM üt, ver, elűz, elkerget
penates, -tium m házi istenek; ház, otthon
PENDEO 2 PEPENDI PENSUM függ, lóg, lebeg, csúng
PENDO 3 PEPENDI, PENSUM mérlegel, lemér
penes + acc -nál, -nél; hatalmában, birtokában
penetro 1 behatol, keresztül (+acc.); célba talál
penitus mélyen bent
penna, -ae f toll. szárny; nyílvesző
penatus 3 tollas
penisilis, -e függő, csüngő
penso 1 mérlegel, megfélé
pensum, -i n. feladat
Pentecoste, -es f az ötvenedik nap Húsvét után, Pünkösd (gör.)
penuria, -ae f szűkség, hiány
peplum, -i n diszköpeny, palást
PER (+ ACC.) át, által, keresztül; útján, -nként. szerle, miatt
perago 3 -egi, -actum véghezvisz, elvégez, bevégez, teljesít
peragro 1 (földet) bejár, végigkóborol
perambulo 1 bejár
percello 3, -culi, -culsum megrendít, megvázkódatt, megdöbent
percipio 3 -cepi, -ceptum megfog, megragad, felfog, megért, kap
percurro 3, -curri, -cursum átfut. átszalad vmin (+acc.)
perditor, -oris m. megrontó
PERDITUS 3 elvesztett, kétségbeesett, megsemmisült, szerencsétlen
PERDO 3 -DIDI, -DITUM elront, megront, tönkretesz, megsemmisít, elpusztít
pergrinus 3 idegen, külföldi
perennis, -e tartós, maradandó, halhatatlan, örök
PEREO 4 -II, -ITUM meghal, elpusztul, elvész, tönkremegy
pererro 1 bebolyong, bebarangol végigkóborol
perfacilis 2 igen könnyű
perfectio, -onis f tökéletesség, tökéletesedés
PERFECTUS 3 befajézott, tökéletes, teljes
PERFERO, -FERRE, -TULI, -LATUM. elvisel
PERFICIO 3 -FECI, -FECTUM elvégez, befajez, teljesít
perfidia, -ae f hűségesség, álnokság. csalárdság
perfidus 3 hűségző, álnok, csalárd, áruló, hűtlen
perforo 1 átdőf
perfuno 3 -fudi, -fusum leönt, megöntöz
PERGO 3, -REXI, -RECTUM folytat, siet, akar, előreremegy
perhaurio 4 –hausi egészen enyvel
perhibeo 2 -hibui, -hibitum tesz, előad, odatart
periculosus 3 veszélyes, veszedelmes
PERIC(U)LUM, -I N. veszély, veszedelem, kockázat

periodus, -i f körmondatt
peritia, -ae f jártasság
peritus 3 jártas vmiben (gen.)
periurus 3 esküszegő, hamisan esküvő
PERMANEO 2 -MANSI, -MANSUM állandóan megmarad valahol
permeo 1 átjár
permisceo 2, -miscui, -mixtum összekever, elegyít vmivel (dat.)
permissum, -i n engedelem, engedély
PERMITTO 3, -MISI, -MISSUM rábíz (+dat.); megenged
permodestus 3 igen szerény, igen mértéktartó, tartózkodó
permoveo 2, -movi, -motum megindít, felingerel
permultus 3 igen sok
PERNICIES, -EI F végmorlás, végpusztulás
pernocto 1 éjszakázik
peroratio, -onis f beszéd befajezése, záróbeszéd
perpetior 3, -pessus sum végigszendev, elvisel, kiáll
PERPETUUS 3 örök, örökös, szakadatlan
perrumpo 3, -rupi, -ruptum áttör, áthatol vmin (+acc.)
perscindo 3, -scidi, -scissum összetép, összemarcangol
PERSEQUOR 3 –SECUTUS SUM végigkísér, követ, üz, üldöz, kerget
persevero 1 kitart valami mellett, megmarad, folytat
persisto 3 -stiti, - megáll, megmarad valamiben (in+abl.)
persolvo 3 -solvi, -solutum (meg)fizet, leró, teljesít
persona, -ae f személy, szereplő; álarc
persono 1 -sonui, - (keresztül)zúg, (át)harsog
PERSPICIO 3 -SPEXI, -SPECTUM keresztülnéz, észrevesz
persto 1, -stiti, -staturus (végig) ott áll, állva marad
perstrepo 3 átzúg, végigharsog
PERSUADEO 2, -SI, -SUM rábeszél, meggyőz, elhíttel kivétel (dat.)
persulto 1 átlugtat, átrohan, végigszökell
PERTERREO 2 -UI, -ITUM nagyon megijeszt, megrémít
pertinax, -acis kitaró, makacs(kodó)
PERTINEO 2 -TINUI, -TENTUM kiterjed, elterjed, vonatkozik, érint, fontos, illet, tartozik valahova
pertranseo 4 -ii (-ivi), -itum átlép, átjár
PERTURBO 1 összezavar, összezúsz
perungo 3 -unxi, -unctum mindenütt beken
pervasto 1 végigpusztít, feldúl
PERVENIO 4 -VENI –VENTUM átjön, megérkezik, elérkezik, elér, eljut
pervigil, (-is) igen éber, mindig éber
pervigilo 1 végigvirraszt
pervinco 3, -vici, -victum végig v. végleg győz, legyőz, meggyőz, kivív
pervius 3 járható, hozzáférhető
PES, PEDITIS M. láb, versláb
pesimus 3 legrosszabb, igen rossz, igen gonosz
pestifer –era –erum vészhozó, pusztító, romboló
pestilentia, -ae f pestis, dögvész, romlás, pusztulás
pestis, -is f. dögvész, pusztulás
PETITIO, -ONIS F megtámadás, kérés, kérelem, követelés
PETO 3 –IVI –ITUM kér, keres, rátör, törekszik valamire, siet, megy vhozá, kíván, követel, megtámad
phaselus, -i m sajka
philomela, -ae f fülemüle
philosophia, -ae f bölcsélet, filozófia
philosophus, -i m. filozófus, bölcsegy
philyra, -ae f (hárfa)háj, kéreg
piculum, -i n. vétek, bűn
pica, -ae f szarka
pictor, -oris m. festő
pictus 3 festett, díszes
picus, –i m. harkály
PIETAS, -ATIS F kegyelet, tisztelet, vallásosság, kegyesség, jámborság, jószág
piger, pigra, pigrum rest, lomha, lusta,

terméketlen
pignus, -oris n. zálog, kezes, tús, gyermek
pila, -ae f labda
pila ludii labdázik
pilus, -i m hajsza, szőrszál
PINGO 3 PINXI, PICTUM fest, rajzol, lefest, díszít
pinguis, -e kövér, zsíros, olajos, sűrű, gazdag
pinus, -us f fenyő(fa)
pipio 1 csipog, csicsereg
pirum, -i n körte
pirus, -i f körtefa
piscis, -is m. hal
piscor 1 halászik
piscus 3 halas, halban gazdag
PIUS 3 kegyes, jámbor, jó, igaz, tiszteletűdó, kötelességtudó
PLACEO 2 PLACUI, PLACITUM tetszik, jónak látszik
placidus 3 csendes, nyugodt, békés, szelíd, jószágos
placo 1 megnyugtat, ki- v. megbékít, kiengesztel
plaga, ae f (vadász) háló
plaga, -ae f ütés, ütleg, csapás, döfés
plagiosus 3 ütlegelő, verekedő, testi fenytést alkalmazó
planctus, -us m. siralom
PLANE simán, egyenesen, világosan, tisztán
plango 3 planxi, planctum siránkozik, gyászol
planto 1 ültet
planus 3 sík, sima, világos, érthető
plaudo 3 -si, -sum tapsol
plausus, -us m taps
plebeius, -i m plebejus
PLEBS, -IS V. PLEBES, -EI F nép, nem nemesek, közép
plenitudo, -inis f teljesség, tökéletesség
PLENUS 3 tele, telt (amivel: gen., abl.), teljes, egész
PLERIQUE legtöbben, legnagyobb része
PLERUMQUE többnyire, legtöbbször
plerusque 3 legtöbbször
ploro 1 jajgat, esedszik
plurimus 3 igen sok, legtöbb
PLUS, PLURIS több; adv. inkább, jobban
pluvia, -ae f (zápor)eső
POCULUM, -I N. serleg, pohár
poema, -atis n költemény
POENA, -AE F büntetés, bűnhődés, kín, szenvedés, bírság; elégtétel
poenas dat megfizet, megköl
poenalis 2 büntető, büntetési
poeta, -ae m. költő
poeticus 3 költői, költészeti
pollex, -icis m hüvelykujj
POLLICEOR 2, -LICITUS SUM (meg)igér
polus, i m. sark(pont), a föld sarka, ég(bolt)
pomifer –era –erum gyümölcsöz
pompa, -ae f felvonulás
pomum, -i n gyümölcs
PONDUS, -ERIS N. (mérleg)súly, tömeg, teher, súlymérték
pone + acc. mögött, mögé
PONO 3 POSUI, POSITUM odatesz, le- v. elhelyez, tálat; félretesz, lecsillapít, tesz, helyez, alkot
PONS, PONTIS M híd
pontifex maximus, -icis, -i m főpap
pontus, -i m. (nyílt) tenger
popularis 2 népi, népszerű; honfi-
populus, -i f nyárfa
POPULUS, -I M nép
porcus, -i m disznó, sertés, malac
porrigo 3 -rexi, -rectum kinyújt, odanyújt
porro távol; továbbá, ezentúl
PORTA, -AE F. kapu
portentum, -i n csoda(jel), szörny
porticus, -us f oszlopszarnok
porto 1 –avi –atum hoz, visz, szállít, hord
PORTUS, -US M. kikötő, rév
POSCO 3, POPOSCI kíván, kér, követel, igényel
possessio, -onis f birtok(lás)
POSSEDO 2, -SEDI, -SESSUM birtokol
POSSUM, POSSE, POTUI tud, bír, -

hat, -het, képes
POST (+ ACC.) után, mögött; adv. azután, utána, később
postcommunio, -onis f áldozás utáni imádság
POSTEA azután, később
posterior, -ius (-ioris) utóbbi, későbbi
POSTERUS 3 következő, utó-, utód
posthac ezután, ezentúl
postis, -is f ajtófélla, ajtó
POSTQUAM miután
POSTREMO végül (is), végre
POSTREMUS 3 utolsó, végső
POSTRIDIE másnap
POSTULO 1 követel, megkíván, kér
POTENS, (-ENTIS) hatalmas, erős, tehetős, tehetséges
potens, -entis m, f úr(nő)
POTENTIA, -AE F erő, hatalom, képesség
potest fieri lehetséges
POTESTAS, -ATIS F. hatalom, erő, hatáskör
potior, -ius (-ioris) kiválóbb, kitünőbb, előbbre való
POTIOR 4, -ITUS SUM hatalmába v. birtokába kerít, uralkodik, uraskodik vmin (abl.) rerum potitur főhatalmat birtokol
POTIUS inkább
potus, -us m. ivás, ital
PRAE (+ABL.) elől, miatt
PRAEBEO 2 –UI –ITUM nyújt, ad, szolgáltat
praecedo 3 -cedi, -cessum elől v. előremegy, megelőz, elmúlik
praiceps, -cipitis fejfel előre, hanyatt-
homlok, meredek, mélybe hajló, elhamarkodott; viharos
praceptor, -oris m oktató, tanítómester
PRAECEPTUM, -I N. parancs, szabály, előírás, tan(tás)
praecingo 3, cingi, -cinctum körülövez; feltúr
PRAECIPIO 3 -CEPI, -CEPTUM előír, megszab, elrendel; elképzelt, parancsol, utasít
praecipue főként
praecipuus 3 különös, különleges, sajtáságos, rendkívüli
PRAECLARUS 3 ragyogó, fényes, szép
praeccludo 3, -si, -sum bezár, becsuk
praeco, -onis m. kikiáltó, hírnök
praeconium, -ii n kihirdetés, dicsőítés
PRAEDA, -AE F. zsákmány(szerzés)
praedico 1 előre megmond, hirdet, prédikál
praedico 3, -dixi, -dictum előre megmond, bejelent
praefatio, -onis f bevezetés, prefáció: a kánont bevezető imádság
praefectus, -i m. parancsnok, felügyelő, előjáró
praeficio 3, -feci, -fectum élre állít v. helyez (+dat.)
praefringo 3 –fregi, -fractum (elől) eltör
praelatus, -i m. főpap
praemitto 3 -misi, -missum előreküld, előrebocsát
PRAEMIUM, -II N. jutalom, díj; jelvény
praenuntius 3 előhírnök
praepocupo 1 siet, hatalmába kerít
praeparatus 3 felvértezett
praeparo 1 (elő)készít, felkészít
praepono 3, -posui, -positum elébe helyez (dat.)
praerogativa, -ae f előjog
praescriptio, -onis f előírás, aláírás; cím, ürügy
PRAESENS, -ENTIS jelen(levő), rögtöni; segítőkész
praesens in tempus egyelőre
praesepe, -is n. jászol
PRAESERTIM kiváltképp, különösen
praeses, -idis m, f előjáró, elnök; védő, oltalmazó
PRAESIDIUM, -II N őrzet, védelem, oltalom; (disz)őrség
praesigno 1 előre jelez
PRAESTANS, -ANTIS jeles, derék, kitűnő
PRAESTO 1 -STITI, -STATUM elől v. ,élen áll, kiválik; teljesít, tanúsít, nyújt, ad
PRAESTO jelen van, kéznél van

PRAESUM, -ESSE, -FUI jelen van, élen áll vminek (dat.)
PRAETER (+ ACC.) mellett, előtt, vmin kívül, kivételével, kivéve
PRAETEREA azon kívül
PRAETEREO 4 -II, -ITUM mellette (acc.) elmegy, (el)múlik; pass. lemarad
praetermitto 3, -misi, -missum elmulaszt, mellőz
praetexta, -ae f biborszegélyű díszruha (toga)
praetextatus 3 biborszegélyű
PRAETOR, -ORIS M praetor, előjáró, főbíró
praetorius 3 praetori; testőr-
PRAETURA, -AE F praetori méltóság, tiszt vagy hivatal, praetorság.
praevius 3 előrehaladó
prando 2, -di, -ansum reggelizik
pratun, -i n. rét, legelő, mező
pravus 3 ferde, gonosz
praxis, -is v. eos f gyakorlat
PRECES, PRECUM F. kérés(ek), könyörgés(ek) (plur.)
precor 1 kér, könyörög, imádkozik, esdekel
PREMO 3 PRESSI, PRESSUM (el)nyom, szorít, szorongat, visszatart, közel tart vmhez (acc.), sajtol, terhel
prendo 3, -di, -sum elfog(lal), elér, meglep
pretiosior, pretiosius értékesebb
pretiosus 3 értékes, drága, becses, bőkezű, jól fizető
PRETIUM, -II N ár, érték, (válság)díj; hadisarc
pridem régen, egykor
PRIDIE előző napon, tegnapi
primitivus 3 ősi, kezdeti
PRIMO először, eleinte
primordium, -ii n kezdet, eredet
primores, -um m elsősk, élvonalbeliek, legelőkelőbbek
primoris 2 első sorban levő, legtekintélyesebb
PRIMUM először, első ízben, eleve
PRIMUS 3 első
PRINCIPS, -CIPIS M vezető v. főember; a legelső ember, császár, fejedelem
princeps, (-cipis) első, vezető, fő-
principalis, -e fejedelmi, első, fő
principatus, -us m elsőség, vezetés, főhatalom; császárság
principio kezdetben, eredetileg, eleve, először is
PRINCIPIUM, -I N. kezdet, eredet, elv; főhadiszállás
PRIOR, PRIUS első, előbbi, korábbi, előző; külföldi
priscus 3 ősi, régi
pristinus 3 egykori, ősi
priscus előbb, korábban
PRIUSQUAM mielőtt
privatim magánaton, külön
PRIVATUS 3 magán, közönséges, mindennapi
privignus, -i m mostoha fiú
privilegium, -ii n. kiváltság
privo 1 megfoszt vmiltől (abl.)
PRO (+ ABL.) –ért, érdekében, helyett; képest, mérten, gyanánt
pro deos! az istenekre!
PROBO 1 helyesel, elismer, bizonyít, próbára tesz, megvizsgál se probat meg van elégedve magával
PROBUS 3 helyes, jó
PROCEDO 3 -CESSI, -CESSUM előrehalad, továbbmegy; sikerül, feltör, előjön
procella, -ae f vihar, szélvész
proceres, -um m előkelők, vezetők főemberek
procido 3 -cidi, - leborul
proclamo 1 hangosan kiált
proconsularis, -e proconsulhoz tartozó, helytartói
procreatrix, -icis f szülőanya
PROCLUI távol, messze, messziről
procurator, -oris m helytartó
prodeo 4 -ii, -itum elől megy, kijön
prodigialiter természetellenesen
proditor, -oris m áruló
PRODO 3, -DIDI, -DITUM előad, kiad, rábíz, elárul

PRODUO 3 -**DUXI**, -**DUCTUM** elővezet, kivezet, létrehoz, világra hoz, teremt, felnevel; elődéz, eltölt

PROELIUM, -**I N**. csata, ütközet, harc, csatározás

profanus 3 be nem avatott, beavatlan, fel nem szentelt

PROFECTO valóban, igazán

profero, -**ferre**, -**tuli**, -**latum** előhoz, elővesz, előad, feltalál, alkalmaz, kiterjeszt

profectus, -**us m**. előmenetel, siker

PROFERO, -**FERRE**, -**TULI**, -**LATUM** előhoz, terem

PROFICISCOR 3, **PROFECTUS SUM** elutazik, eltávozik, elindul

profiteor 2, -**fessus sum** kijelent, bevall, előad, felajánl, megígér

profuo 3 -**fluxi**, -**ki** folyik

profugio 3 -**fugi** -**fugiturus** elmenekül

profugus 3 futó, menekülő

profundo 3 -**fudi**, -**fusum** kiönt, özönlik, szétárad

profundus 3 mély: alvilági

progenies, -**ei f** nemzetség, utód, nemzedék, sarj, ivadék

prognatus 3 nemzett, született, származott (aktól: abl.)

PROGREDIOR 3 -**GRESSUS SUM** elő v. előre megy, -lép, halad

proh ó! ja! ah!

PROHIBEO 2, -**UI**, -**ITUM** távol tart, megakadályoz, megtilt

proicio 3 -**ieci**, -**iectum** (el)dob, (el)vet, szétszór, odavet, kinyújtóztat: pass. leheveredik

proinde ennélfogva, ekként: annyira

proles, -**is f** sarj, ivadék, nemzedék, utód, fiók, gyermek

proluo 3, -**ui**, -**utum** odavet, odasodor: elmos, eláztat

promissum, -**i n**. ígéret

PROMITTO 3 -**MISI** -**MISSUM** (meg)ígér, (meg)fogad

promo 3, **prompsi**, **promptum** elővesz, előhoz, előterjeszt, elővárazsol: nyilatkozik vmiről (acc.)

PROMPTUS 3 készséges, teltre kész, hajlandó vmire (dat.)

pronepos, -**otis m** dédunoka

pronuntio 1 kijelent, tudtul ad, közzé tesz, kiejt, előad

pronus 3 (előre)hajló, hajlandó, könnyű, kegyes: (gyorsan) múló

prooemium, -**i n** bevezetés, előszó

propago 1 szaporít, (tovább)terjeszt

propago, -**inis f** bujtóág, vesszőhajtás

PROPE (+**ACC.**) -**hoz**, -**hez**, -**höz**, közel, közelében adv. közel, majdnem, csaknem, szinte

propero 1 siet, siettel

properus 3 gyors, sietős, sürgős: siettető, sürgető

propheta, -**ae m**. próféta

PROPINQUUS 3 közeli, rokon

PROPIOR, -**IUS** (-**IORIS**) közelebbi: adv. közelebb

propitiatio, -**onis f** könyörületesség

PROPONO 3 -**POSUI**, -**POSITUM** elő helyez, elhatároz, elképzel, kitesz, szeme elé állít, előad, feltesz, előterjeszt

propositum, -**i n** kitűzött szándék v. terv, tárgy

proprie saját(os)

proprium, -**i n** a tulajdona

PROPRIUS 3 saját(ja)

PROPTER + **ACC.** miatt, -ért

PROPTEREA azért

prorogo 1 meghosszabbít, elhalaszt

prorsus előre, egyenesen, egészen

prorumpo 3 -**rupi**, -**ruptum** kitör, kifakad

proscriptio, -**onis f** nyilvános kirárás: vagyonekbobzás, számkivetés, kivégzés

prosilio 4, -**ui** előreugrik, előretör, felugrik, kibuggyan

prospecto 1 megtekint, nézeget

prospero 1 sikerre vezet, sikeressé tesz, megáld - pass. virágzik, prosperál

prosper(us) 3 kedvező, sikeres, szerencsés

prosterno 3 -**stravi**, -**stratum** földre terít, - pass. leborul

PROSUM PRODESSE PROFUI

használ, hasznos, hasznára van

protectio, -**onis f** védelem, oltalom

protego 3 -**texi**, -**tectum** (meg)véd, oltalmaz

protero 3, -**trivi**, -**tritum** leterít. letarol, legyőz, eltapos

protinus nyomban, azonnal, tüstént: tovább, előre

protoplastus 3 először megformált, először megteremtett

prout aszerint, mint

provenio4 -**veni**, -**ventum** előjön, terem

proverbium, -**i n**. szállóige, közmondás

PROVIDEO 2 -**VIDI**, -**VISUM** előrelát, vigyáz, gondoskodik, biztosít

providus 3 előrelátó, gondos(kodó), gondviselészerű

PROVINCIA, -**AE F.** tartomány

PROXIMUS 3 legközelebbi, legutóbbi, szomszédos (dat.)

proximus, -**i m**. felebarát

prudens, (-**ntis**) előrelátó, okos, bölcs

PRUDENTIA, -**AE F** előrelátás, okosság, tudás, életbölcseesség

pruina, -**ae f** zúzmara, dér

pruna, -**ae f** parázs, faszén

psalterium, -**i n**. kézi hárfá, zsolnárkönyv

publico 1 nyilvánosan bemutat, nyilvánosságra hoz

PUBLICUS 3 nyilvános, közös, állami, hivatalos

puđet 2, -**uit** szégyenkezik, szégyell (aki: acc., amit: gen.)

puđicus 3 szemérmes, erkölcsös: takaros

PUDOR, -**ORIS M** szemérem - v. szégyenérzet, tisztesség

PUELLA, -**AE F.** leány(ka), a kedves

PUER, -**I M.** fiú, szolga

pueritia, -**ae f** gyermekség, gyermek - v. ifjúkor

puerpera, -**ae f** vajúdó nő, gyermekágyas asszony

puerperus 3 gyermekszülő

pugillares v. pugillares, -**ium m** íródtáblák

pugio, -**onis m** tör

PUGNA, -**AE F.** harc, csata, ütközet

PUGNO 1 -**AVI** -**ATUM** harcol, csatát vív, küzd

pugnus, -**i m** ököl

PULCHER, -**CHRA**, -**CHRUM** szép

pulcherrimus 3 legszebb, igen szép

pulchritudo, -**inis f.** szépség, jelesség, dicsőség

pullus, -**i m.** kőlyök, fiók, csikó

pulmentum, -**i n**. étel, húsfétel

pulso 1 ütőget, ver, verdes, dönget, zörget, kopogtat, penget

pulsus, -**us m** ütős, verés: érverés

pulvinar, -**aris n** párna

pulvis, -**eris m**. por, hamu

pumex, -**icis m** (tajték)kő, láva: - szirt

punctum, -**i n** (szavazat)pont

punio 4 (meg)büntet

pupa, -**ae f** kislány

pupillus, -**i m** kiskorú gyermek, gyámfiú

puppis, -**is f** hajó (-far v. -tat)

purgo 1 -**avi**, -**atum** megtisztít, engesztel

purificatio, -**onis f** megtisztulás

purifica, -**ae f** bíbor, bíbor kelme

purpureus 3 bíbor (-színű)

purpuro 1 bíborszínű(vé tesz v. válik)

PURUS 3 tiszta, egyszerű, mentes

puter, -**tris**, -**tre** rothadt, korhadt

PUTO 1 -**AVI** -**ATUM** vél, gondol, hisz

pyramis, -**idis f.** piramis, gúla

Q

QUA amerre: merre?

quadrage(n)simus 3 negyvenedik

quadraginta negyven

quadratus 3 négyszögű, négyszögletes

quadriga, -**ae f** négyes fogat

quadrimus 3 négy telet látott, négyéves

QUAERO 3 **QUAESIVI** **QUAESITUM** keres, kérdez, kutat

quaesitus 3 keresett, szerzett, válogatott, rendkívüli

quaesita mors öngyilkosság

QUAESO kérek

quaesio 3 kér, kérdez

quaestio, -**onis f** kérdés, vizsgálat

quaestor, -**oris m** vizsgálóbíró; pénzügyi tisztviselő

QUALIS 2 amilyen: milyen?

qualitas, -**atis f** minőség

QUAM mint, mennyire, mily, a lehető...

quamdiu meddig? ameddig

QUAMOBREM miért? amiért

QUAMQUAM jöllehet, (ám)bár, noha

quamvis (ám)bár, noha, jöllehet: bármennyire

QUANDO mikor? amikor, valamikor, mivel

quandocumque valahányszor

QUANTO mennyivel, amennyivel

QUANTUM amekkora, amennyire

quantumlibet bármennyire

QUANTUS 3 ahány, amennyi: hány? mennyi? mekkora?

quapropter ezért

QUARE amiért, ezért: mi miatt? miért?

QUARTUS 3 negyedik

QUASIS mint, mintegy, szinte, mintha

quassus 3 megtört, törődött, gyenge

quatenus meddig? azért, hogy

quatio 3, **quassi**, **quassum** ráz, verdes, dobogtat, rop: rongál

QUATTUOR négy

QUE és, is

QUEMADMODUM hogyan? ahogyan

queo 4, **quivi**, **quitum** -hat, -het, bír, tud

quercus, -**us f** tölgy(fa)

querel(l)a, -**ae f** panasz(kodás), sirám

querimonia, -**ae f** panasz(kodás), siratás, neheztlés

QUEROR 3, **QUESTUS SUM** panaszodik, felpanaszol: csicsereg

questus, -**us m** panasz(kodás), sirám

QUI, **QUAE**, **QUOD** aki, ami, amely; melyik? mifele?

QUIA mert, mivel, minthogy

QUICUMQUE, **QUAECUMQUE**, **QUODCUMQUE** aki csak, ami csak, bárki, bármi, "minden lehető", bármelyik, akárki,

QUID mi(t)? miért?

QUIDAM, **QUAEDAM**, **QUODDAM** egy valaki, egy bizonyos

QUIDEM bizony(ára), ugyan(is), legalább, éppen, pedig, mindenesetre

QUIES, -**ETIS F.** pihenés, nyugalom

quiesco 3 -**evi**, -**etum** megnyugszik, pihen

QUIETUS 3 alvó, csendes, nyugodt, nyugalmas, békés

quilibet, **quidlibet** bárki, bármi

quin hogy ne(m): sőt

quinqam 3 ugyan melyik? ugyan milyen?

QUINETIAM igen, sőt igen, sőt sokkal inkább

QUINQUE öt

quintus 3 ötödik

quippe mindenesetre, csakugyan, hiszen, mert hát

QUIS? QUID? ki?, mi?, mit? valaki, valami

quisnam **quidnam** ugyan ki? ugyan mi?

QUISQUAM, **QUIDQUAM** ugyan ki? ugyan mi? valaki, valami

QUISQUE 3 mindenki, aki: minden egyes, mindegyik

quisquis, **quidquid v. quicquid** bárki, bármi, aki csak, ami csak, minden, akárki, kiki

QUIVIS, **QUIDVIS** bárki, bármi

QUO (a)hová, hová? mire jó? miért?

quo pacto mi módon?

QUOAD milyen messze? mennyire? meddig? amennyire, ameddig

quocumque bárhová, akármerre, ahová csak

QUOD hogy, mivel; amennyiben

QUODDAMMODO valamiképpen, valami módon

quodsi de ha, ha pedig, ha tehát, ha azután még

QUOMINUS hogy annál kevésbé, **quomodo?** hogyan? miként? mi módon? ahogy

QUONDAM egykor, régen, olykor

QUONIAM mivel, minthogy (már), mert

QUOQUE is, ugyancsak

QUOT ahány; hány?

QUOTANNIS évenként

quotidianus 3 mindennapi, naponkénti

quotidie naponként, minden nap

quotiens ahányszor, valahányszor; hányszor?

quotquot akárhány, ahány csak

quotus 3 hányad(ik)?

quosque ameddig; meddig?

R

rabies, -**ei f** düh, veszettség, hevesség

radius, -**ii m.** sugár, (rajzoló)vessző

raeda, -**ae f** (négykerékű) utazókocsi

ramus, -**i m.** ág, gally

rana, -**ae f** béka

rapax, -**acis** magával ragadó, rohanó, sodró

rapidus 3 magával ragadó, rohanó; perzselő sebes

RAPIO 3 **RAPUI**, **RAPTUM** megfog, megragad, (el)ragad, rabol

raptim sebtében, rohanva, sietve

raptio 1 elragad, meghurcol

raptor, -**oris m** rabló

raro ritkán

rarus 3 ritka, elszórt; ritka szemű

ratio, -**onis f** ész, értelem, tudat, számitás, számbavétel, gondolkodás, tanítás, (élet)elv, elmélet, mód, elszámolás, ok

ratis, -**is f** hajó, sajka, tutaj

raucus 3 (tompán) morajló, zúgó, rekedt

rea, -**ae f** vádlott, bűnös

rebo 1 visszhangzik

recedo 3, -**cessi**, -**cessum** visszavonul, visszatér, félreesik

RECENS, -**ENTIS** friss, új(szerű), nemrég

recessus, -**us m** félreeső v. távol eső hely

recido 3, -**cidi**, -**cisum** levág, kivág, fejt

RECIPIO 3 -**CEPI**, -**CEPTUM** visszavesz, befogad, visszanyer, visszafogad, vissza- v. elfoglal; vállal

RECITO 1 -**AVI**, -**ATUM** hangosan olvas, felolvas, előad

reclino 1 hátrahajlít, hátrátámaszt; pass. hanyatt fekszik, elnyújtózik, leheveredik

recludo 3 -**clusi**, -**clusum** megnyit, feltár; bezár, elzár

recognosco 3, -**novi**, -**nitum** újra felismer, felelevenít

recolo 3 -**colui**, -**cultum** újra foglalokzik valamivel, megismétel

recondo 3, -**didi**, -**ditum** elrak(tároz), elrejt, eltemet: megjegyez

recorder 1 megemlékezik v. miről (acc., gen., de)

recreatio, -**onis f** felfrissülés

recreo 1 újratéremt, újjáéleszt, helyreállít, feléleszt, felfrissít, szórakoztat

rector, -**oris m.** irányító, vezető, igazgató

rectum, -**i n**. erkölcsi jó, igazság, erény, helyes dolog, jog

RECTUS 3 egyenes, helyes, igazságos, biztos

recubo 1, -**ui** hanyatt fekszik, hever

recurvus 3 visszagöbített, visszahajlított, görbe

recuso 1 -**avi**, -**atum** óvást emel, vonakodik, visszautasít, megtagad

redamo 1 visszontszeret

REDDO 3 **REDDIDI** **REDDITUM** visszaad, megad, átad, tesz vkit vmivé (kettős acc.)

redemptio, -**onis f** megváltás

Redemptor, -**oris m.** Megváltó

REDEDO 4 -**II**, -**ITUM** visszamegy, -jön, -tér, megtér; folyamodik

redigo 3, -**egi**, -**actum** visszahajít, behajít, visszatérít, lefogyaszt; kerít, juttat

redimio 4, -**ii**, -**itum** körülfont, koszorúz

redimo 3 -**demi**, -**demptum** megvált

REDITUS, -**US M** visszaterés, visszajövetel

REDUCO 3 -**DUXI**, -**DUDUM** visszavezet, visszavon, visszahoz

reductus 3 félreeső, távol eső

refectio, -**onis f** felülülés

REFERO, -**FERRE**, **RETTULI**, -**LATUM** visszavisz, meghoz, előad, előterjeszt; vonatkoztat visszahoz, (el)mond gratiam refert köszönetet

refectio, -**onis f** felülülés

refert, **referre**, **retulit** érdekel, számít

REFICIO 3 -**FECI**, -**FACTUM** helyrehoz, kijavít

refrigerium, -**i n**. lehűtés, felfrissítés, felfrissülés

refrigero 1 lehűt, hűsít

refugio 3, -**fugi**, -**fugiturus** visszafut, visszariad, elmenekül: vonakodik

refundo 3 -**fudi**, -**fusum** visszaönt, pass. visszaárad

regalis 2 királyi

regia, -**ae f** királyi palota v. udvar, királyság

regina, -**ae f.** királynő

REGIO, -**ONIS F.** terület, tájék, táj, vidék, ország

REGIUS 3 királyi

regno 1 -**avi** -**atum** uralkodik vki fölött (gen.)

REGNUM, -**i N.** királyság, ország, uralom

REGO 3 **REXI** **RECTUM** irányít, kormányoz, vezet, igazgat, kezel; játszik vmin (acc.)

regredior 3 -**gressus sum** visszamegy, visszatér

regulariter szabályosan, rendszeresen

reicio 3, -**ieci**, -**iectum** visszadob, visszautasít, mellőz se reicit hátrahajol

RELIGIO, -**ONIS F.** vallás(os tisztelet), vallásosság, babonás félelem, vallási szokás, szertartás: lelkiismeretesség, döntés

religiosus 3 istenfélő, szerzetes

religo 1 megköt, megkötöz

RELINQUO 3 **RELIQUI** **RELICTUM** elhagy, hátrahagy

reliquiae, -**arum f** maradványok, maradék

RELIQUUS 3 hátrahagyott, megmaradt; a többi, jövő

reluco 2, -**luxi**, -**v** visszazugárik, fényben ragyog, visszfényt vet

REMANEO 2 -**MANSI**, -**MANSUM** hátramarad, visszamarad

remedium, -**ii n.** orvosság

remex, -**igis m** evezős

remigium, -**i n** evezős: szárny

remisceo 2, -**miscui**, -**mixtum** összevegyít, összekever, elegyít

remissio, -**onis f** megbocsátás, elengedés

remitto 3, -**misi**, -**missum** visszaküld, visszutasít, lemond vmiről (acc.); viszonzoz

remotus 3 távoleső, kies

REMOVEDO 2 -**MOVI**, -**MOTUM** elmozdít, eltávolít, visszamozdít, visszavon

remunero 1 megajándékoz

remus, -**i m** evezős(lapát)

renascor 3, -**natus sum** újra v. újjászületik

reniteo 2 ragyog, fénylik, sugárik

renovo 1 megújít, felújít, felelevenít

REOR 2, **RATUS SUM** kiszámít, vél, gondol

reparatio, -**onis f** megújulás, megváltás

reparo 1 -**avi** -**atum** helyrehoz, újraalkot, helyreállít, helyette v. ismét megszerez; felkeres

reppello 3, **reppuli**, **repulsum** visszaüz, visszaver

REPENTE hirtelen, váratlanul

REPENTINUS hirtelen, váratlan, véletlen

REPERIO 4 **REPPERI**, **REPERTUM** megtalál, felfedez, megvizsgál; pass. akad

repetitio, -**onis f** ismétlés

REPETO 3 -**IVI** (-**II**), -**ITUM** visszakövetel, visszakér, fel- v. előkeres; ismétél, felújít, helyreállít

repleo 2 -**tvi**, -**etum** megtölt, betölt

repo 3, **repsi** csúszik, kúszik, mászik

repono 3, -**posui**, -**positum** vissza v. odahelyez, eltesz, elrejt; megrak

reporto 1 visszaszállít, visszavisz, elhoz

repraesento 1 ábrázol, bemutat

REPRENHENDO 3 -**HENDI** -**HENSUM** akadályoz, gátol, visszatart

reprimio 3 -**pressi**, -**pressum** visszaszorít, akadályoz, csillapít

reprobo 1 elvet, elutasít

repto 1 kószál, mászkál, sétál

repudio 1 visszautasít
repugno 1 ellene harcol, ellenáll
requies, -quietis f nyugalom (acc.:requiem)
requiesco 3 -quievi, -quietum megnyugszik. pihen
REQUIRO 3 -QUISIVI, -QUISITUM keres
RES, REI F. dolog, ügy, per, lényeg; vagyon(tárgy), helyzet, körülmény; állam
RES ADVERSAE –ERUM –ARUM F szerencsétlenség, balsors, baleset
RES FAMILIARIS –EI –IS F vagyon, jószág
res gestae –erum –arum f véghezvitt dolgok v. tettek; történelem
RES NOVAE –ERUM –ARUM F forradalom
RES PUBLICA, REI, -AE F közügy, köztársaság; állam
RES SECUNDAE –ERUM –ARUM F szerencsés körülmények, szerencse
rescindo 3, -scidi, -scissum feltép, leszaggat
rescribo 3 -scripsi, -scriptum visszair, válaszol
resco 1, -ui, -tum levág, elmeszt
resero 1 felnyit, megnyit; kiszabadít
resido 3, -sedi, -sessum leül, letelepszik
RESISTO 3 -STITI, - megáll, helytáll, ellenáll
resolvo 3, -solvi, -solutum felold, megold, leold
resono 1 visszhangzik, zeng
respectus, -us m. tekintetbevétele
respicio 3 -spexi, -spectum visszatekint, visszánéz, szemmel tart; tekintettel van vmire (acc.), hátránéz, meglát
RESPONDEO 2 -SPONDI, -SPONSUM felel, válaszol
responsum, -i n. válasz, felelet; döntés
respuo 3, -ui leköp; utál, megvet
restauro 1 –avi -atum helyreállít
RESTITUO 3, -UI, -UTUM helyreállít, felújít, feltámaszt, felüdít
resto 1, -stiti ott áll, ott marad; ellenáll
restringo 3, -strinxí, -strictum visszaszorít, megszorít
resulto 1 lepatlan, visszhangzik
resupino 1 hátra fektet, hanyatt földhöz vág
resupinus 3 hátravetett, hanyatt fekvő
resurgo 3 -surrexi, -surrectum feltámad
resurrectio, -onis f feltámadás
rete, -is n (madarász)háló
retinaculum, -i n (tartó)kötél
RETINEO 2 -TINUI, -TENTUM visszatart, megőriz
retraho 3, -traxi, -tractum visszahúz, visszavon
retribuo 3 -ui, -utum megad, visszaad, megfizet
retributio, -onis f kiosztás, fizetség
retro vissza, hátra
REUS, -I M. vádlott, adós, bűnbak
revelatio, -onis f megvilágosodás
REVERTO 3 -VERTI, -VERSUM V. REVERTOR 3 -VERSUS SUM) visszafordít, visszatér, visszafordul
REVOCO 1 visszahív, visszavon, felhív; számba vesz
REX, REGIS M. király
rhetor, -oris m rétor, szónok
rhetorica –ae f szónoklattan
RIDEO 2 RISI RISUM mosolyog, nevet
ridiculus 3 neveltség, mulatságos
rigidus 3 kemény, merev
rigo 1 megöntöz
rigor, -oris m. keménység, szigorúság
rimor 1 alaposan megvizsgál, kikutat
RIPA, -AE F. (folyó)part
risus, -us m nevetés, kacagás, mosoly
rite szabályszerűen; kedvezően, szerencsésen
ritus, -us m. vallási szokás, szertartás
rivus, -i m patak, meder
roboro 1 megerősít
robur, -oris n tölglya; (had)erő, zöm
robustus 3 erős, izmos, (harc)edzett
rogito 1 kérdezőget, kikérdez
ROGO 1 -AVI, -ATUM kér, kérdez, kérel (kettős acc.)
rogus, -i m (halotti) máglya

Romanus 3 római
roro 1 harmatozik, csepeg
ros, roris m harmat, (harmat)csepp
ros, roris m. harmat
rota, -ae f kerék, henger
rosa, -ae f. rózsza
rubeo 2 rubui, - piroslik, pirul
ruber, rubra, rubrum piros, vörös
rubesco 3 rubui, - pirosodik
rubor, -oris m pír, pirosság
rudis 2 nyers, friss, tapasztalatlan, járatlan vmiben (gen.)
rugosus 3 ráncos
RUINA, -AE F omlás, bukás, pusztulás, romlás, rom, omladék
RUMOR, -ORIS M hír(észtelés), szóbeszéd; zúgás, moraj, (kósza) hír
RUMPO 3 RUPI, RUPTUM tör, áttör, szakít, tép, dőf; pass. szétpukkad
ruo 3 rui rutum 1. rohan, özönlík, előtör, áramlik; leomlik, ledől, romba dől; 2. feltúr, -kavar, -forgat, -dúl
rupes, -is f szikla, szirt
RURSUM V. RURSUS ismét, megint, újra újra
rus, ruris n. mező, szántóföld, vidék, falu
rusticus 3 mezei, falusi, paraszti
rusticus, -i m paraszt(ember)
rutilo 1 vörösrre fest, piroslik

S
Sabaoth mennyei seregek (héber szó)
saccus, -i m zsák
sacellum, -i n szentély, kápolna
SACER, SACRA, SACRUM szent, megszentelt; átkos, átkozott
SACERDOS, -OTIS M.F. pap, papnő
sacramentum -i n. szentség, hűségeskü
sacrificium, -ii n áldozat, áldozás
sacro 1 meg- v. felszentel; esküszik, feláldoz
sacrosanctus 3 szent
SACRUM -I N. szent(elt) tárgy v. hely v. ének; áldozat; ünnep, szentség
saecularis, -e évszázados, százéves, világi
SAECULUM, -I N. korszak, idő, század, emberöltő, nemzedék, evilág
SAEPE gyakran, sokszor
saepius (a szokottnál) gyakrabban
saepio 4, saepsi, saeptum körülkerít, elkerít, körülvesz, elzár
saevitia, -ae f kegyetlenség, szigor(úság)
SAEVUS 3 vad, kegyetlen, ádáz, zord
sagina, -ae f tömés, hizlalás; abrak, eledel
sagitta, -ae f. nyíl(vessző)
sal, salis m só, sós víz, tenger
salignus 3 fűzfa-
salinum, -i n sótartó
salio 4, -ui ugrik, ugrál; áthág
salix, -icis f fűzfa
salsus 3 sós
saltem legalább
saltus, -us m erdős hegység v. birtok; hegyi legelő
saltus, -us m ugrás
saluber, -bris, -bre egészséges, üdvös
SALUS, -UTIS F. üdv, jólét, boldogulás, üdvözlet, köszöntés, üdvösség
SALUTARE, -IS N. üdvösség, szabadítás
salutaris, -e üdvös
salutatio, -onis f üdvözlés, üdvözlet
salutator, -is m. tisztelgő, üdvözlő
salutem dicere üdvözletet mondani
salutifer, -era, -erum üdvös
salutatio, -onis f. üdvözlet, köszöntés
saluto 1 -avi, -atum köszönt, üdvözlő
salvatio, -onis f megváltás
salve, salvete üdvöz légy!
salveo 2 - , -i jó egészségnek örvend
salvo 1 megvált
salvus 3 ép, egészséges, üdvözült
sanctificatio, -onis f szentség
sanctifico 1 megszentel
sanctimonia, -ae f szentség, tisztelgetreméltőség
sanctitas, -atis f szentség
SANCTUS 3 szent(elt)
SANE valóban, mindenestre, bizony, természetesen

SANGUIS, -INIS M. vér
sano 1 gyógyít
SANUS 3 egészséges
SAPIENS, -ENTIS bölcs
rota, -ae f kerék, a bölcs
SAPIENTIA, -AE F bölcsesség, okosság
sapio 3 -ivi (-ii), - (meg)ízlel, bölcs, okos, eszes ért, tud
sapor, -oris m. íz, zamat, ízlés
sarcina, -ae f poggyász, csomag
sarculum, -i n kapa
sat elég, elegendő
satio 1 jóllakat, kielégít
SATIS elég
satur –a -um jóllakott, telített, kielégített, dús
saucio 1 megsebesít
saucius 3 megsebesült, megrongált, sebzett, sérült
SAXUM, -I N. kő(szirt), szikla
scabellum, -i n. zsámoly
saena, -ae f színpad, színjáték
scala, -ae f lépcső
scando 3, scandi, scansum fel hág, fellép, felmeleg (acc.)
scelestus 3 bűnös, vétkes
SCELUS, -ERIS N. bűn, véték
rusticus, -i m paraszt(ember)
sceptrum, -i n. jogar
schola, -ae f iskola
SCIENTIA, -AE F. tudás, ismeret, szakértelem, tudomány, tudomás
SCILICET tudnillik, azaz
scindo 3, scidi, scissum széttép, - szakít, -hasít, -osztat
SCIO 4 SCIVI, SCITUM (meg)tud, (meg)ismer, ért
scissura, -ae f hasadás
scopolus, -i n szikla, szirt
scorpio, -onis m. skorpíó
scriba -ae m. írnok, kijelöl
SCRIBO 3 SCRIPSI, SCRIPTUM ír
scribum, -ii n könyvtartó tok v. doboz
v. polc: könyv- v. iratszékény
scriptor, -oris m író
scriptum, -i n. írás, felirat, írat
scrobis, -is m (f) verem, gödör
scrutor 1 átvizsgál, átkutat, kifürkész
scurra, -ae m bohóc
scutum, -i n. pajzs
scyphus, -i m serleg, kupa
SE magát, magukat
SE CONFERRE megy
SE GERERE viselkedik, mutatkozik
SE IACTARE hetvenkedik, kérkedik
se praebet mutatkozik
SE RECIPERE visszavonul, visszamegy, visszatér,
secedo 3 -cessi, -cessum eltávozik, visszavonul
secerno 3, -crevi, -cretum elkülönít, elválaszt
secreta, -ae f (oratio secreta) csendes imádság a misében
seco 1, secui, sectum elvág, lemetsz, szel, fűrészel, farag
secretum, -i n. titok
secretus 3 magán, titkos, csendes
sector 1 kiter, követ, utánajár, törekszik, hajhász
secum magával, magukkal
SECUNDUM + ACC. szerint, megfelelőleg, egyezőleg
SECUNDUS 3 második, másodrendű: kedvező
securis, -is f bárd
securus 3 gondtalan, gondúzó, nem törődő, nyugodt, biztonságos
SECUS másként, különben
SECUS + ACC. mellett
SED de, azonban, tagadás után hanem
SED ETIAM hanem (még..... is)
SEDEO 2 SEDI SESSUM ül, tartózkodik, pihen, trónol, letelepedik, leülepedik
SEDES, -IS F (trón)szék, (ülő v. szék)hely, lakás, otthon
seditio, -onis f lázadás, lázongás
seduco 3 -duxi, -ductum rászed
sedulus 3 szerény, szorgalmas
seges, -etis f vetés
segrego 1 elválaszt, szétválaszt, elkülönít
sella, -ae f szék
sella curulis (a legfőbb tisztviselőnek kijáró szék)

SEMED egyszer
semen, -inis n. mag, csíra, ivadék, sarj
sementis, -is f vetés
semet önmagát, magamagát
seminalis 2 maghoz tartozó, szaporodási
seminatus 3 félig lerombolt
sempiternus 3 tökéletlen
semita, -ae f ösvény
semotus 3 távollevő, távol eső
SEMPER mindig
sempiternus 3 örök
SENATOR, -ORIS M. szenator, a senatus tagja
SENATUS, -US M. senatus, államtanács, tanácsülés, kihallgatás (a szenátus előtt)
SENECTA, -AE V. SENECTUS, -UTIS F öregség, vénység, öregkor
SENEC, SENIS öreg, idős
senex, -is m. öreg, aggastyán
seni –ae a hat-hat, hatonként
senilis 2 öreges, öregkori
senior, -ius (-ioris) idősebb, öregebb
SENSUS, -US M. érzés, lélek, értelem, jelentés, érzelem, ösztön:- gondolat, fogalmazás
sensus communis józan ész
SENTENTIA, -AE F gondolat, vélemény, ítélet, döntés: mondat, közmondás, nézet, mondas, jeles mondas, szállóige
SENTIO 4 SENSI, SENSUM érez, érzékel, észrevesz, észlel, gondol(kodik)
separo 1 elválaszt
sepelio 4 -ivi (-ii), sepultum eltemet
SEPTEM hét
septenarius 3 hétből álló
septies hétszer
septiformis, -e hétszeres, hétféle
septimus 3 hetedik
sepulcrum, -i n. sír, síremlék
sepultura, -ae f temetés, hamvasztás
sequestro 1 elkülönít
SEQUOR, SEQUI, SECUTUS SUM követ, kísér, üldöz; következik, illet
sera, -ae f retez, zár
serenus 3 derült, felhőtlen, vidám, nyugodt, világos
series, -ei f sor, sorozat
serius 3 komoly, lényeges
SERMO, -ONIS M. (szó)beszéd, beszélgetés, társalgás, csevegés; szatíra
SERO későn
sero 3 sevi, satum magot vet, ültet, kelt, terem, támaszt
sero 3, serui, sertum összeilleszt, egybefűz
serpens, -entis m.f. kígyó
serpo 3, serpsi csúszik, kúszik, mászik, lopózik; eljut
serus 3 késői, elkésett
serta, -orum n fűzér, koszorú
servilis, -e szolgálai
SERVIO 4 -II V. -IVI, -UTUM f szolgál(atára van)
servitium, -ii n. (rab)szolgaság, szolgálát
SERVITUS, -UTIS F szolgaság, szolgálát
SERVO 1 –AVI –ATUM (meg)őríz, megőv, megtart, megment
servulus, -i m fiatal rabszolga
SERVUS, -I M. szolga
sese magamagát, önmagát
seu akár (ha), vagy (ha)
severitas, -atis f komolyság, szigorúság
SEVERUS 3 komoly, szigorú
SEX hat
SEXTUS 3 hatodik
SI ha
SIC így, ennyire
sicco 1 -avi, -atum kiszárit
siccum, -i n. szárazföld
siccus 3 száraz, kiszáritott, szikkadt, tikkasztó; könnytelen
SICUT(I) miként, amint, valamint, ahogyan
sidus, -eris n. csillag(kép), csillagzat
sigillum, -i n pecsét
signaculum, -i n. kis jel
SIGNIFICUM 1 -AVI, -ATUM jelez, jelöl, jelent
signo 1 –avi –atum jelez, jelöl, meg- v.

kijelöl, jellel ellát, kifejez
SIGNUM, -I N. jel, jelvény, jelszó; műtárgy, műkincs (szobor); csillagkép
SILENTIUM, -I N. csend, hallgatás, nyugalom; titoktartás
sileo 2 silui, - csendben van, hallgat
silex, -icis m (f) (kova)kő; szikla, szirt
siliquae, -arum f hüvelyesek
SILVA, -AE F erdő, fa, liget
silvestris 2 erdős, erdei
SIMPETRIS, -E hasonló (amihez: dat. v. gen.)
similitudo, -inis f hasonlóság, hasonló vonás
simillimus 3 igen hasonló, leghasonlóbb
simplex, -icis egyszerű, nyílt, becsületes
SIMUL egyszerre, egyúttal, együtt, egyszerismind, egyidejűleg; mihelyt, amint (már)
SIMULAC (SIMUL AC)/ SIMULATQUE mihelyt, amint
SIMULACRUM, -I N. hasonmás, képmás, álomkép; szobor
SIMULO 1 -AVI, -ATUM színlel, tettet, utánoz
SIN ha pedig, de ha
sincerus 3 tiszta, ép, őszinte
sincopatus 3 magánhangzókieséses
SINE (+ABL) nélkül
SINGULARIS, -E egyes, egyedülálló, egyedüli, pártatlan
SINGULI, -AE, -A egy-egy, egyes, egyenként(i), minden egyes
singultus, -us m szipogás, zokogás, sóhaj
SINISTER, -TRA, -TRUM bal
SINO 3 SIVI, SITUM hagy, enged
sinus, -us m. öb, öböl, redő, zug, rejtékhely; kebel, szív, görbület
siquidem ha ugyan, amennyiben, mivelhogy
SISTO 3 STITI STATUM valamit v. valakit valahová állít, hoz, visz, felépít
sitis, -is f szomjúság
sitio 4 -ii v. -ivi, -itum szomjazik, áhítozik
SITUS 3 épitelt, elhelyezett, fekvő, levő
situs, -us m fekvés, helyzet, járás; elhanyagoltság, korhadás, rozsdás
SIVE /SEU akár (ha), vagy (ha)
sobrius 3 józan, mértékletes
socer, -eri m. após
socia, -ae f segítőtárs, szövetséges (nő)
SOCIETAS, -ATIS F társaság, szövetség
socio 1 társít, egyesít, összeköt
SOCIUS, -I M. társ, szövetséges; cinkos
sodalis, -is m. (asztal)társ, pajtás
SOL, SOLIS M. nap (égitest)
solacium, v. solatium, -ii n vigasztalás)
SOLEO 2 SOLITUS SUM szokott (vmit tenni)
solídis 3 szilárd, tömör, egész, teljes
solitudo, -inis f magány(osság), pusztaság
SOLITUS 3 megszokott
solum, -ii n. (királyi) szék, trón; kád
sollemitas, -atis f ünnep
sollemis, -is n. (ünnepi) szokás, ünnep
sollemnis, -e ünnepi, ünnepélyes
sollicitudo, -inis f aggodalom, gond
SOLLICITO 1 –AVI –ATUM erősen mozgat, indít, megrendít, nyugtalanít, háborgat, sért
SOLLICITUS 3 háborgó, nyugtalan(ító),gyótró, zaklatott, felindult
solor 1 vigasztal, enyhít, bátorít, erősít
solum, -i n föld, talaj
solum csak, csupán
SOLUS 3 egyedül(i), egyetlen, magányos (gen. solius, dat. soli)
solutus 3 szabad, elengedett, laza, mentes vmitől (abl.)
SOLVO 3 SOLVI, SOLUM megold, felold, eloldoz, átváltoztat, megfizet, olvaszt, felment, kifizet, megad; pass. olvad, fölenged, elernyed
somnio 1 álmodik, álmodozik (acc.)
SOMNIUM, -I N álom
somnolentus 3 álomszuszék
SOMNUS, -I M. alvás, álom

sonitus, **-us m** hang(zás), zaj
sono, **1-nui**, **-nitum** hangzik, zeng, zúg
sonorus 3 hangos, messze hangzó
sonus, **-i m**. hang, hangzás (nem emberi hang) , zaj
sopio 4, **-íví**, **-itum** elaltat; pass.: elszunnyad
sopor, **-oris m**. álom
sordidus 3 szennyes, piszkos, mocskos; rongyos, szegényes, ocsmány
SOROR, **-ORIS F** nőtestvér, nővér
SORS, **SORTIS F** sors, végeztet, osztályrész, sorsvetés
sospes, **-itis ép**, sértetlen
spargo 3 sparsi, **sparsum** (szét)szór, öntöz, hint, elterjeszt, befűrészköl
SPATIUM, **-II N** tér, terület; pálya; időszak
specialis, **-e** sajátos, speciális
SPECIES, **-EI F** külalak, külszín, megjelenés, kép, látszat; szépség, pompa, alak, forma
speciosus 3 tetszetős, tündöklő, csinos, szép
spectaculum, **-i n**. látvány(osság)
SPECTO 1 –AVI –ATUM szemlél(ődik), néz(egyet); meglekint, lát
specus, **-us m**. barlang, üreg
sperno 3 sprevi spretrum megvet, lenéz
SPERO 1 remél
SPES, **SPEI F** remény; in spem secundam másodsorban
sphaera, **-ae f** gömb
spica, **-ae f** (búza)kalász
spiceus 3 kalászból font
spina, **-ae f** tövis
spiritualis, **-e** lelki
spiritus, **-us m**. lélegzet, lehelet, légzés, széláramlat; ihlet, lelkiület, bátorság, fuvallat, lélegzés, szellem, szél
Spiritus Sanctus Szentlélek
spiro 1 (életet) lehel, lélegzik, él
splendo 2, **-ui csillag**, ragyog, fénylik
splendidus 3 ragyogó, fényes
splendor, **-oris m**. ragyogás, fény, csillogás
spolium, **-ii n**. (zsákmányolt) fegyverzet, fegyverzsákmány
SPONTE (SUA) önként, magától, önszántából, saját akaratából
spineus 3 habzó, tajtékozó
sputum, **-i n**. köpés
stabilis 2 állandó, szilárd, megmáshíthatatlan
stabulum, **-i n** tartózkodási hely, istálló
stagno 1 víz alatt áll, kiárad, áll, eláraszt
stagnum, **-i n** állóvíz, tó
stamen, **-inis n** fonal(zsál)
statera, **-ae f** mérleg
STATIM nyomban, tüstént, rögtön, azonnal
STATUA, **-AE F** szobor
STATUO 3 STATUI, **STATUTUM** oda- v. felállít, emel, megállapít; elhatároz, elrendel, dönt, állít
statura, **-ae f** termet, méret, alkat
STATUS, **-US M**. állapot, helyzet, forma
stella, **-ae f** csillag(zat)
STERNO 3 STRAVI, **STRATUM** leterít, letarol, lever, lecsillapít; kinyújtóztat, szerteszór
sternumentum, **-i n** tüszentesztés
sterto 3 hortogy, horkol
stilus, **-i m** íróveszűz
stipes, **-itis m** cölöp, karó, fatörzs
stipula, **-ae f** szalma
stirps (stirpes) stirpis f fő, tőke, törzs, hajtás, ág, eredet, túske, tövis; sarj
stiva, **-ae f** ekeszarv
STO 1 STETI STATURUS áll; mered, fennmarad
stomachus, **-i m** nyelöcső, légső, gyomor
strages, **-is f** vereség, pusztítás, mérszárlás; rakás, halom
strenuus 3 erős, iparkodó, derék, serény, hathatós, buzgó
streptus, **-us m**. zaj, láрма
strictus 3 szoros, feszes, szigorú
strues, **-is f** rakás, halom, tömeg
STRUO 3, STRUXI, STRUCTUM épít, emel, szervez
STUDEO 2 STUDUI tanul, törekszik,

fáradozik, igyekszik; szemlélődik, tanulmányoz, tevékenykedik
STUDIOSUS 3 valaminek szorgalmasan utána járó, valamire buzgón törekvő, erősen azon levő (+gen. amire)
STUDIUM, **-II N**. törekvés, buzgalom, hajlam, vágy, részrehajlás, elfoglaltság; tanulmány, tudomány
stultitia, **-ae f** ostobaság, együgyűség, butaság, bárgyúság
STULTUS 3 ostoba, együgyű, buta, bárgyú
stuepo 2 stupui ámul, bámul, álmélkodik, meghökken, elkábul, meredten áll
suadeo 2, **-si**, **-sum** tanácsol, javasol, rábeszél, meggyőz, int vkit (dat.)
SUAVIS, **-E** kedves, kellemes
suavitas, **-atis f** édesség, kellemesség, báj
SUB (+ ABL.) alatt; tövében
SUB (+ACC.) alá, felé; küszöbén
subditus 3 rejtett, titkos
subdo 3 -didi, **-ditum** alávet
subduco 3, **-duxi**, **-ductum** elvon; lelop
SUBEO 4, **-II**, **-ITUM** alámegy, odasiet, vállal; eszébe jut
SUBICIO 3 -IECI, **-HECTUM** alávet, aládob, alátesz, aláhelyez, alárendel; leigáz
subigo 3, **-egi**, **-actum** felfelé hajt; leigáz
SUBITO hirtelen, váratlanul
SUBITUS 3 hirtelen, váratlan, meglepő
subiugalis, **-e** teherhordó
subiungo 3 -iunxi, **-iunctum** hozzáköt, összeköt
sublimis, **-e** magasztos, fenséges, büszke; híres
submergo 3 -mersi, **-mersum** elsüllyeszt, elmerít
submitto 3=submitto 3
submoveo 2=summoveo 2
suboles, **-is f** sarj, ivadék, utód; ifjúság
subpono 3 –posui –positum aláhelyez, alátesz, alátak
subscriptio, **-onis f** aláírás
subsequor 3 -secutus sum közvetlenül következik, követ
subsido 3, **-sedi**, **-sessum** leül, lepad
SUBSIDIUM, **-II N**. segítség, támasz
substantia, **-ae f** létezés, állag, lényeg
subter + acc. (+abl.) alá (alatt) ; adv. alatta, alul
subtilitas, **-atis f** finomság, alaposág
subtrabo 3, traxi, **-tractum** (alóla) kihúz, (alulról) kivon
subvenio 4 -veni, **-ventum** segítségére jön, segít (dat.)
SUCCEDO 3 -CESSI, **-CESSUM** alámegy, belép, felvált
succendo 3 -cendi, **-censum** meggyújt
succumbo 3 -cubui, **-elbukik**, megadja magát
succurro 3 –cucurri, **-cursum** vmi alá jut, eszébe jut, eszébe ötlik
sucus, **-i m** nedv, lé, íz
sudo 1 izzad, verejtékezik; fárad
suffero, **-ferre**, **sustuli**, **-** magára vállal, feleml
suffragium, **-ii n**. könyörgés, segítség, közbenjárás
suggero 3 -gessi, **-gestum** sugall, táplál
suggestio, **-onis f** sugallat
sugo 3 suxi, **suctum** szopik
sulp(h)ur, **-uris n** kén
SUM, **ESSE**, **FUI** van, létezik
summa, **-ae f** összeg, összesség, összegzés, összefoglalás
summitto 3, **-misi**, **-missum** elküld; terem
summoveo 2, **-movi**, **-motum** elmozdít, elűz, elkerget, kivét, kinyújt, szétosztal
SUMMUS 3 legfőbb, legmagasabb, legnagyobb; végső, válságos
SUMO 3 SUMPISI, **SUMPTUM** (magához) vesz, megfog, felölt, leszed, elfogyaszt; választ, alkalmaz felvesz, fog
sumptio, **-onis f** (magához)vétel
SUMPTUS, **-US M** költés
SUPER +ACC. fölé (főlött) , -nál. -nél; adv. azonfelül, ráadásul, tetejébe
SUPER (+ABL.) fölött, -ra, -re; miatt;

adv. felülről
SUPERBIA, **-AE F** büszkeség, gőg; zsmarnokság
SUPERBUS 3 gőgös, büszke, dőlyfős; zsarnoki
supercilium, **-i n**. szemöldök
superexaltatus 3 felmagasztaltatott
superexalto 1 felmagasztal
supergridior 3, **-gressus sum** áthág; felülmúl
superi, **-orum m**. égiek, istenek
SUPERIOR, **-IUS (-IORIS)** fejjebb eső, előbbi
superius 3 felső, magasban fekvő, fenséges; égi
SUPERO 1 –AVI –ATUM felülmúl, legyőz, fölé emelkedik, felhág, átkel; túléli
superstes, **-itis** fölötté álló, fennmaradó, életben maradó, túlélő
superstitio, **-onis f** babona, idegen hit
SUPERSUM, **-ESSE**, **-FUI** fennmarad; fölösen van vmi fölött (dat.)
superus 3 felső, égi
supervacuus 3 fölösleges, haszontalan
supervenio 4, **-veni**, **-ventum** ráadásul v. váratlanul jön
supinus 3 hanyatt fekvő, hátrahajlított
supplementum, **-i n** kiegészítés, pótlás
suppleo 2 -evi, **-etum** utána tölt, kipótol, kiegészít
supplex, **(-licis)** könyörgő, esedező, esdeklő
supplicio **officere** megbüntet
SUPPLICIUM, **-i N**. könyörgés, (halál)büntetés, győtrelem, szenvedés
supplicio 1 könyörgő (akihez: dat.)
SUPRA + ACC. fölött, fölé
suprema, **-orum n** végítességség
supremus 3 legfelső, legfőbb, végső
SURGO 3 -REXI, **-RECTUM** fölkel, fölemelkedik, (fel)támad
surripio 3 -ripui, **-reptum** titkon elvesz, elragad
sursum fel, magasba, felfelé
susceptor, **-oris m**. oltalmazó
SUSCIPIO 3 -CEPI, **-CEPTUM** magára vállal, felfog; elszenved, fölvesz, átvesz, elfogad, felnéz; gyanús szemmel néz, gyanúsít
suscito 1 feleml, fölkel, feltámaszt
suspecto 1 gyanakszik, gyanít
suspendo 3 -pendi, **-pensum** felfüggeszt, felakaszt
SUSPICOR 1 gyanakodik (-ra, -re), gyanusnak tart
suspicio, **-onis f** gyanú, gyanakvás
SUSPICIO 3 –SPEXI -SPECTUM felnéz, tisztelettel néz; gyanakszik
suspirmur, **-ii n** sőhajtas
suspiro 1 felsőhajt, sőhajtozik
SUSTINEO 2 -TINUI, **-TENTUM** fenntart, megőriz
susurrus, **-i m** suttogás, susogás
sustineo 2, **-ui** fenntart
SUUS 3 övé, sajátja, az ő . . . -je, a magáé
sutor, **-oris m** varga
syllaba, **-ae f** szótag
syboium, **-i n**. jelkép (gör.)

T
taberna, **-ae f** bolt, fabodé, viskó, kocsmá, műhely
tabernaculum, **-i n**. sátor, hajlék
tabis, **-is f** sorvadás, mételey
tabesco 3, **tabui** elolvad, eisorvad, eleped
TABULA, **-AE F** tábla, kép, festmény, asztal; írás, irat, jegyzőkönyv
tabum, **-i n** genny, fertőzés, ragály
TACEO 2 -UI, **-ITUM** hallgat, nem szól
taciturnitas, **-atis f** hallgatás, hallgatagság
tacitus 3 hallgatag, néma, csendes, nesztelen, halk; titkos
tactus, **-us m** érintés; ütem
taeda **-ae f** fálya
taedet 2 taeduit v. taesum est unalmat, undort gerjeszt
taedium, **-ii n** undor, csömör, ellenszenv, elkedvetlenedés; csüggedés

TALIS, **-E** ilyen, olyan
TALUS, **-i m** boka(csont); kocka
TAM oly mértékben, annyira
TAMEN mégis, azonban
TAMETSI habár, ha mindjárt, noha, jöllehet
TAMQUAM úgy mint, mintegy, mintha
TANDEM végül is, végre, valahára
TANGO 3 TETIGI, **TACTUM** (meg)érint, elér, bánt, sújt; meghat, megsért
TANTO annyival
TANTUM csak (annyira)
TANTUMMODO csak (csupán)
tantundem ugyanannyi vmből (gen.)
TANTUS 3 akkora, oly nagy, annyi
TARDUS 3 lassú, lomha, késlekedő
tartarus, **-i m**. a bűnhődés helye a Klasszikus mitológiában
taurus, **-i m**. bika
te téged
TECTUM, **-I N**. tető, ház, fedél
tecum veled, magaddal
teg(i)men, **-inis n** takaró, fedél, lepel, ruha; árnyék
TEGO 3 TEXI, **TECTUM** befed, eltakar, leplez, takar(gat) , beborít, elrejt
tellus, **-uris f** (anya)föld
TELUM, **-I N**. (támadó)fegyver, dárda
TEMERE véletlenül, vakon, esetleg, egykönnyen; meggondolatlanul
temno 3 megvet, lenéz
temperies, **-ei f** mérséklet
TEMPERO 1 enyhít, hűsít, mérsékel, visszatart
TEMPESTAS, **-ATIS F** idő(járás), vihar
TEMPLUM, **-I N**. templom; bekerített terület; szentély
temptatio, **-onis f** megpróbáltatás, kísértés
TEMPTO 1 –AVI –ATUM kikutat, átvizsgál, kipróbál, megkísérel; törekszik, megtapogat, megérint
TEMPUS, **-ORIS N**. 1. idő(szak), .kor; 2. halánték
tenax, **-acis** tartóztató, ragaszkodó, állhatatos, nyakas; sűrű
TENDO 3 TETENDI TENTUM (TENSUM) (ki)fejleszt, (ki)nyújt, odanyújt, tart, kiterjeszt, felhangol; igyekszik, törekszik, elér; tart(özködik)
tenebrae, **-arum f** sötétség, homály, zűrzavar; árnyak (plur.)
tenebr(ic)osus 3 sötét, homályos
TENEO 2 TENUI TENTUM tart, fog, használ, birtokol, elér; lekötölez
tenor **-era -erum** gyenge, zsenge, ifjú, fiatal; gyengéd
tenor, **-oris m** (fenn)tartás, lendület
tentatio, **-onis f** kísértés
tento 1 (meg)kísért, próbálkozik
TENUIS 2 vékony, keskeny, ritka, sekély; finom, légies; egyszerű, gyenge, szegényes
tenuo 1 –avi, **-atum** vékonyít, vékonyra tesz
tenus + abl. -ig
tepeo 2, **-ui** langyos, meleg: eped
TER háromszor
teres, **-etis** (feszesen) sodrott, sima, karcsú
tergeminus 3 hármas iker, háromszoros, háromtestű
tergum vertere hátat fordítani
TERGUM, **-I N**. hát, bőr
termino 1 határol, elválaszt, befejez
terminus, **-i m** határ(kő), vég; kifejellet
tero 3, **trivi**, **tritum** dörzsöl, csépel; időt tölt
terra marique szárazon és vízen
TERRA, **-AE F**. (száraz) föld
terrenus 3 földi
TERREO 2, **-UI**, **-ITUM** megijeszít, megrémít, elriaszt, elrettent
terrestris 2 szárazföldi
terror, **-oris m** rémület, rettegés, ijedség, félelem
TERTIUS 3 harmadik
testa, **-ae f** cserép(edény v. hordó); téglá
testamentum, **-i n** végrendelet
TESTIMONIUM, **-II N**. tanúságtétel, bizonyosság
TESTIS, **-IS M**. tanú
testor 1 tanúsít, bizonyít
texo 3, **-ui**, **-tum** szó, fon

textus, **-us m**. szöveg
theatrum, **-i n** színház
thema, **-atis n**. téma, tézis
Thomas, **-ae m**. Tamás
Thronus, **-i m**. trón
thus, **thuris n**. tömjén
tibi neked
tibia, **-ae f** (kettős) fuvala, (csont) síp, lábszárcsont
tibicen, **-inis m** fuvalós
tigris, **-is m**, f tigris
TIMEO 2 –UI fél (akitől: acc.) , félt (akit: dat.)
timidus 3 félénk, gyáva
TIMOR, **-ORIS M** félelem, aggodalom
tinguo 3, **tinxí**, **tinctum** fest, márt, öntöz, fröcsköl
tintinnabulum, **-i n**. csengettyű
titulus, **-i m** felirat, cím
toaga, **-ae f** toga (előkelő ünnepi római férfi öltözet)
TOLERO 1 –AVI –ATUM elvisel, tűr
tolit hinnitum felnyerít
TOLLO 3 SUSTULI, **SUBLATUM** feleml, kiemel, elvesz, eltöröl, felkorbácsol: eltávolít, megsemmisít
tondeo 2 totondi, **tonsum** levág, lenyír, megnyír
tonitrus, **-us m**. mennydörgés
tono 1, **-ui** (menny)dörög
tonus, **-i m**. hang, tónus
tormentum, **-i n**. csiga, hajtógép, kín, kínoztató, kínzás, győtrelem
torqueo 2 torsí, **torsum** csavar, kínoz, gyötör, forgat, csóvál, lódit, hajít, elfordít
torquis, **-is m** nyaklánc
torrens, **-entis m**. hegyi patak
torreo 2 torruí, **tostum** aszal, szárít, sűz, perzel
TOT annyi, oly sok
totidem ugyanannyi
totiens ugyanannyiszor
TOTUS 3 egész, teljes, mindenestül, egészen (gen. totius, dat. toti)
trabs, **-is f** gerenda, fatörzs; fedél, hajó
TRACTO 1 kezel, bánik, foglalkozik valamivel, tanulmányoz valamit, tárgyal; részt vesz
TRADO 3 –DIDI –DITUM átad, hagyományoz; feleljaln
TRADUCO 3 –DUXI –DUCTUM átvisz, átvezet, átszállít, áttesz
TRAHO 3 TRAXI, **TRACTUM** húz, von(szó) , vonz: sző, kap
TRAICIO 3, **-IECI**, **-IECTUM** átdob, átvet, átszállít, átdőf, átszúr; átkel
traves, **-itis m** (kereszt)út, ösvény
trano 1 átúszik
tranquillitas, **-atis f** nyugalom, csendesség, békés állapot
tranquillus 3 csendes, nyugodt, békés
TRANS + ACC. át, keresztül, túl
transduco 3 -duxi, **-ductum** átvezet
TRANSEO 4 -II, **-ITUM** átmegy, átkel (amin: acc.) , áthatol, átköltözik , elműlik, átalakul
TRANSFERO, **-FERRE**, **-TULI**, **-LATUM** átvisz, áthoz
transfigo 3 -fixi, **-fixum** átszúr
transilio 4, **-ui** átugrik, átsiklik (+acc.)
transmineo 2 keresztülhatol, valamint keresztül kiáll
trecenti **–ae -a** háromszáz-háromszáz
trecenti, **-ae**, **-a** háromszáz
tremo 3 -ui, **-reszket**, fél (acc.) , remeg
tremor, **-oris m**. félelem, reszketés, remegés
tremulus 3 remegő, reszketeg, félénk
trepido 1 -avi, **-atum** remeg, reszket; csörgedezik, fél, szorong
trepidus 3 remegő, reszkető, izgatott, félénk; félelmetes
TRES, **TRIA** három
tribulatio, **-onis f** szomorúság, szorongatottság
TRIBULO 1 gyötör, szorongat
tribunal, **-alis n** (fővezér) emelvény, szószék
tribunicus 3 tribunusi
TRIBUNUS, **-I M** tribunus
tribunus militum katonai tribunus
tribunus plebis néptribunus
tribuo 3 -ui, **-utum** ad, juttat, oszt, nyújt
tribus, **-us f** néposztály
tridens, **-entis m**. háromágú szigony

triennium, -i n. háromévi idő
trigeminus 3 hármasiker
TRIGINTA harminc
triplex, -icis háromszoros
TRISTIS, -E szomorú, gyászos, keserves, komor, zord, komoly, borús, bús
triumphalis 2 diadal-(menethez tartozó), diadalmas
triumpho 1 **-avi, -atum** diadalmenetet tart, ujjong, diadalmaskodik
triumphus, -i m. diadalmenet
triumvir, -i m. triumvir, hármas bizottság tagja
trophaeum, -i n. győzelmi jel
trucido 1 **-avi, -atum** megöl, legyilkol, lemészárol, lekaszabol
trudo 3, **-si, -sum** tol, taszít, hajít; mulaszt (időt)
truncus 3 csonka, megcsonkított
truncus, -i m. törzs, tőke
trux, trucis vad, dacos, ádáz, harsány
TU te
tuba, -ae f. harsona, trombita
TUEOR 2 **TUITUS** v. **TUTUS** **SUM** néz, tekint, lát; őv, véd, őriz, megőríz, védelmez, táplál
tugurium, -ii n. kunyhó, sátor
TUM akkor, azután
tumulo 1 elhantol, eltemet
TUMULTUS, -US M zavar, háborgás, tömkeleg
tumulus, -i m. földhányás, hant, sírdomb
TUNC akkor, aztán
TURBA, -AE F tömeg, csapat, zavargás
turbidus 3 zavaros, felkavart; háborgó, viharos
turbo 1 megzavar, felkavar, háborgat - pass. megzavarodik
turbulentus 3 zavaros
turdus, -i m. fenyőrigó
turgeo 2 dagad; dagályos(sá válik)
turgidu(lu)s 3 dagadó, duzzadó; feltornyosuló
torma, -ae f. (lovas)szakasz
tormatim (lovas)szakaszonként, csapatonként
tumeo 2 **-ui** dagad, duzzad
TURPIS 2 rút, csúnya, csúf, gyalázatos
TURRIS, -IS F torony, vár, (tornyos) kastély v. palota
tus, turis n. tömjén
tussis, -is f. köhögés
tutela, -ae f. védelem, oltalom
TUTO biztosan, biztonságban, bizottsággal
tutor, -oris m. védő, oltalmazó, gyám; őrszellem
tutor 1 oltalmaz, megvéd
TUTUS 3 biztos/(tott)
TUUS 3 tied, a te. . . -d
tyimpanum, -i n. dob
tyrannus, -i m. zsarnok, kényúr

U

uber, -eris n. emlő, tőgy
uber, -eris termékeny, tápláló, bőséges
UBI hol?, ahol, mihelyt
UBI PRIMUM mihelyt(s)t
UBIQUE mindenütt, bárhol
udus 3 nedves, nyirkos, sáros
ulciscor 3 **ultus sum** megbosszul, bosszút áll
ULLUS 3 valamely, valaki, egynémely(gen.: ullius, dat.: ulli)
ulterior, -ius (-ioris) túlsó, távolabb eső, további
ULTIMUS 3 (leg)utolsó, legszélső, végső
ultio, -onis f. bosszúállítás
ultr, -oris m. bosszuló
ultra + acc. fölött, túl; adv. azonfelül, azontúl, többé
ultrix, -icis f. bosszúálló, megtorló
ultró azonfelül, ráadásul, még; önként, magától
umbra, -ae f. árnyék, sötétség; árnyalak, lélek
umbrosus 3 árnyékos, árnyékván levő, homályos
umerus, -i m. váll
umidus 3 nedves, haramatos
UMQUAM v. **UNQUAM** valaha, valamikor

UNA együtt, egyszersmind
uncus 3 görbe, horgas, behajlított
UNDA, -AE F hullám, hab, víz, hullámozás
UNDE honnan? miből? mitől? ahonnan, amiből, amittől
undecim tizenegy
undecimus 3 tizenegyedik
undeni 3 tizenegy-tizenegy
UNDIQUE mindenünnen, mindenfelől
undo 1 hullámozik
unguento 1 beken
unguentum; -i n. kenőcs, (kenő)olaj
unguis, -is m. köröm
ungula, -ae f. (ló) pata
unicus 3 egyetlen egy, egyedüli
unigenitus 3 egyszülött
unitas, -atis f. egység
unitus 3 egyesített
universitas, -atis f. egyetem
UNIVERSUS 3 egyetemes, együtt, mind; általában, összes, egész, valamennyi
UNUS 3 egy; egységes
UNUSQUISQUE, UNAQUAEQUE, UNUMQUISQUE minden egyes, kiki
urbanus 3 városi, városias
URBS, URBIS F város, főváros (Róma)
URGEO 2, **-SI** szorongat, gyötör, sürget, zaklat, sanyargat, iparkodik, törekszik, igyekszik v. hová (acc.)
urna, -ae f. (sorsvető) edény, szavazóurna; hamvveder
uro 3 **ussi, ustum** ég, megéget, éget, lángra gyújt, felperzsel, fűt
ursa, -ae f. medve
usitatus 3 megszkott, szokásos
usquam valahol
USQUE AD + ACC. egészen... -ig
USQUE folyton, szüntelenül, egyre, -ig, egészen
usquequaque mindenütt
usura, -ae f. uzsora(kamat)
usurpo 1 (ki)használ, birtokba vesz, foglalkozik vmivel, igényt tart vmire (acc.)

USUS, -US M. használat, alkalmazás, gyakorlat, fogyasztás, szükséglet, szolgálat; haszon
UT(I) hogy, ahogy, mint, miként, amint, mihelyt; mennyire, mióta, minthogy; bár
utcumque akárhogyan, valahogyan, bármiként
uter, utris m. tömlő
UTER, UTRA, UTRUM (a)melyik a kettő közül
UTERQUE, UTRAQUE, UTRUMQUE mindkettő, mindkét (fél)
uterus, -i m. has, anyaméh, öl
utilior, -ius hasznosabb
UTILIS, -E hasznos vmire (dat.)
UTILITAS, -ATIS F használhatóság, hasznosság, haszon, előny
UTINAM bárcsak
UTIQUE mindenképpen, mindenesetre
utor, uti, usus sum használ, alkalmaz valamit, él vmivel (abl.)
utpote úgymint, ugyanis, tudniillik; minthogy
utrimque mindkét részről
UTRUM vajon
UTRUM... AN vajon, -e
uva, -ae f. szőlő, szőlőfűrt
UXOR, -ORIS F. feleség, hitves
uxorius 3 asszonyi, hitvesi

V

vacca, -ae f. tehén
vacillo 1 ingadozik, roskadozik
VACUUS 3 (lég)üres, kietlen; mentes, szabad vmit(abl.), gazdátlan
vado 3 **vadi, vadum** lép, megy
vadum, -i n. (sekély) víz, gázló
vael jaj!
vagio 4, -, -nyöszörög, sir
vago 1 v. **vagor** 1 kóborol, barangol, bolyong, kószál; bejár, elterjed
VAL(I)DE nagyon
vale élj boldogul, ég veled isen veled!
VALEO 2 **-UI, -ITURUS** erős, egészséges, képes, bír, -hat, -het; érvényben van, ereje van, érvényesül
VALETUDO, -INIS F egészségség(i állapot); gyengeség, betegség

VALIDUS 3 egészséges, erős, hatalmas
vallis, -is f. völgy(mélyedés)
vallus, -i m. sánc(karó), cölöp(épitmény)
vanitas, -atis f. hiúság, hiábavalóság
vanum, -i n. hazugság, látszat- in vanum hiába
vanus 3 üres, hiábavaló, hiú
vapor, -oris m. pára, hevület
vappa, -ae f. karos lőre, megecsestedt bőre
varietas, -atis f. változatosság
vario 1 tarkít, színt változtat, változtatásá tesz
VARIUS 3 különböző, sokféle, különböző, tarka, változatos; állhatatlan, ingatag
vas, vadis m. kezes, tús
VAS, VASIS N. edény, eszköz
vasitatus, -atis f. pusztaság, sivárság
vasto 1 elpusztít: feldúl, felemészít
vastus 3 roppant (nagy), szörnyű; telhetetlen
vates, -is m. f. jövendőmondó, költő, jós, látnok
vaticulum, -i n. serpenyő
VE (tapadó) vagy (pedig)
VEHEMENS, (-ENTIS) heves, hatalmas, szenvedélyes, indulatos, erélyes, szigorú, kemény, határozott
vehementer hevesen, erőlesen, határozottan
VEHO 3, **VEXI, VECTUM** húz, von, visz, szállít; pass. utazik vmin (abl.)
VEL vagy, akár; például
vellico 1 tépdés, csipkelődik, csúfolódik; féltékeny téz
vello 3, **velli, vulsum** tép, szaggat
velo 1 betakar, eltakar, beburkol; elpalástol
velox, -ocis gyors, sebes
velum, -i n. vitorla
VELUT(I) mint (például), mintegy, miként
vena, -ae f. ér, véredény; tehetség
venabulum, -i n. vadászdárd
venalicium, -ii n. vásárvám, vásáron vett rabszolga
venalis 2 eladó, megvásárolható
venaticus 3 vadász-
venatio, -onis f. vadászat, állatviadal
venator, -oris m. vadász
VENDO 3, **-DIDI, -DITUM** elad
venenatus 3 mérgezett
VENENUM, -i N. mérge, mérges nedv
veneo 4, -ii eladásra kerül
veneror 1 (meg)tisztel, imád, esedezik; kér vkitől (acc.)
venia, -ae f. kegyelem, engedély, bocsánat, bűnbocsánat
VENIO 4 **VENI VENTUM** jön, érkezik
venor 1 vadászik
venter, ventris m. has, anyaméh, gyomor
ventosus 3 szeles, viharos; ingatag, állhatatlan
VENTUS, -i M. szél, szellő
venustus 3 szeretetre méltó, kedves; szerető, szép
ver, veris n. tavasz
verax, -acis igaz(mondó)
verber, -is n. vessző, ütés, korbács, ütleg
verbero 1 ostoroz, ver
VERBUM, -I N. szó, ige, mondás, név; beszéd
verbum facit beszél
vere valóban, igazán, helyesen, joggal
VEREOR 2, **-ITUS** **SUM** fél, tisztel, áttal, tart vmitől (acc.)
veritas, -atis f. igazság, valóság
vernus 3 tavaszi
VERO valóban, de, mégis, pedig
verro 3, -, **versum** besöpör, betakarít; felborzol
verso 1 forgat; kiráz
VERSOR 1 valami helyzetben v. működében van, él, forog, mozog
VERSUS, -US M. vers, költemény
versus + acc. felé
vertex, -icis m. csúcs, (fej)tető, kobak; forgatag, örvény
VERTO 3 **VERTI, VERSUM** fordít, forgat, megfordít, felfogat, feldúl, megváltoztat
VERUM de, hanem, azonban, ellenben, valóban, valójában, igen

VERUM, -I N. igazság, valóság
VERUS 3 igazi, valódi
vesper, vesperi m. est(é), Esthajnalcsillag
vespera, -ae f. este
vesperae, -arum f. vesperás, vecsernye (csak plur.)
vespere este
vesperinus 3 esti
VESTER, VESTRA, VESTRUM tiétek, a ti -tek
VESTIGIUM, -II N. (láb) nyom, lépés
vestmentum, -i n. ruházat, kintős
vestio 4 **-ivi (-ii), -itum** felruház, (fel)öltöztet, befed, ékesít
vestis -IS F ruha, ruházat; takaró
vento 1, **-ui, -itum** megtit, nem enged
VETUS, (-TERIS) V. **VETUSTUS** 3 régi, ó, öreg, ősi, hajdani: klasszikus, elavult
vetustas, -atis f. régiség, öregség, tartósság
veixillum, -i n. jelvény, zászló
vexo 1 zaklat
VIA, -AE F. út
viator, -oris m. utas, vándor; kalauz
viburnum, -i n. galagonya
vicarius, -ii m. helyettes, képviselő
vice (abl.), pl, vices változás, viszonzás, helyettesítés, szerep(cseré): törvény
vicina, -ae f. szomszédasszony
vicinia, -ae f. szomszédaság, rokonság
vicinus 3 szomszédos, közeli
vicis f. (gen.) viszonzás, vicem reddít - viszonzoz, megfizet
vicissim kölcsönösen, felváltva, viszont, fordítva
victima, -ae f. áldozat(i) állat)
VICTOR -ORIS M. győző, győztes
VICTORIA, -AE F. győzelem
victus 3 legyőzött
victus, -us m. élelem, táplálék, ételmód, megélhetés
vicus, -i m. falu; házsor, utca
VIDELICET nyilván, természetesen, ugyanis, tudniillik
VIDEO 2 **VIDI VISUM** néz, lát, ügyel, vigyáz, gondoskodik; pass: látszik, tűnik
video 2, **-ui** erőben van, erőre kap, virágzik
vigil, -ilis éber, virrasztó, álmatlan
vigil, -is m. ór
VIGILIA, -AE F. virrasztás, ébrenlét
VIGILO 1 virraszt, őrködik, őriz, ébren van
VIGINTI húsz
vigor, -oris m. élénkség, elevelenség, életerő, életkedv
vilesc 3 **vilui, -e** elértéktelenedik, értéktelenné válik
vilica, -ae f. gazdasszony
vilicus, -i m. majoros, gazda
vilis 2 silány, értéktelen, olcsó
VILLA, -AE F. (nyári v. mezei) lak, villa, major
vilulla, -ae f. kis lak v. major
vincio 4, **vinxi, vinctum** megkötöz, bilincsbe ver, fogságba vet; körülvesz, bekerít, övez, koszorúz
VINCO 3 **VICI VICTUM** (le)győz; megelőz, túltesz vkin (acc.)
VINCULUM, -I N. kötelék, kötél, hurok, plur. bilincs, fogság; kapcsolat
VINDICO 1 követel, véd, oltalmaz
vindicta, -ae f. büntetés, bosszú
vinea, -ae f. szőlőtőke, szőlőlugas, szőlőskert
vinum, -i n. bor; plur. borozgatás
vio 1 úton jár, megy
violens, -entis heves, erőszakos; rohanó
violentia, -ae f. erő(szakosság), hevesség, pusztítás
VIOLIO 1 **-AVI -ATUM** sért, bánt
VIR, -I M. férfi, hős: ember, férj
virens, -entis virágzó, viruló, zöld
vireo 2 **-ui** zöldell, virul, erőben van
VIRES -IUM F = **VIS**
virga, -ae f. ág, vessző; megvesszőzés
virginalis, -e szűzi
VIRGO, -INIS F. szűz, leány, hajdon: menyasszony
viridis 2 friss, zöld(ellő), virágzó, fiatal
viritim fejenként, külön-külön
VIRTUS, -UTIS F. erő, érdem,

férfiasság, vitézség, erény, erősség
VIS, ACC. VIM, ABL. VI PLUR. VIREs, -IUM erő, erősség, testi erő, erőszak, erély, hatalom, hatás, képesség, tehetség, tömeg, erő, sokaság
viscus, -eris n. belső részek (máj, tüdő, sziv, gyomor), a belső (főleg plur.)
visitatio, -onis f. látogatás
visito 1 **-avi -atum** meglátogat
VISO 3, **-SI** megnéz, megvizsgál, meglát(ogat); felkeres, kikémlel
visus, -us m. látvány, látomás: tekintet
VITA, -AE F. élet, lélek
vitalis, -e életető, élő, eleven
vitosus 3 hibás, rossz, bűnös, vétkes; beteges, kártékony
vitis, -is f. szőlővessző, szőlőtőke, szőlőlugas
VITIUM, -II N. hiba, vétek, bűn
VITO 1 **-AVI, -ATUM** elkerül, kikerül
vitulus, -i m. borjú, tinó
vivax, -acis élő, eleven: életerős, hosszú életű
vividus 3 élő, eleven
vivifico 1 életet
VIVO 3 **VIXI, VICTURUS** él
VIVUS 3 élő, élve, eleven, életteli
VIX alig; nagy nehezen, bajosan
vix tandem végre valahára
vixdum még alig, alighogy
vocabularium, -i n. szótár
vocabulum, -i n. megnevezés, szó, név
VOCO 1 **-AVI, -ATUM** hív, szólít, nevez (akit, aminek: kettős acc.)
volatus, -us m. repülés
volens, -entis jóakarátú, kegyes
volito 1 repdes, röpköd
volens, -eris-vulsum, -eris volo 1 **-avi -atum** (el)repül, száll; szágul
volu, velle, volui akar
VOLO, VELLE, VOLUI akar
volubilis 2 forgó, forgatható; hömpölygő
volucer, -cris, -cre repülő, röpké
volucris, -is f. madár, szárnyas
VOLUNTAS, -ATIS F. akarat, szándék, készség
VOLUPTAS, -ATIS F. gyönyör(őség), élvezet
VOLVO 3 **VOLVI, VOLUTUM** hengerit, görget, hömpölyögtet, forgat, perget, fon; átél, kiáll, meghány-vet
vomer, -eris m. ekevas
VOS ti, titeket
votum, -i n. fogadalmi ajándék, fogadalom, kívánság, ima, imádság
voveo 2, **vovi, votum** megfogad, felajánl; kíván, áhít
VOX, VOCIS F. hang, szó
vulgaris 2 közönséges, mindennapi
VULGO általában, nyilvánosan, mindenütt
vulgo 1 híresztel, terjeszt, nyilvánosságra hoz
VULGUS, -I N. néptömeg
vulneratus 3 sebesült
VULNERO 1 **-AVI, -ATUM** megsebesít
VULNUS, -ERIS N. seb, fájdalom; dőfés, feslés
vulpes, -is f. róka
VULTUS, -US M. arc(kifejezés), tekintet
vultu composito képmutató
zephyrus, -i m. zefír, (enyhe) nyugati szél